

155. 423
 214630
 5.3

ความสัมพันธ์ระหว่างลำดับการเกิด ลักษณะของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการ
 ทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการ
 มองเห็นตำแหน่งวัตถุในเด็กก่อนวัยเรียน

12 ธ.ค. 2559

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต เอกจิตวิทยาพัฒนาการ
 เมษายน 2558
 ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความสัมพันธ์ระหว่างลำดับการเกิด ลักษณะของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการ
ทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการ
มองเห็นตำแหน่งวัตถุในเด็กก่อนวัยเรียน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต เอกจิตวิทยาพัฒนาการ

เมษายน 2538

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

155. 423

ด 463 ค

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคมกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน 2. ค้นหาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน 3.) เปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีอายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม ที่แตกต่างกัน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4-6 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดลาดสนุ่น ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 60 คน และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าวซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์ แบบวัดพัฒนาการทางสังคม และแบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ t-test F-test วิธีการของเชฟเฟ (Scheffe) สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation) Multiple Regression และ α - Coefficient

ผลการศึกษาปรากฏว่า

1. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนมีความสัมพันธ์ทางลบกับ อายุและ พัฒนาการทางสังคม
2. ตัวแปรที่สามารถร่วมการพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน มีเพียงตัวแปรเดียวคือ อายุซึ่งมีค่าอำนาจในการทำนายร้อยละ 20.60 และสมการการทำนายในรูปคะแนนดิบคือ

$$Y = 4.316667 - .55AGE$$

3. เปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน พบว่า

3.1 กลุ่มตัวอย่างอายุ 4 และ 5 ปี มีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 6 ปีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 4 ปี และ 5 ปี มีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่ต่างกัน

3.2 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่

แตกต่างกัน

3.3 เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่

แตกต่างกัน

3.4 เด็กก่อนวัยเรียนที่เป็นลูกคนเล็กมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าลูกคนกลาง

3.5 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีพัฒนาการทางสังคมต่างกันมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่

แตกต่างกัน

THE RELATIONSHIP BETWEEN BIRTH ORDER , FAMILY CHARACTERISTICS,
TYPE OF UPBRINGING , SOCIAL DEVELOPMENT
EMOTIONAL DEVELOPMENT AND EGOCENTRICITY
OF PRE-SCHOOL CHILDREN

AN ABSTRACT
BY
SIRIPORN VONGKUMMUL

Presented in partial fulfillment of the requirement for
the Master of Education degree in Developmental Psychology
at Srinakharinwirot University

April , 1995

The purposes of this study were to study 1) the relationship between age , family characteristics , type of upbringing , birth order , emotional development , social development and egocentrism of pre-school children 2) to find out the co-variable which will enable prediction of egocentrism of pre-school children 3) to compare the egocentrism of pre-school children who were different in age , family characteristics , type of upbringing , birth order and social development

Sixty children aged from four to six yearsold and their parents were the sample for this study. Children were randomly drawn from Lardsanoon School , Pratumnani District , Pratumnani Province they were studying in the first and second kindergarten classes of the second semester 1994. The instruments used for collecting data were : the bio-data test , type of upbringing interview , emotional-developmental test , social-developmental test and egocentric test. The statistical methods employed for analysing data were : the t-test , F-test , scheffe's Method , Pearson's Product Moment Correlation and Multiple Regression ,

The findings were as follows:

1) Egocentrism of Pre-school children was negatively related to age and social development .

2) The co-variable which was able to predict egocentrism of pre-school children was only age which had a prediction accuracy of

$$Y = 4.316667 - 0.55 \text{ AGE}$$

3) The results of the comparison of egocentrism of pre-school children were as follows:

3.1 A significant difference in the sample were four and five years-old have egocentric score more than the sample was six years-old but not difference egocentric score in the sample were four and five years-old

3.2 No significant difference in family characteristics.

3.3 No significant difference in type of upbringing.

3.4 A significant difference in birth order was found:
the youngest child has an egocentric score more than the middle child.

3.5 No significant difference in social development.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรเป็นลายลักษณ์อักษรของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชา
เอกจิตวิทยาพัฒนาการของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน

(รศ.ดร. ดวงเดือน ศุภพรภัทร)

..... กรรมการ

(ผศ. มยุรี กุลแพทย)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รศ. ดร. ดวงเดือน ศุภพรภัทร)

..... กรรมการ

(ผศ. มยุรี กุลแพทย)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผศ. จิตต์จรัสชัย เกษมเนตร)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นลายลักษณ์อักษรของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร. นิธิยุภา ชูสุวรรณ)

วันที่ ..12..... เดือน ..พฤษภาคม..... พ.ศ. 25๖8

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนจากโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ และคณะผู้บริหาร
โรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์มยุรี กุลแพทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ฉัตรดาวัลย์ เกษมเนตร ที่ได้
ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและข้อคิดต่างๆในการทำวิจัย ตลอดจนแก้ไข
ข้อบกพร่องต่างๆมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์สุนันท์ หุ่นใจ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดสนุ่น
อาจารย์พยอม ศาสตร์ธรรมรักษ์ อาจารย์อ้อมทิพย์ ชันดีกุล อาจารย์สุนีย์ ถกษิณัย
อาจารย์เสมอใจ ไพโรจน์วิมลพงษ์ และผู้ปกครองนักเรียนอนุบาลชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2
ที่ได้ให้ความร่วมมือ สนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคุณสัณณี เลิศสุรศักดิ์ คุณพรทิพย์ จันทน์อม คุณขวัญใจ กาสนาคา เพื่อนๆ
พี่ๆ น้องๆห้องฉุกเฉินโรงพยาบาลเซนต์หลุยส์ที่เป็นกำลังใจ และให้ความช่วยเหลือในขณะศึกษา

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมเรียนทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบคุณ คุณรุจิภา บุรพาพิธ ที่ให้ความอนุเคราะห์พิมพ์ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้มาโดยตลอด

ขอขอบคุณ คุณสาคร ศรีวิชัย ที่เป็นกำลังใจ ให้คำแนะนำ ในขณะศึกษา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขออภิวาไรถึงพระคุณของบิดา มารดาที่ให้การอบรมเลี้ยงดูมาเป็นอย่างดี
ดี ขออภิวาไรถึงพระคุณครู-อาจารย์ ทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดความรู้ต่างๆให้ผู้วิจัยได้นำมาใช้เพื่อ
ศึกษา ค้นคว้าจนถึงทุกวันนี้ คุณความดี และประโยชน์ทั้งปวงมีของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัย
ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบิดา-มารดา ครู-อาจารย์ และผู้มีพระคุณยิ่งทุกท่าน

ศิริพร วงศ์คำมูล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
ขอบเขตของการวิจัย	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	10
นิยามปฏิบัติการ	11
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
ความหมายของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง	16
ทฤษฎีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน	17
พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง	19
ตัวแปรพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง	21
อายุ	21
ลักษณะครอบครัว	23
ลำดับการเกิด	24
พัฒนาการทางสังคม	26
ความหมายของพัฒนาการทางสังคม	26
ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม	27
พฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน	28
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างพัฒนาการทางสังคมกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง	33
พัฒนาการทางอารมณ์	34
ความหมายของพัฒนาการทางอารมณ์	34
ทฤษฎีของพัฒนาการทางอารมณ์	35

ลักษณะอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียน	35
การอบรมเลี้ยงดู	35
ความหมายการอบรมเลี้ยงดู	35
ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง	40
สมมติฐานในการวิจัย	41
กรอบแนวคิดของงานวิจัย	43
 3. วิธีดำเนินการวิจัย	 44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	44
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	44
การหาคุณภาพของเครื่องมือ	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54
 4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	 55
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
 5. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	 70
จุดมุ่งหมายในการศึกษาวิจัย	70
สมมติฐานในการศึกษาวิจัย	70
วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย	71
การวิเคราะห์ข้อมูล	72
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
อภิปรายผล	75

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป	80
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย	115

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในทางการศึกษา และจิตวิทยาพัฒนาการ ได้ยอมรับว่าในช่วง 6 ปีแรกของชีวิตเป็นระยะสำคัญที่สุดในการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพต่างๆ (Andrews.1988) ซึ่งถือได้ว่าเป็นช่วงวิกฤตในการพัฒนาบุคลิกภาพ เพราะบุคลิกภาพในวัยผู้ใหญ่ต่างก็มีรากฐานมาจากวัยเด็ก ถึงแม้จะมีความแตกต่างไปจากวัยเด็กบ้างก็ตาม (Hurlock. 1964:230-237) ดังนั้นเด็กในระยะก่อนวัยเรียนจึงควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาการ ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมๆ กัน (Andrews.1988)

ปัญหาหนึ่งที่จะพบได้ และมีผลต่อพัฒนาการในทุกๆ ด้านของเด็กก่อนวัยเรียน คือ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) ทั้งทางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุซึ่งเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการมอง ด้านการคิด การสื่อความหมาย และด้านอารมณ์ความรู้สึก ทำให้เด็กยากที่จะเข้าใจทฤษฎีของผู้อื่น (Ford.1979:1169) เด็กจะมองโลกโดยใช้ความคิดของตนเองเป็นใหญ่ ไม่สามารถที่จะเข้าใจถึงประสบการณ์การรับรู้ของผู้อื่นที่ต่างออกไปจากตน เด็กจะมองและแปลความหมายของสิ่งต่างๆ ตามที่ตนเองรับรู้และเข้าใจ ไม่สามารถรับรู้ทฤษฎีและความคิดของผู้อื่น แต่พยายามจะขยายความคิดของตนให้ผู้อื่นฟัง เมื่อตนรับรู้อย่างใดก็คิดว่าผู้อื่นจะรับรู้เหมือนตน (Flavell.1963:63; Cowan.1978:12) ผลก็คือจะทำให้เด็กมีปัญหาด้านพัฒนาการทางสังคมและบุคลิกภาพในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น (วิไลนา ปทุมฤทธิ์.2531:1) ทำให้เด็กขาดความสามารถในการรับรู้ และส่งผลต่อบุคลิกภาพและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (สุดาทิพย์ ภู่พานิช.2536:2) และเด็กที่มีความผิดปกติทางอารมณ์ จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงกว่าเด็กที่มีอารมณ์ปกติ (Neale.1966)

จากการศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พบว่ามีตัวแปรที่เกี่ยวข้องหลายตัวแปร ตัวแปรแรกได้แก่ตัวแปรอายุ จากการศึกษาของบอร์ค (Borke. 1971:263-269) ได้ศึกษาการรับรู้ของเด็กโดยใช้เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งคัดแปลงมาจากแบบวัดของเพียเจต์ ด้วยการถามถึงการรับรู้ในการมองเห็นวัตถุที่แสดงถึงทิศทาง เช่น รถ บ้าน ลีตัว ฯลฯ ในตำแหน่งที่ต่างกัน ผลปรากฏว่าเด็กที่มีอายุน้อยจะมีความสามารถในการจินตนาการถึงการมองเห็นผู้อื่นได้ต่ำกว่าเด็กที่มีอายุน้อย และความสามารถนี้จะเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ จากงานวิจัยอาจสรุปได้ว่าระดับอายุ น่าจะเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

* ตัวแปรที่สองได้แก่ตัวแปรการอบรมเลี้ยงดู ในการศึกษาการอบรมเลี้ยงดูเด็กนั้น โดยทั่วไปแล้วพบว่างานวิจัยส่วนใหญ่แบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 แบบด้วยกันคือ แบบเข้มงวด กวดขัน แบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตย ได้มีผู้ศึกษาความเกี่ยวข้องกันของการอบรมเลี้ยงดูกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยวินทร์ ธรรมนุศ (2522) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิด โดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีความแตกต่างในด้านการอบรมเลี้ยงดู และการยอมรับของกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กชั้นอนุบาล และประถมศึกษาอายุระหว่าง 4-9 ปี พบว่า เด็กที่มีการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภท และด้านการมองวัตถุในเนื้อที่สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ เมื่อเปรียบเทียบการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทกับเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตยมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด จะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตย แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตยมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทไม่แตกต่างกัน

เมื่อเปรียบเทียบการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองวัตถุในเนื้อที่กับเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันจะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองวัตถุในเนื้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อ

นาคะแนนเฉลี่ยของการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองวัตถุในเนื้อที่ ของเด็กที่ได้รับการ
 รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตยพบว่า เด็กที่ได้รับการ
 รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดจะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงกว่าเด็กที่ได้รับการ
 อบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตย แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ
 ปล่อยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตยมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้านการมองวัตถุใน
 เนื้อที่ไม่แตกต่างกัน เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
 ทั้งด้านการจำแนกประเภท การมองวัตถุในเนื้อที่ ส่วนการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้าน
 จานวน แม้จะไม่พบความแตกต่างระหว่างแบบของการอบรมเลี้ยงดู แต่ก็มีแนวโน้มว่า การอบรม
 เลี้ยงดูแบบเข้มงวดจะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู
 แบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตย ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าตัวแปรการ
 อบรมเลี้ยงดูน่าจะเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ตัวแปรที่สามได้แก่ ตัวแปรลำดับการเกิด เป็นตัวแปรอีกตัวหนึ่งที่น่าจะมีความเกี่ยวข้อง
 กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง แม้ว่าจะยังไม่มีการวิจัยโดยตรงที่หาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับ
 การเกิด และการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง แต่จากการศึกษาของนิภาพรรณ โสภนะพันธ์ (2522)
 ได้ศึกษาบุคลิกภาพของบุตรตามลำดับการเกิด การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพทางเศรษฐกิจพบ
 ว่าบุตรคนสุดท้ายจะมีปัญหาในบุคลิกภาพด้านอารมณ์ (นิยามศัพท์ปฏิบัติของบุคลิกภาพ หมายถึง
 คุณลักษณะส่วนรวมของพฤติกรรมของบุคคลที่แยกย่อยออกไปได้หลายลักษณะ คือ ความสัมพันธ์
 ในครอบครัว ความสัมพันธ์ในสังคม ความมั่นคงทางอารมณ์การทำตามผู้อื่น การปรับตัวให้เข้ากับ
 ความเป็นจริง อารมณ์ และการเป็นผู้นำ ส่วนคำว่า อารมณ์ หมายถึงสถานภาพของความรู้สึก
 คือความรู้สึกที่เร้าแรง หรือความรู้สึกที่อึดอัด) มากกว่าบุตรคนแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 และจากงานวิจัยของนิล (Neale, 1960) ได้ศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในเด็กที่มีปัญหา
 ทางด้านอารมณ์ และเด็กที่มีอารมณ์ปกติ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากโรงพยาบาลจิตเวชทอร์ทาว์น และ
 โรงเรียนบิวมอนต์ไฮท์ ซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐ อายุอยู่ระหว่าง 8-11 ปี จำนวน 20 คน
 แบ่งเป็น 4 กลุ่มๆละ 5 คน แต่ละกลุ่มมีจำนวนเด็กหญิงและเด็กชาย มีค่าระดับเข้ามีปัญหา และ
 อายุสมองใกล้เคียงกัน โดยใช้เครื่องมือของเพียเจต์และอินเฮลเดอร์ ที่ประกอบด้วยภูเข
 3 ลูกที่มีขนาดความสูง รูปร่าง และสีแตกต่างกันทดสอบ ผลการทดลองพบว่าเด็กที่มีปัญหา
 ทางด้านอารมณ์จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงกว่าเด็กที่มีอารมณ์ปกติ จากการศึกษางาน

วิจัยที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยคาดว่าลูกคนสุดท้ายในรอบครัวที่มีพี่น้องสามคน หรือสามคนขึ้นไป น่าจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงกว่าบุตรคนที่หนึ่ง และคนที่สอง ตามลำดับ นั่นคือ ลำดับการเกิดน่าจะเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้น จากงานวิจัยของนั้ล ที่กล่าวมา ทำให้เห็นว่าพัฒนาการทางอารมณ์เป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

✓ พัฒนาการทางสังคมเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็ก
 การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กในพัฒนาการช่วงนี้จะมีผลต่อพฤติกรรมหลายอย่าง และ จะลดลงเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะและอายุเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เด็กต้องใช้เวลานานกว่าที่จะมีการรับรู้ได้อย่างกว้างขวางและตรงตามความเป็นจริง วัยก่อนเข้าเรียนเป็นวัยที่สำคัญเพราะเป็นวัย แห่งการเริ่มต้นของการเข้าสังคม กล่าวคือเด็กเริ่มมีการรู้จักกับบุคคลอื่นมากขึ้นถ้าเขาไม่ใส่ใจกับการรับรู้ของผู้อื่นเขาก็จะแสดงพฤติกรรมอย่างที่เขารับรู้ และจะไปขัดแย้งกับบุคคลอื่น เช่น ในยามที่เพื่อนเดือดร้อนและต้องการความช่วยเหลือ เมื่อเขาไม่รับรู้ว่าเป็นเพื่อนเดือดร้อนการช่วยเหลือการแบ่งปัน หรือแม้แต่การเห็นอกเห็นใจจะไม่เกิดขึ้น ซึ่งถ้าเด็กอยู่ในสังคม และมีความขัดแย้งกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ หรือเด็กไม่มีพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคมแล้วจะทำให้เขามีเพื่อนน้อย เนื่องจากเขายึดมันอยู่เพียงการรับรู้ของตนเอง ไม่สนใจในการรับรู้ของผู้อื่น (ศรีสุดา พิสิทธิ์ศักดิ์. 2527:4) จากการศึกษาของสุดาทิพย์ ภูพานิช (สุดาทิพย์ ภูพานิช. 2536) ได้ทำการศึกษาการจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อยที่มีต่อความสามารถในการรับรู้และเข้าใจ ทรศนะของผู้อื่นของเด็กก่อนวัยเรียน โดยศึกษาความกล้าในการแสดงออก การมีระเบียบวินัย การรอคอย และการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม โดยศึกษาในเด็กนักเรียนอายุระหว่าง 5-6 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 3 ปี การศึกษา 2533 ของโรงเรียนอนุบาลพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 70 คน ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย กำหนดเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองโดยการจับฉลากระยะเวลาในการทดลอง 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที รวมทั้งหมด 40 ครั้ง เครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบคือเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของ ศรีสุดา พิสิทธิ์ศักดิ์ ผลการศึกษาพบว่า ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทรศนะของผู้อื่นของกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อยมีพัฒนาการด้านความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทรศนะของผู้อื่นเพิ่มขึ้น และความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทรศนะ

ของผู้อื่นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งจากการศึกษาพบว่า ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจธรรมชาติของผู้อื่นของเด็กก่อนวัยเรียน ที่ได้รับประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อย สูงกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมตามแผนการจัดประสบการณ์ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และจากการศึกษาของศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์ (ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์. 2527: 40-43) ซึ่งศึกษาผลของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กอายุ 5-6 ปีจำนวน 96 คน พบว่า การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาแล้วจึงอาจสรุปได้ว่า พัฒนาการทางสังคมมีความเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นอกจากนี้ นักจิตวิทยา นักการศึกษา และนักสังคมวิทยาต่างมีความเห็นตรงกันว่า ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก เป็นสถาบันแรกที่สร้างลักษณะนิสัย หรือบุคลิกภาพของเด็ก และเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลครอบคลุมชีวิตยิ่งกว่าอิทธิพลใดๆ แต่ละครอบครัวต่างมีวัฒนธรรม และวิถีทางดำเนินชีวิตเฉพาะของตน การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ บรรพบุรุษ และความสัมพันธ์ในบ้าน ตลอดจนทัศนคติที่พ่อแม่มีต่อลูกของแต่ละครอบครัวไม่เหมือนกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนมีส่วนช่วยเสริมสร้าง กลุ่มเอกลักษณ์นิสัยของเด็กทั้งสิ้น (มธุรส วีระกำแหง. 2515: 1)

✱ ปัจจุบันสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงคุณลักษณะทางสังคมบางประการอันเป็นผลเนื่องมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตก ซึ่งได้เผยแพร่เข้ามาในสังคมไทยทั้งสิ่งที่ดีงาม และสิ่งที่ไม่ดีงามมากมายหลายประการ ทำให้สังคมไทยเปลี่ยนแปลงไปทั้งในด้านความเชื่อ ค่านิยม ตลอดจนวิถีทางในการดำเนินชีวิต ครอบครัวไทยซึ่งแต่เดิมเป็นครอบครัวขยาย มีสมาชิกประกอบด้วย พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา อยู่รวมกันอันเป็นลักษณะของสังคมชนบทนั้น ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงมาเป็นครอบครัวในสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ดังเช่น บุญลือ วันทาชนต์ กล่าวไว้ว่าครอบครัวไทยปัจจุบันเป็นครอบครัวสมัยใหม่แยกออกมาจากระบบครอบครัวขยายไปสู่ครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ความผูกพันระหว่างสมาชิกของครอบครัวลดลง ความใกล้ชิดระหว่างบิดา มารดา และบุตรดิศาเห็นห่างไป (บุญลือ วันทาชนต์. 2522) จากผลการศึกษาของพอดเตอร์ นักสังคมวิทยาชาวอเมริกัน ได้สำรวจสังคมชนบทไทยไว้ในปี ค.ศ. 1976 พบว่าหนึ่งในสามของครอบครัวไทยชนบทเป็นครอบครัวขยาย (Potter. 1996) ในปีพ.ศ. 2528 สนิท สัมครการ ได้ทำการวิจัยแบบฉบับของครอบครัวไทย พบว่า

ลักษณะของครอบครัวไทยในชนบท ยังเป็นแบบครอบครัวขยายอยู่แต่มีแนวโน้มจะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น (สนิท สัมภาษณ์.2528)

ครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยายต่างก็มีหน้าที่ให้การอบรมเลี้ยงดูบุตรหลาน จากการศึกษาค้นคว้าของสถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก และของละม้ายมาศ ศรีทนต์ จรรยา สุวรรณทัต พบว่าในครอบครัวขยาย ย่า ยาย มีบทบาทในการช่วยมารดาของเด็กตั้งแต่ตอนเตรียมการต่างๆ ก่อนที่หลานจะเกิด ช่วยเลี้ยงดูทารก แบ่งเบาภาระของมารดา เด็กๆ จะได้เรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณี และความเชื่อในสิ่งต่างๆ จาก ย่า ยาย ซึ่งเป็นการถ่ายทอดคุณธรรม และวัฒนธรรมแก่รุ่นหลาน ส่วน ปู่ และ ตา รับหน้าที่ฝึกสอนเด็กให้เกิดความชำนาญในส่วนที่ต้องการทักษะต่างๆ (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก .2509 .2512 ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต.2510) และจากการศึกษาของวิวัฒมา สุขวัฒนานันท์ (2530:71-74) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพื้นฐานอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 3-6 ปี ตามลักษณะปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการอบรมเลี้ยงดูในศูนย์รับเลี้ยงเด็ก กลางวันดินแดง และสถานเลี้ยงเด็กกลางวันที่ศูนย์บริการสาธารณสุข 19 วงศ์สว่าง จากกลุ่มตัวอย่าง 100 คน พบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่มีสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกัน มีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ (พื้นฐานอารมณ์ หมายถึง ความโน้มเอียงของการแสดงออกของอารมณ์ของเด็ก แต่ละคน ในการตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อมประกอบด้วยลักษณะพื้นฐานอารมณ์ 9 ด้านคือ ระดับการเคลื่อนไหว ความสม่ำเสมอ การเข้าใกล้หรือถอยหนี ความสามารถในการปรับตัว ระดับความทนได้ ความรุนแรงของการตอบสนอง ลักษณะอารมณ์ ความวอกแวก และความคงที่ของช่วงความสนใจ) ด้านความสามารถในการปรับตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ เด็กก่อนวัยเรียนที่ครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมาก (เกิน 7 คน) มีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ด้านความสามารถในการปรับตัวดีกว่าเด็กกลุ่มที่ครอบครัวมีสมาชิกจำนวนปานกลาง (4-6 คน) และผลการศึกษายังพบอีกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวขยาย มีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ด้านความคงที่ของช่วงความสนใจมากกว่าเด็กกลุ่มที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเด็กที่มีความผิดปกติทางอารมณ์ ไม่มีมั่นคง จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าเด็กปกติ (Neale. 1966:97-101) จากงานวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยคาดว่าลักษณะของครอบครัวน่าจะเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

จากที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลำดับการเกิด อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในเด็กก่อนวัยเรียน และต้องการตรวจสอบว่าในบรรดาตัวแปรทั้งหลาย เหล่านี้ตัวแปรใดมีอำนาจในการพยากรณ์ตัวแปรการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางได้สูงสุด นอกจากนั้นยัง ต้องการศึกษาเปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีอายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม ที่แตกต่างกันว่าจะทำให้มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางแก่ บิดา มารดาผู้ปกครอง ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับเด็กก่อนวัยเรียนจะได้ทราบว่า ตัวแปรใดสามารถพยากรณ์ตัวแปรการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และจะได้หาแนวทางส่งเสริมให้เด็กหลุดออกจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเร็วที่สุด ตลอดจนแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่เป็นผลเสียแก่ตัวเด็กเพื่อเป็นการส่งเสริม และพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน ให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพต่อไป

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน
2. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มี อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม ว่าแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุในเด็กก่อนวัยเรียนเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กก่อนวัยเรียน เช่น บิดา มารดา

ผู้ปกครอง หรือครูอาจารย์ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว และหาทางส่งเสริม
ตลอดจนแก้ไขสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในเด็กก่อนวัยเรียน เช่น ถ้าพบว่า
 พัฒนาการทางสังคมมีความสัมพันธ์ในเชิงนี้สะท้อนกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (การยึดตนเอง
 เป็นศูนย์กลางมากจะได้คะแนนสูง และการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยจะได้คะแนนต่ำ) ด้าน
 การมองเห็นตำแหน่งวัตถุ ก็ควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสเข้าสังคม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ
 เข้ากับเพื่อนๆ ได้ เด็กมีโอกาสได้เล่นได้ทำกิจกรรมกลุ่มด้วยกันมากขึ้นจะทำให้เด็กได้ เรียนรู้
 การเข้าสังคม ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น เรียนรู้ที่จะมีพฤติกรรมต่างๆ ที่เหมาะสมและ
 เป็นที่ต้องการของบุคคลอื่น

2. เพื่อนำผลการวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่สามารถทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
ด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียนมาศึกษา และหาทางพัฒนาส่งเสริม เช่น
 ถ้าพบว่าตัวแปรพัฒนาการทางสังคมสามารถทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็น
 ตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กก่อนวัยเรียน อาจจะเป็นผู้ปกครอง
 บิดา มารดา หรือครูอาจารย์ ควรจะให้การสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสพัฒนาการที่มีปฏิสัมพันธ์
 ทางสังคม ทำให้การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กลดลง

3. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่ง
วัตถุในเด็กก่อนวัยเรียน ที่มีความแตกต่างในด้านอายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับ
การเกิด พัฒนาการทางสังคม เช่น ถ้าเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
 ของเด็กที่มีพัฒนาการทางสังคมต่างกันแล้ว พบว่าพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์ มีคะแนนเฉลี่ย
 สูงกว่าพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กจะได้
 หาทางส่งเสริมให้เด็กมีการพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์ต่อไป

4. เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวิจัยเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวกับเด็กก่อนวัยเรียน
ได้ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนอาชีวระหว่าง 4-6 ปี กำลังเรียนอยู่ใน
 อนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดลาดสนุ่น ตำบล
 คุคค อำเภอคำชะอี จังหวัดบึงกาฬ สังกัดการประถมศึกษา จังหวัดบึงกาฬ ซึ่งมีนักเรียน
 จำนวน 110 คน และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าว

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้เป็นนักเรียนอาชีวระหว่าง 4-6 ปี กำลังเรียนอยู่ใน
 อนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดลาดสนุ่น
 ตำบลคุค อำเภอคำชะอี จังหวัดบึงกาฬ สังกัดการประถมศึกษา จังหวัดบึงกาฬ จำนวน
 60 คน และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าวซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random
 Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 การศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปร มีตัวแปรที่ศึกษาค้างนี้

- 3.1.1 อายุ
- 3.1.2 ลำดับการเกิด
- 3.1.3 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู
- 3.1.4 ลักษณะของครอบครัว
- 3.1.5 พัฒนาการทางอารมณ์
- 3.1.6 พัฒนาการทางสังคม

3.2 การศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่าง มีตัวแปรที่ศึกษาค้างนี้

3.2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.2.1.1 อายุ แบ่งเป็น

- 4 ปี - 4 ปี 11 เดือน
- 5 ปี - 5 ปี 11 เดือน
- 6 ปี - 6 ปี 11 เดือน

3.2.1.2 ลำดับการเกิด แบ่งเป็น

- ลูกคนโต
- ลูกคนกลาง
- ลูกคนเล็ก
- ลูกคนเดียว

3.2.1.3 ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู แบ่งเป็น

- ประชาธิปไตย /
- ปล่อยปละละเลย
- เข้มงวดกวดขัน
- ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป
- ตามใจแบบไร้เหตุผล

3.2.1.4 ลักษณะของครอบครัว แบ่งเป็น

- ครอบครัวเดี่ยว
- ครอบครัวขยาย

3.2.1.5 พัฒนาการทางสังคม

- เหนือเกณฑ์
- ต่ำกว่าเกณฑ์

3.2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน

3.3 การศึกษานาจอการพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง มีตัวแปรศึกษาดังนี้

3.3.1 ตัวแปรเกณฑ์ คือการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

3.3.2 ตัวแปรพยากรณ์ คือ อายุ ลำดับการเกิด ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู ลักษณะครอบครัว พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. เด็กก่อนวัยเรียน หมายถึง เด็กนักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับอนุบาลปีที่ 1 และ

ปีที่ 2 ของโรงเรียนวัดลาดสนั่น ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สังกัดการประถมศึกษา
จังหวัดปทุมธานี อายุระหว่าง 4-6 ปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 และผู้ปกครองของ
นักเรียนดังกล่าว

2. ลักษณะของครอบครัว หมายถึง ลักษณะของกลุ่มบุคคลที่มาร่วมกันโดยการสมรส
การสืบสายโลหิต ซึ่งทำให้บุคคลนั้นอยู่ร่วมกันในบ้านเดียวกัน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท

2.1 ครอบครัวเดี่ยว หมายถึงครอบครัวที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีความสัมพันธ์กัน
อย่างใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อ แม่ และลูก

2.2 ครอบครัวขยาย หมายถึงครอบครัวที่ประกอบด้วยครอบครัวเดี่ยว และบุคคลอื่น
อาจจะเป็น ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา ฯลฯ อาจอยู่ภายใต้หลังคาบ้านเดียวกันหรือ
เขตบ้านเดียวกัน

3. ลำดับการเกิด หมายถึง การเรียงลำดับการเกิดก่อน-หลัง ประกอบด้วย

3.1 ลูกคนโต หมายถึง ลูกคนแรกของครอบครัว ไม่มีพี่ แต่มีน้องภายในครอบครัว

3.2 ลูกคนกลาง หมายถึง ลูกคนที่ทั้งพี่ และน้องภายในครอบครัว

3.3 ลูกคนเล็ก หมายถึง ลูกคนสุดท้ายของครอบครัวมีแต่พี่ ไม่มีน้องภายในครอบครัว

3.4 ลูกคนเดียว หมายถึง ลูกที่ไม่มีทั้งพี่ - น้อง ภายในครอบครัว

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

1. พัฒนาการทางอารมณ์ หมายถึง พฤติกรรมที่เด็กแสดงออกถึงความรู้สึก และอารมณ์
ต่างๆ ได้แก่ อารมณ์กลัว อารมณ์โกรธ อารมณ์ริษยา อารมณ์รำเริง อารมณ์รักและอยาก
รัก เห็น แสดงออกได้อย่างถูกต้อง และเหมาะสมตามสถานการณ์ วัดได้จากแบบวัดพัฒนาการทาง
อารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น

อารมณ์กลัว หมายถึง การที่เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาถึงความรู้สึกกลัวโดยสามารถตอบ
คำถามด้วยการเลือกคำตอบได้ถูกต้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

อารมณ์โกรธ หมายถึง การที่เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาถึงความรู้สึกโกรธโดยสามารถ
ตอบคำถามด้วยการเลือกคำตอบได้ถูกต้องตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

อารมณ์ริษยา หมายถึง การที่เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาถึงความรู้สึกริษยาโดยสามารถตอบ

คำถามด้วยการเลือกคำตอบ ได้ถูกต้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

อารมณ์ร่าเริง หมายถึง การที่เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาถึงความรู้สึกร่าเริงโดยสามารถ
ตอบคำถามด้วยการเลือกคำตอบ ได้ถูกต้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

อารมณ์รัก หมายถึง การที่เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาถึงความรู้สึกรักโดยสามารถตอบคำถาม
ด้วยการเลือกคำตอบ ได้ถูกต้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

ความอยากรู้ อยากเห็น หมายถึง การที่เด็กแสดงพฤติกรรมออกมาถึงความรู้สึกที่อยากรู้
อยากเห็นด้วยการเลือกคำตอบได้ถูกต้องกับสถานการณ์ที่กำหนดให้

แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์ดังกล่าวเป็นแบบทดสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เด็ก
แสดงอารมณ์ต่างๆ โดยตั้งเกณฑ์ว่าถ้าเด็กแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมจะได้ 1 คะแนน
ถ้าแสดงอารมณ์ไม่เหมาะสมจะได้ 0 คะแนน มีจำนวนข้อทั้งหมด 12 ข้อรวมเป็น 12 คะแนน
โดยแบ่งเกณฑ์ของพัฒนาการทางอารมณ์ดังนี้

คะแนน 9 - 12 คะแนน หรือตั้งแต่ 75% ขึ้นไป มีพัฒนาการทางอารมณ์เหนือเกณฑ์

คะแนน 0 - 8 คะแนน หรือต่ำกว่า 75% ลงมา มีพัฒนาการทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์

2. พัฒนาการทางสังคม หมายถึง พฤติกรรมและความสามารถในการปรับตัวของ

เด็กให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ได้แก่การช่วยเหลือตนเองได้ รู้จักการแข่งขัน
การมีใจกว้างขวาง มีความเห็นอกเห็นใจ ไม่เห็นแก่ตัว วัดได้จากแบบวัดพัฒนาการทางสังคม
ซึ่งผู้วิจัยได้ตัดแปลงและปรับปรุงมาจากแบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์-สังคม ของเนนทา แทนธานี
(เนนทา แทนธานี, 2534) แบบวัดนี้จะใช้การสังเกตในห้องเรียน และสถานการณ์ที่กำหนดให้
โดยตั้งเกณฑ์ไว้ว่าถ้าเด็กทำได้จะได้ 1 คะแนน ถ้าทำไม่ได้จะได้ 0 คะแนน แบบวัดนี้มีจำนวนข้อ
ทั้งหมด 12 ข้อ รวม 12 คะแนน โดยใช้เกณฑ์ในการแบ่งพัฒนาการทางสังคม ดังนี้

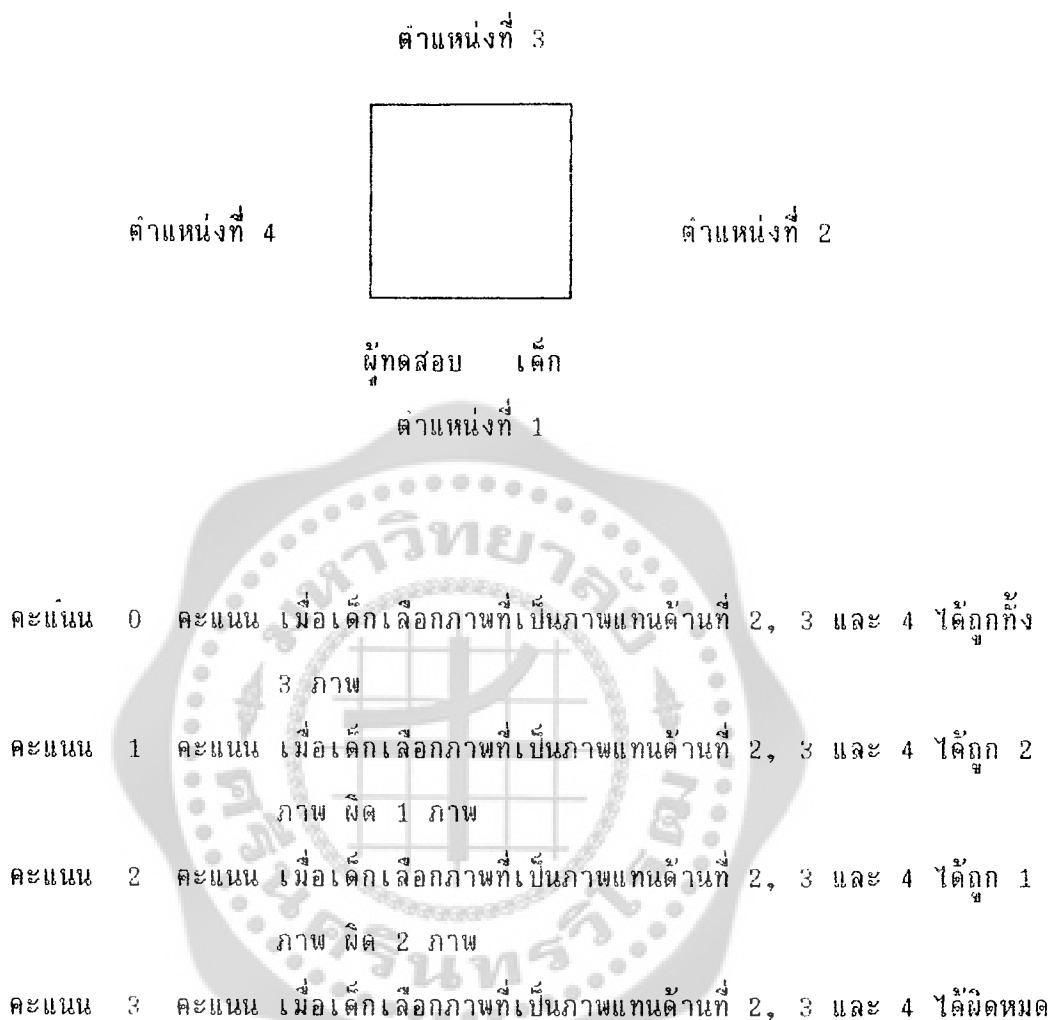
คะแนน 9 - 12 คะแนน หรือตั้งแต่ 75% ขึ้นไป มีพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์

คะแนน 0 - 8 คะแนน หรือต่ำกว่า 75% ลงมา มีพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์

4. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน

หมายถึงการที่เด็กไม่สามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างความคิด และการกระทำของตน
เองกับผู้อื่นได้ ซึ่งทดสอบได้จากเครื่องมือวัดความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่นของ ดรวงเดือน
คำสตรัทท (2522:56) ประกอบด้วยบ้านจำลอง 1 หลัง ภาพถ่ายทั้ง 4 ด้านของบ้านจำลอง
จำนวน 4 ภาพ ตุ๊กตา 1 ตัว กล้องถ่ายรูปที่เป็นของเล่น 1 กล้องคัดแปลงเกณฑ์การให้คะแนน

ตามรูปบ้านซึ่งแทนด้วยภาพถ่ายบ้านจำลองทั้ง 4 ด้านดังนี้

5. การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง วิธีการที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อเด็ก โดยแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะคือ

5.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยยอมรับความสามารถ ความคิดเห็นของเด็ก มีเหตุผล และความยุติธรรมต่อเด็ก ให้ความร่วมมือกับเด็กตามโอกาสที่เหมาะสม และอาจใช้วิธีการลงโทษหลังจากอบรมให้เหตุผลกับเด็กแล้วแต่เด็กยังคงดื้ออยู่

5.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยไม่ค่อยดูแล และเอาใจใส่ ไม่ได้ให้คำแนะนำ ไม่สนับสนุน ไม่ช่วยเหลือ ปล่อยปละละเลย ความเป็นอยู่ของเด็ก ปล่อยให้เด็กทำอะไรต่างๆตามลำพัง

ทำอะไรต่างๆได้ตามความชอบใจ

5.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยให้ความช่วยเหลือเด็กทุกอย่างตลอดเวลา ทั้งในด้าน กิจวัตรประจำวัน การแต่งกาย การกินอาหารและอื่น ๆ โดยไม่ยอมรับความสามารถของเด็ก และไม่ให้ออกาสเด็กได้ฝึกความสามารถ

5.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผล หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยยอมรับฟังความคิดเห็น และยอมรับการกระทำของเด็กทุกอย่าง ยอมให้เด็กสร้างเงื่อนไขเพื่อต่อรองในสิ่งที่เด็กต้องการและสนองความต้องการของเด็กตลอดเวลา

5.5 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึง วิธีการปฏิบัติของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่ปฏิบัติต่อเด็กโดยต้องการให้เด็กอยู่ในกฎระเบียบวินัยที่ตนกำหนดขึ้น ทั้งในด้าน การแต่งกาย การกินอาหาร การนอน การเล่น กิริยามารยาทต่างๆ ตลอดจนความเป็นอยู่ ของเด็ก และอื่นๆ โดยที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ยึดเอาความพอใจและความคิดเห็นของ ตนเป็นสำคัญ

การอบรมเลี้ยงดูทั้ง 5 ลักษณะนี้ สามารถวัดได้จากแบบวัดการอบรมเลี้ยงดูที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นเป็นแบบสัมภาษณ์ บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง โดยเป็นข้อคำถามปลายเปิดจำนวน 16 ข้อ นำเอาคำตอบที่ได้มาตรวจสอบตามนิยามปฏิบัติการว่าจัดอยู่ในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูประเภทใดแล้ววัดความถี่ของแต่ละการอบรมเลี้ยงดู ที่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กคนนั้นตอบ ถ้าความถี่ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูประเภทไหนมากที่สุด ก็จัดว่า บิดา มารดา หรือผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูประเภทนั้นๆ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างอายุ ลำดับการเกิด ลักษณะของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางด้านอารมณ์ และพัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุในเด็กก่อนวัยเรียน" ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน
2. ตัวแปรพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรพื้นฐาน
4. พัฒนาการทางสังคม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างพัฒนาการทางสังคมกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน
6. พัฒนาการทางอารมณ์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างพัฒนาการทางอารมณ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน
8. การอบรมเลี้ยงดู
9. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน
10. สมมติฐานในการวิจัย
11. กรอบแนวความคิดของงานวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน

ความหมายของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

วัตส์เวิร์ท กล่าวไว้ว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เป็นลักษณะที่เด็กไม่สามารถเข้าไปอยู่ในบทบาท หรือไม่เข้าใจในความคิดของบุคคลอื่น (Wadsworth.1971:71)

กินส์เบิร์ก และออปเปอร์ ได้กล่าวไว้ว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง หมายถึงคุณสมบัติของการคิดที่ปรากฏในเด็กก่อนวัยเรียน เด็กไม่มีโอกาสจะหลีกเลี่ยงการคิดแบบนี้จนกว่าจะเข้าสู่ระดับวุฒิภาวะของการทำงานทางสมอง (Ginsburg and Oppen.1979:108)

รูบิน ได้อธิบายถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางว่าเป็นลักษณะที่เด็กนึกถึงตนเองมากกว่าคนอื่น เด็กที่มีลักษณะดังกล่าวจะผูกพันอยู่กับตนเอง จะรับรู้เฉพาะสิ่งที่ตนเองสนใจ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแห่งความคิด ถือว่าสิ่งที่ตนคิดหรือทำดีกว่าผู้อื่น เชื่อว่าตนเองเป็นผู้ที่เหนือกว่าสำคัญกว่าผู้อื่น จากลักษณะดังกล่าว จึงทำให้เด็กมีการแสดงออกในรูปของความก้าวร้าว พุดถึงเรื่องของตนมากกว่าเรื่องของผู้อื่น พุดโอ้อวด จะคิดหรือทำเฉพาะสิ่งที่ก่อความพึงพอใจในตนเองเท่านั้น ต้องการให้ผู้อื่นสรรเสริญชมเชยการกระทำของตน ดูถูกความสามารถของผู้อื่น ไม่ให้ความร่วมมือ ต้องการให้ผู้อื่นเห็นด้วยกับความคิดและการกระทำของตน ซึ่งเป็นอุปสรรคในการเข้าสังคมของเด็ก (วัฒนา ปณณฤกษ์.2531:12;อ้างอิงมาจาก Rubin.1972)

ธีราพร อูรรณโณ อธิบายถึงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนว่าเป็นอุปสรรคอย่างมากในการเข้าสังคมของเด็ก เด็กจะไม่เข้าใจว่าโลกนี้มีความจริงและความสัมพันธ์ต่างๆที่ต่างไปจากทรงสนะของตน เด็กที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะขาดความสามารถในการรับรู้ทรงสนะความคิดเห็นและความรู้สึกของผู้อื่น (ธีราพร อูรรณโณ.2525:323)

ประพนธ์ คำจิณ (2526:206)กล่าวว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นแบบการคิดของเด็กในขั้นก่อนปฏิบัติการ ซึ่งทำให้ยากต่อการมองเห็นแง่คิดในด้านอื่นนอกจากแง่คิดของตนเอง เด็กไม่สามารถวางตัวเองในตำแหน่งของผู้อื่นได้ และไม่เข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างมุมมองของตนเอง และของคนอื่น

ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร (ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร ม.ป.ป :49-50) ได้อ้างตามทฤษฎีของเพียเจต์ว่า ลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน ทำให้เด็กไม่สามารถเข้าใจความคิดเห็นของผู้อื่น เชื่อว่าทุกคนคิดเหมือนที่เขาคิด เด็กจะแสดงออกในรูปของการใช้ภาษา

และพฤติกรรมทางสังคม

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นลักษณะที่เด็กไม่สามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างความคิด และการกระทำของตนเองกับผู้อื่นได้ เด็กต้องใช้เวลานานกว่าที่จะมีการรับรู้ได้อย่างกว้างขวางและตรงตามความเป็นจริง วัยก่อนเข้าเรียนเป็นวัยที่สำคัญมาก เพราะเป็นวัยแห่งการเริ่มต้นของการเข้าสังคม กล่าวคือเริ่มมีการรู้จักกับบุคคลอื่นมากขึ้น ถ้าเขาไม่ใส่ใจกับการรับรู้ของผู้อื่น เขาก็จะแสดงพฤติกรรมอย่างที่เขารับรู้ และไปขัดแย้งกับบุคคลอื่น ซึ่งถ้าอยู่ในสังคม และมีความขัดแย้งกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ หรือเด็กไม่มีพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคมแล้ว จะทำให้เขามีเพื่อนน้อย เนื่องจากเขายึดมั่นอยู่เพียงการรับรู้ของตนเอง ไม่สนใจในการรับรู้ของผู้อื่น (ศรีสรีดา พิสิษฐศักดิ์, 2527: 4)

ทฤษฎีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กในชั้นต่างๆ ของพัฒนาการตามทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) อาจสรุปได้ดังนี้

ขั้นที่ 1 The Sensori-motor Period อยู่ในช่วงอายุ 1-2 ปี เด็กจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในรูปที่ว่า เด็กไม่สามารถที่จะแยกแยะความแตกต่างระหว่างวัตถุทั้งหลาย และไม่สามารถแยกแยะแม้กระทั่งความรู้สึกของเขา ที่ได้รับการสัมผัสกับวัตถุต่างๆ ได้ เช่น บังเอิญเด็กพลิกตัวและปลาดตะเพียนที่แขวนไว้ที่เปลแกว่ง เด็กจะคิดว่าตนเองเป็นสาเหตุ ดังนั้นเมื่อเด็กต้องการให้ปลาดตะเพียนแกว่ง เด็กก็จะพลิกตัว

ขั้นที่ 2 The Preoperational Period อยู่ในช่วงอายุ 2-7 ปี เด็กจะไม่สามารถแยกความคิดของเขาเอง และความคิดของคนอื่นๆ เด็กคิดว่าคนอื่นๆ ต้องคิดเหมือนเขา และความคิดของเขานั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องเสมอ เช่น เมื่อเด็กนั่งรถแล้วเห็นดวงจันทร์เคลื่อนตาม เด็กจะเข้าใจว่าดวงจันทร์เป็นสิ่งที่มีชีวิต และเคลื่อนตามเขา

ขั้นที่ 3 Concrete Operation Period อยู่ในช่วงอายุ 7-11 ปี เด็กไม่สามารถแยกแยะระหว่างสิ่งที่รับรู้ และความคิดที่เกิดขึ้นในสมอง เด็กติดอยู่กับสิ่งที่มองเห็น เช่น เด็กยอมรับว่าน้ำ 2 แก้วเท่ากัน แต่เมื่อเทน้ำจากแก้วใบที่หนึ่งใส่แก้วทรงสูง เด็กจะตอบว่าน้ำในแก้วทรงสูงมีมากกว่า

ขั้นที่ 4 Formal Operation Period อยู่ในช่วงอายุ 11-15 ปี เด็กวัยนี้สามารถมีความคิด

เป็นของตนเอง และยังเข้าใจถึงความคิดของผู้อื่นด้วย พัฒนาการของขั้นนี้จะอยู่ในช่วงของวัยรุ่น เขาจะคาดการณ์ล่วงหน้าถึงปฏิกิริยาของผู้อื่นที่มีต่อตนเองในรูปของการวิพากษ์วิจารณ์ ทำให้เกิดลักษณะของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 2 ประเภทคือ

1. การมีผู้ชมในจินตนาการ (Imaginary Audience) หมายถึงการที่วัยรุ่นคิดว่าตนเองกำลังอยู่บนเวทีของการแสดง และมีบุคคลอื่นจ้องมองตนอยู่ทุกขณะ ในบางเวลาก็จะเงอะงะ เอะอะเขิน และไม่ชอบปรากฏตัวในที่ชุมนุมชน แต่ในบางเวลาก็จะชอบส่งเสียงดังและแต่งตัวแปลกๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจของผู้อื่น

2. การมีเรื่องราวของตนเองโดยเฉพาะ (Personal Fable) เป็นความรู้สึกของวัยรุ่นที่เขาคิดว่ามีความสำคัญเป็นพิเศษกว่าคนอื่นๆ และเรื่องราวในชีวิตของเขาไม่มีใครมาเปรียบเทียบกับได้ (Elkind อ้างอิงจากศรีสุตา พิเศษศักดิ์. 2527, 5-6)

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนจะอยู่ในขั้นการคิดก่อนปฏิบัติการ (Pre-Operational Stage) เด็กจะแสดงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง 3 ลักษณะดังนี้ (Ford, 1979: 1171-1174)

1. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ (Visual Spatial Egocentrism) คือการที่เด็กไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ตนมองเห็นกับสิ่งที่คนอื่นมองเห็น โดยเด็กจะรับ (Assimilate) เอาแต่สิ่งที่ตนมองเห็น จะคิดว่าการรับรู้ของเขาเป็นกฎเปลี่ยนไม่ได้ เขาจะคิดว่าคนอื่นจะต้องเห็นเหมือนตนเอง เด็กจะติดแน่นอยู่เฉพาะสิ่งที่มองเห็น ดังนั้นเด็กจะรับรู้มิติของ ข้างขวา หน้า-หลัง ของคนที่นั่งอยู่ตรงกันข้ามไม่ได้ เด็กในวัยนี้มิได้สนใจว่าของสิ่งเดียวกันจะปรากฏแก่สายตาของผู้มองได้หลายลักษณะซึ่งขึ้นอยู่กับตำแหน่งของการมองของต่างกัน

2. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์ และความรู้สึก (Affective Egocentrism) คือ การที่เด็กไม่สามารถแยกแยะระหว่างอารมณ์และความรู้สึกของตนเองกับอารมณ์และความรู้สึกของผู้อื่นได้ เด็กจะคิดว่าคนอื่นมีความรู้สึกเหมือนตนถึงแม้จะอยู่ในสภาพการณ์ที่แตกต่างกันโดยไม่ใส่ใจกับความรู้สึกที่แท้จริงของผู้อื่น ไม่สามารถที่จะเข้าใจในเรื่องความสามารถคาดหวัง ปฏิกิริยาของผู้อื่น และลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสังคมได้ว่าเมื่อคนหนึ่งแสดงพฤติกรรมอย่างหนึ่ง คนอื่นๆจะได้รับผลกระทบจากพฤติกรรมนั้นๆ ด้วย ความไม่เอาใจใส่ต่ออารมณ์ความรู้สึกของผู้อื่นนี้ ทำให้เด็กวัยนี้ไม่ชอบเล่นกับเพื่อนวัย

เดียวกันในบางเวลา ยกตัวอย่างเช่น เด็ก 2 คน เมื่อได้รับพองสบู่จากผู้ใหญ่ เด็กคนหนึ่งจะเล่นพองสบู่อย่างสนุกสนาน แต่เด็กอีกคนหนึ่งไม่เล่น และแสดงออกถึงความไม่พอใจ ผู้ใหญ่จึงนำลูกบอลมาให้เล่นแทน เขาก็จะสนุกกับการเล่นลูกบอลมาก เมื่อถามเด็กคนที่เล่นพองสบู่ว่า "เพื่อนชอบเล่นอะไร" เด็กเขาก็จะตอบว่า "ชอบเล่นพองสบู่" ทั้งนี้เพราะเด็กไม่ใส่ใจในความรู้สึกของเพื่อนที่มีต่อการเล่นทั้งสองอย่าง เขาจึงคิดว่าเพื่อนชอบเล่นพองสบู่เหมือนกับตน

3. การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านความคิด และการสื่อความหมาย (Cognitive Communication Egocentrism) คือการที่เด็กไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างความคิดของตนเอง และความคิดของผู้อื่นมี 2 ลักษณะคือ

3.1 ด้านการเล่นสวมบทบาท (Role-Taking) โดยเด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านนี้จะไม่สามารถที่จะเข้าใจถึงประสบการณ์ของบุคคลอื่นจากการรับรู้ของผู้อื่นได้ เพราะมีความจำกัดในด้านความคิดรวบยอด และการรับรู้

3.2 ด้านการสื่อความหมาย (Communication) โดยเด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านนี้จะไม่สามารถใส่ใจในสิ่งที่เขาพูดด้วย เช่น เด็กไม่ใส่ใจว่าเขากำลังพูดกับใคร ไม่อาจปรับคำพูดให้เหมาะสมกับผู้นำ ลักษณะของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กแบบนี้จะอยู่ในรูปของการพูดกับตนเองหรือคุยกับคนอื่นเหมือนกับลักษณะรำพึงความคิดของตนเองออกมาดังๆ เช่น ในการพูดโทรศัพท์ของเด็กกับพ่อ ซึ่งอยู่ที่ทำงาน เขากล่าวว่า "พ่อ เห็นแต่งชุดนี้ สวยไหม" เด็กคิดหรือพูดเรื่องราวกับว่าพ่อมองเห็นเขาเพราะเด็กไม่สามารถรับรู้ที่พ่อมองไม่เห็นเขา

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน

เด็กก่อนวัยเรียนมีลักษณะของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางนั้น ประคินันท์ อูปรมัย (ประคินันท์ อูปรมัย. 2525: 28-29) ได้จำแนกพฤติกรรมต่างๆไป ของเด็กก่อนวัยเรียนแสดงออกถึงลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไว้ดังนี้คือ

1. เล่าเรื่องของตนให้เพื่อนฟังในลักษณะคุยกัน แต่ต่างคนต่างเล่าเรื่องของตน โดยไม่สนใจว่าอีกฝ่ายหนึ่งเล่าเรื่องอะไร และเล่าอย่างไร

2. คุยโอ้อวดว่าตนเก่งที่สุด ดีที่สุด มีพลังมากที่สุดหรือแข็งแรงที่สุด

3. พยายามเป็นผู้ชนะในทุกๆวิถีทางทั้งด้วยการกระทำ และคำพูด
 4. บอกความเท่า-ไม่เท่า ของน้ำหนัก หรือปริมาตร จากการรับรู้ของตนมากกว่าจะคิดถึงหลักความจริง
 5. ตัดสินใจว่าคนใดคนหนึ่งดีจากการที่รับรู้ว่าเขาให้ของแก่ตนหรือเขาใจดีกับตนโดยไม่สนใจเจตนาที่แท้จริงหรือผลเสียอื่นที่อาจเกิดขึ้น
 6. ต้องการให้คนอื่นเล่นตามวิธีหรือความต้องการของตน โดยไม่สนใจว่าคนอื่นก็มีวิธีการ และความต้องการในการเล่นต่างไปจากตน และถ้าไม่ยอมทำตามก็จะไม่มีการประนีประนอม มักจะทะเลาะกันเพื่อเอาชนะคนอื่น
 7. สนใจซักถามเกี่ยวกับความเป็นมาของตน
 8. พยายามเอาชนะเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนต้องการด้วยการแสดงฤทธิ์ต่างๆ เพราะถือว่าพ่อ แม่รักคนควรจะต้องความใจตน
 9. ทำในสิ่งตรงกันข้ามกับที่พ่อ แม่บอก เพื่อดูว่าระหว่างพ่อ แม่กับตนนั้นใครจะมีอำนาจมากกว่ากันหรือเมื่อยิ่งห้ามจะยิ่งทำ
 10. เห็นว่าการกระทำหรือผลงานของตนเป็นสิ่งที่ดีที่สุด
- ดวงเดือน คำสตรักร (2522:20-21) กล่าวว่าสิ่งที่จะทำให้การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลงมี 4 ลักษณะคือ
1. วุฒิภาวะ (Maturation) ส่วนสำคัญของวุฒิภาวะที่มีต่อพัฒนาการทางด้านความคิดอยู่ที่การเจริญเติบโตของระบบประสาท และพัฒนาการของระบบต่อมไร้ท่อ
 2. ประสบการณ์ทางกาย (Physical Experience) เด็กต้องมีประสบการณ์ในการกระทำต่อวัตถุและสิ่งเร้าต่างๆในสิ่งแวดล้อมซึ่งจะเกิดกระบวนการรับ (Assimilation) และกระบวนการปรับให้เหมาะสม (Accommodation)
 3. ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) คือการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคล
 4. ความก้าวหน้าทั่วไปทางความสมดุลย์ (General Progression Of Equilibrium) ซึ่ง หมายถึงการปฏิบัติงานร่วมกันระหว่างวุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางกาย และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสม

การยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน ทั้งด้านการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ ด้านอารมณ์และความรู้สึก และด้านความคิดและการสื่อความหมายเป็นธรรมชาติของเด็กก่อนวัยเรียน ลักษณะดังกล่าวจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ และพัฒนาการทางสังคมของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะส่งผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญา และบุคลิกภาพของเด็ก (Elkind.1970:50-51)

ฟลาวเวลล์ และโคลเบอร์ก (Flavell and Kohlberg 1968:60) ได้ให้ข้อคิดไว้ หากบุคคลมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยหรือไม่มีเลย จะทำให้บุคคลนั้นมีความสามารถเข้าใจผู้อื่นมากขึ้น สอดคล้องกับความคิดเห็นของฟอร์ด (Ford 1968:1171-1174) ที่กล่าวว่าลักษณะการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของบุคคลนั้นๆได้ นอกจากนั้นพบว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมีความสัมพันธ์กับการยอมรับของหมู่เพื่อน

นอกจากองค์ประกอบด้านบุคลิกภาพ ประสบการณ์ทางกาย และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะมีส่วนเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนแล้ว ยังมีองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องได้แก่ อายุ ลำดับการเกิด ลักษณะครอบครัว

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรพื้นฐาน

อายุ

อายุเป็นตัวแปรหนึ่งพบว่าเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน จากการวิจัยของคอย และคนอื่นๆ (Coie and Others 1973:167-177) ได้ทดสอบความสามารถด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของเด็กชั้นอนุบาล เด็กชั้นประถมปีที่ 2 และประถมปีที่ 4 จำนวน 90 คนโดยใช้เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางซึ่งดัดแปลงมาจากเฟิชเจท์ ผลการทดสอบพบว่า เด็กชั้นประถมปีที่ 4 จะมีความสามารถในการรับรู้ตำแหน่ง ซ้าย-ขวา ดีกว่าเด็กชั้นประถมปีที่ 2 และเด็กชั้นอนุบาล

ฮอย (Hoy.1975:392) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กอายุ 6, 8 และ 10 ปี โดยใช้เครื่องมือเป็นรูปทรงเรขาคณิตรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า สี่เหลี่ยมลูกบาศก์และ

สามเหลี่ยม โดยวางรูปทรงเรขาคณิตเหล่านี้ไว้ในตำแหน่ง ซ้าย-ขวา หน้า-หลัง ให้กลุ่มตัวอย่าง
จินตนาการถึงการมองเห็นของผู้อื่น เมื่ออยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน โดยเลือกจากภาพถ่าย หรือ
สร้างจากแบบจำลองอีกชุดหนึ่ง ผลปรากฏว่า เด็กมีความสามารถเข้าใจการรับรู้ของผู้อื่น
โดยเลือกจากภาพถ่ายได้ง่ายกว่าแบบจำลอง และเด็กที่มีอายุน้อยกว่าจะมีความสามารถใน
การจินตนาการถึงการมองเห็นของผู้อื่นได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

บอร์ค (Borke. 1971:263-269) ได้ศึกษาการรับรู้ของเด็กโดยใช้เครื่องมือวัดการยึด
 ตนเองเป็นศูนย์กลาง ซึ่งดัดแปลงมาจากของเพียเจต์ โดยถามถึงการรับรู้ในการมองเห็นวัตถุ
 ซึ่งแสดงถึงทิศทาง เช่น รถ เรือ บ้าน สัตว์ ฯลฯ ในตำแหน่งที่ต่างกัน ผลปรากฏว่าเด็กที่มี
 อายุน้อยกว่าจะมีความสามารถในการจินตนาการถึงการมองเห็นของผู้อื่นได้ดีกว่าเด็กที่มีอายุ
 น้อยกว่า และความสามารถนี้จะเพิ่มขึ้นตามลำดับอายุ

ฮิวส์ (สุชาติพิชญ์ กุพานิช. 2536:25 อ้างอิงมาจาก Donalson, 1972:22-24; citing
 Hughes. 1975) ได้ทดลองกับเด็กอายุ 3 ปี 6 เดือน - 5 ปี โดยใช้ไม้กระดาน 2 แผ่น
 พาดกันเป็นรูปกากบาท แบ่งพื้นที่ออกเป็น A, B, C และ D ผู้ทดลองนั่งที่จุดใดหนึ่ง ซึ่งเห็นพื้นที่
 เพียง 2 ส่วนและผู้รับการทดลองนั่งอยู่ตรงข้าม โดยมีตุ๊กตาวางไว้ตรงปลายไม้กระดานด้าน
 ขวาของผู้ทดลอง แล้วให้เด็กซ่อนของชิ้นหนึ่งเพื่อไม่ให้ตุ๊กตามองเห็น ผลคือเด็กอายุน้อยที่สุด
 สามารถรับรู้ในสิ่งที่ผู้อื่นเห็นได้บ้าง และยิ่งอายุเพิ่มมากขึ้นก็จะมีสามารถในการรับรู้สิ่งที่
 ผู้อื่นเห็นได้ดียิ่งขึ้น

ลิเบน (Liben. 1975 Cited by Liebert and Nelson. 1981:196) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการ
 การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางโดยให้เด็กบรรยายถึงกระดาษสีขาวที่ปรากฏแก่สายตาของตนเอง
 และที่ปรากฏแก่สายตาของผู้ทดลอง เมื่อเด็กสวมแว่นตาสีเหลืองและผู้ทดลองไม่ได้สวมแว่นตา
 เมื่อผู้ทดลองสวมแว่นตาสีเขียว และเด็กไม่ได้สวมแว่นตา เมื่อผู้ทดลองสวมแว่นตาสีเขียวและ
 เด็กสวมแว่นตาสีเหลือง ปรากฏว่าเด็กอายุ 3 ปีตอบได้ถูกบางส่วน เด็กอายุ 4, 5, 6 ปี
 และ 7 ปี จะประสบผลสำเร็จในการตอบปัญหาตามลำดับ

เพียเจต์และอินเฮลเดอร์ (Cox. 1986:22-29; Citing Piaget and Inhelder.
 1956) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กจำนวน 119 คน แบ่งออกเป็นระดับ
 อายุคือ อายุ 4-6 ปี 6 เดือน จำนวน 30 คน อายุ 6 ปี 6 เดือน - 8 ปี จำนวน 30
 คน อายุ 8 ปี - 9 ปี 6 เดือน จำนวน 33 คน และอายุ 9 ปี 6 เดือน - 12 ปี จำนวน

26 คน โดยให้เครื่องมือเป็นภูเขาลง 3 ลูกที่มีลักษณะและขนาดแตกต่างกันอยู่ในตำแหน่งที่ต่างกัน วางตุ๊กตาไม้เล็กๆสูงประมาณ 3 เซนติเมตรในตำแหน่งต่างๆกันของภูเขา ให้เด็กอยู่ในตำแหน่งตรงข้ามกับตุ๊กตา แล้วบอกให้เด็กจินตนาการการมองของตุ๊กตาผลปรากฏว่าเด็กอายุ 2-7 ปี ไม่สามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจนว่าผู้มองเห็นอะไรที่ต่างไปจากคน เด็กอายุ 6 ปี จะเอาใจใส่ผู้มองบ้างมีการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่คนและผู้มองเห็น ส่วนเด็กอายุ 7 ปี จะเริ่มเข้าใจการรับรู้ของผู้อื่น ความสามารถในการรับรู้กับการเข้าใจธรรมชาติของผู้อื่นจะเพิ่มขึ้นตามอายุ

✓ จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวสามารถนำมาเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐานได้ว่า

อายุเป็นตัวแปรที่มีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเด็กที่มีอายุน้อยกว่ามีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า

ลักษณะของครอบครัว

ลักษณะของครอบครัวในสังคมไทยแต่เดิมเป็นครอบครัวขยาย มีสมาชิกประกอบด้วย พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย พี่ ป้า น้า อา อยู่รวมกัน ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงเป็นครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น บุคคลในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันใกล้ชิดมากขึ้น ซึ่งประกอบไปด้วย พ่อ แม่ และลูก เท่านั้น ถึงแม้ว่าสังคมไทยจะประกอบไปด้วยครอบครัวเดี่ยว และครอบครัวขยาย แต่ครอบครัวทุกประเภทต่างมีหน้าที่ที่จะต้องกระทำ ซึ่งถ้าพิจารณาทางด้านจิตวิทยา หน้าที่ที่พึงปฏิบัติต่อกัน ได้แก่ การบำบัดความต้องการทางเพศ การให้ความรัก ความอบอุ่น และความมั่นคงทางใจ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคคลแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเอง ส่วนในด้านสังคมวิทยาหน้าที่ที่พึงปฏิบัติได้แก่ การให้การเลี้ยงดูบุตรหลานให้เติบโตขึ้นในสังคม ให้การอบรมสั่งสอนเข้ามารับบทบาทในสังคม และสืบทอดบุตรหลานต่อไป จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของครอบครัวพบว่าในครอบครัวขยาย ย่า ยาย มีบทบาทในการช่วยมารดาของเด็กตั้งแต่ตอนเตรียมการต่างๆก่อนที่หลานจะเกิด ช่วยแบ่งเบาภาระของมารดาเพื่อให้บิดา มารดาได้มีเวลาทำมาหากินและทำงานบ้านได้ตามปกติ เด็กๆจะได้เรียนรู้ขนบประเพณี และความเชื่อในสิ่งต่างๆ จาก ย่า ยาย ซึ่งเป็นการถ่ายทอดคุณธรรม และวัฒนธรรมแก่รุ่นหลาน ส่วน ปู่ และ ตา รับหน้าที่ฝึกสอนให้เด็กเกิดความชำนาญในส่วนที่ต้องการทักษะต่างๆ (สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก, 2509, 2512 ละม้ายมาศ ศรีทนต์ และจรรยา สุวรรณทัต, 2510) และจากการศึกษาของวิวัฒนา สุขวัญนันท์ (2530) ได้เปรียบเทียบพื้นฐานอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนอายุ 3-6 ปี

ในศูนย์รับเลี้ยงเด็กกลางวันคืนแดงและสถานเลี้ยงเด็กกลางวันที่ศูนย์บริการสาธารณสุข 19 วงศ์สว่าง ตามลักษณะปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม และการเลี้ยงดูจากกลุ่มตัวอย่าง 100 คนพบว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวแตกต่างกันมีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ด้านความสามารถในการปรับตัว (นิยามศัพท์ปฏิบัติการของคำว่าพื้นฐานอารมณ์ หมายถึง ความโน้มเอียงของการแสดงออกของอารมณ์ของเด็กแต่ละคน ในการตอบสนองต่อสภาวะแวดล้อม ประกอบด้วยลักษณะพื้นฐานอารมณ์ 9 ด้านคือ ระดับการเคลื่อนไหว ความสม่ำเสมอ การเข้าใกล้หรือถอยหนี ความสามารถในการปรับตัว ระดับความทนได้ ความรุนแรงของการตอบสนองลักษณะอารมณ์ ความวอกแวก ความคงที่ของช่วงความสนใจ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือเด็กก่อนวัยเรียนที่ครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมาก (เกิน 7 คน) มีลักษณะพื้นฐานอารมณ์ด้านความสามารถในการปรับตัวดีกว่าเด็กกลุ่มที่ครอบครัวมีสมาชิกปานกลาง (4-6 คน) และผลการศึกษา ยังพบอีกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่อยู่ในครอบครัวขยายมีลักษณะ พื้นฐานทางอารมณ์ด้านความคงที่ของช่วงความสนใจมากกว่าเด็กกลุ่มที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยวอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเด็กที่มีอารมณ์ไม่มั่นคงวอกแวกง่าย มีความผิดปกติทางอารมณ์จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าเด็กปกติ (Neale, 1966:97-101)

จากการศึกษาค้นคว้า แม้ว่าจะยังไม่พบว่ามีงานวิจัยที่เกี่ยวกับตัวแปรลักษณะครอบครัวกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนโดยตรง แต่จากงานวิจัยดังที่ได้กล่าวมาแล้วนี้ ผู้วิจัยคาดว่าลักษณะครอบครัวมีความเกี่ยวข้องกันกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และ ที่เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกมากมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มาจากครอบครัวที่มีจำนวนสมาชิกน้อย

ลำดับการเกิด

แอคเลอร์ ผู้นำในทฤษฎีบุคลิกภาพกลุ่มมานุษยนิยมคนหนึ่งได้สนใจและศึกษาวิจัยลำดับการเกิด และบุคลิกภาพ แอคเลอร์ให้ความสำคัญว่าสังคมเป็นสิ่งที่กำหนดบุคลิกภาพ เขาจึงเกิดว่าบุคลิกภาพของลูกคนโต คนกลาง คนเล็ก ในครอบครัวหนึ่งๆ แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ซึ่งเขาอธิบายความแตกต่างเหล่านี้ว่าเกิดจากประสบการณ์ของเด็กแต่ละคนในฐานะ เป็นสมาชิกของกลุ่มสังคม แอคเลอร์ได้รายงานผลการศึกษาลำดับการเกิดที่มีผลต่อบุคลิกภาพไว้ดังนี้ (เนวลละออ สภาพล.2527:121)

1. ลูกคนโต เด็กที่เกิดคนแรกหรือลูกคนโตได้รับความสนใจอย่างดียิ่ง จนกระทั่งเมื่อน้องคนรองเกิด เขาก็รู้สึกว่าคุณค่าที่ได้รับจากพ่อ แม่ถูกแบ่งปันไปให้กับเด็กคนใหม่ ประสบการณ์นี้อาจเป็นเงื่อนไขหลายอย่างให้กับลูกคนโต เช่นเกลียดชังผู้อื่น คึดครองตนเองเพื่อต่อสู้กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไปอย่างสิ้นเชิง เกิดความรู้สึกไม่มั่นคง เป็นต้น ลูกคนโตจะสนใจจดจำอดีตเมื่อสมัยที่เขาเป็นศูนย์กลางของความสนใจ แอดเลอร์ สังเกตว่าคนใช้โรคประสาท อาชญากร นักดื่มสุรา และผู้ที่มีความผิดปกติต่างๆมักเกิดกับลูกคนโต แต่ถ้าพ่อ แม่มีการเตรียมตัวลูกคนโตให้มีความพร้อมกับการเกิดของน้อง เขาก็จะพัฒนาความรับผิดชอบและเป็นผู้ให้ความปกป้องคุ้มครองผู้อื่นเกิดขึ้นในบุคลิกภาพของเขา

2. ลูกคนกลาง หรือลูกคนที่สอง มีลักษณะเป็นผู้มีความทะเยอทะยานและมีความมุ่งมั่นที่จะมีความสามารถล้ำหน้าพี่คนโต ลูกคนกลางมีแนวโน้มที่จะเป็นคนหัวรั้นและมีความริษยา แต่ส่วนใหญ่แล้วจะปรับตัวได้ดีกว่าพี่คนโต และน้องคนเล็ก

3. ลูกคนเล็กมักเป็นลูกที่ได้รับการตามใจจนเสียเด็ก ลูกคนเล็กมักกลายเป็นเด็กที่มีปัญหาเช่นเดียวกับพี่คนโต และมักมีอาการทางประสาทปรับตัวไม่ได้เมื่อเป็นผู้ใหญ่

นิภาพรรณ โสมนะพันธ์ (2522:120-129) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของบุตรตามลำดับการเกิด การอบรมเลี้ยงดูและสถานภาพทางเศรษฐกิจ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชาย หญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2524 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 228 คนเป็นบุตรคนโต 63 คน บุตรคนกลาง 75 คน และบุตรคนสุดท้าย 90 คน โดยใช้แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดู แบบสอบถามภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง แบบสำรวจวัดบุคลิกภาพ 7 ด้านของนักเรียน ผลการศึกษพบว่าบุตรคนสุดท้ายจะมีปัญหาในบุคลิกภาพด้านอารมณ์มากกว่าบุตรคนแรกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

มิลเลอร์ และมารูยามา (Miller and Maruyama, 1976:123-131) ได้ศึกษาลำดับการเกิดและการปรับตัวในหมู่เพื่อนโดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,750 คน ตั้งแต่นั้นอนุบาล - บ.6 ในรัฐแคลิฟอร์เนีย ตัวแปรที่ใช้ศึกษาคือ เชื้อชาติ เพศ ลำดับการเกิด วิธีการศึกษาโดยใช้สังคมมิติในสถานภาพการเลือกเพื่อนที่จะนั่งด้วย เลือกเพื่อนเล่น และเพื่อนร่วมงาน และการให้คะแนนของครูในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้ง 9 ด้าน เช่น เก็บตัว แสดงตัว ไม่เป็นตัวของตัวเอง เป็นตัวของตัวเอง ผลการศึกษา พบว่า ลูกคนกลาง และลูกคนสุดท้ายต้องได้รับเลือกเป็นเพื่อน และเพื่อนจะนั่งด้วยมากกว่าบุตรคนโต บุตรคนสุดท้ายต้อง

ได้รับเลือกมากที่สุด รองลงมาคือบุตรคนกลาง ส่วนบุตรคนโตได้รับเลือกน้อยที่สุดและจากการศึกษาวิจัยของกวินทร์ ธรรมนุด (2522:60) พบว่าเด็กที่เพื่อนยอมรับกับไม่ยอมรับมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเด็กที่เพื่อนไม่ยอมรับมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงกว่าเด็กที่เพื่อนยอมรับ

จากการศึกษาค้นคว้า ยังไม่พบว่ามีการวิจัยเกี่ยวกับของตัวแปรลำดับการเกิดกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ของเด็กก่อนวัยเรียนโดยตรง แต่จากการศึกษางานวิจัยที่รายงานมาข้างต้น นำมาเป็นแนวทาง ในการตั้งสมมุติฐานได้ว่าลำดับการเกิดมีความเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเด็กที่เป็นลูกคนกลาง คนเล็กและคนโตจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าคนโต

2. พัฒนาการทางสังคม

พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการแสดงออกทางพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับเพื่อการเข้าสังคมได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2528:220)

สำหรับเฮิร์ลอค (Hurlock, 1978:238-239) กล่าวว่า พัฒนาการทางสังคม หมายถึง การพัฒนาความสามารถในการแสดงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับแบบแผนที่สังคมยอมรับ เพื่อจะเข้าสังคมได้ การที่เด็กจะเข้าสังคมได้หรือไม่ขึ้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการคือ

1. ลักษณะพฤติกรรมที่เหมาะสม เด็กจะเข้าสังคมได้ต้องประพฤติตามแนวที่สังคมยอมรับและนิยมชมชอบ ซึ่งสังคมแต่ละสังคมย่อมมีมาตรฐานของตนเอง เด็กจะต้องเข้าใจมาตรฐานนั้น และปฏิบัติให้เหมาะสม

2. บทบาททางสังคม หมายถึงแบบแผนพฤติกรรมที่ยึดถือปฏิบัติเป็นธรรมเนียมได้ ซึ่งสังคมแต่ละสังคมไม่เหมือนกัน บทบาททางสังคมดังกล่าว ได้แก่ บทบาทของพ่อ แม่ เด็ก ครู ฯลฯ บทบาทเหล่านี้กำหนดขึ้นเป็นมาตรฐานสำหรับสมาชิกในสังคม การปฏิบัติตนไม่เหมาะสมกับบทบาทที่สังคมกำหนด ทำให้เกิดปัญหาการปรับตัวและอยู่ในสังคมอย่างไม่ปกติสุข

3. ทักษะติดต่อสังคม หมายถึง ความรู้ลึกของเด็กที่มีต่อสังคม สร้างสำนึกให้แก่เด็กว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีหน้าที่จะต้องให้ความร่วมมือกับหน่วยต่างๆ ในสังคม และคนที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขต้องรู้สึกพอใจในสังคมนั้นๆ

✓ พัฒนาการทางสังคมมีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากเด็กต้องเรียนรู้ที่จะปรับตนเองให้เข้ากับผู้อื่นเพื่อสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และการที่เด็กจะมีพัฒนาการทางสังคมได้คั้นนั้นจะต้องเริ่มได้รับการวางรากฐานของพัฒนาการที่ดีตั้งแต่ก่อนวัยเรียน ซึ่งจะดำเนินไปอย่างมีแบบแผนตามลำดับขั้น ดังที่นักจิตวิทยาหลายท่านได้กล่าวถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนไว้ดังนี้

เพียเจท์(Piaget) นักจิตวิทยาชาวสวิส กล่าวว่า พัฒนาการทางสังคมของเด็กมี 3 ขั้นคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นถือตัวเองเป็นศูนย์กลาง (Self Center) เด็กที่พัฒนาการทางสังคมอยู่ในขั้นนี้จะยังไม่สนใจใคร ไม่ยอมเล่นกับใคร และใครจะเอาของของเขาไปไม่ได้แม้จะแบ่งไปเพียงเล็กน้อย หรือขอยืมไปเพียงชั่วครู่ก็ตาม

ขั้นที่ 2 ขั้นพยายามเข้าสังคม พฤติกรรมของเด็กในขั้นนี้คือ เข้าไปรวมอยู่ในกลุ่ม แต่ยังไม่เล่นร่วมกับใคร

ขั้นที่ 3 ขั้นมีปฏิริยาตอบสนองซึ่งกันและกัน คือเล่นด้วยกัน ช่วยเหลือกันและเห็นอกเห็นใจกัน

เพียเจท์กล่าวถึงพัฒนาการของเด็กด้านสังคมว่า เด็กที่มีพัฒนาการเลขจากขั้นหนึ่งไปแล้วมิได้หมายความว่า จะไม่มีลักษณะนั้นเกิดขึ้นอีกเลข ดังนั้นเด็กที่มีพัฒนาการทางสังคมอยู่ในขั้นที่ 3 แล้วอาจจะแสดงพฤติกรรมของขั้นที่ 1 ออกมาอีกก็ได้ ดังนั้นเด็กที่ทะเลาะวิวาทก็เพราะเหตุนี้ (สุภัททา บินทะแพทย์. 2527:126-127; อ้างอิงมาจาก Piaget. 1952)

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคมของอีริกสัน(Erikson's Theory Of Development)

อีริกสัน(Erikson) เน้นถึงความสำคัญของเด็กว่าเป็นวัยที่กำลังเรียนรู้ บุคลิกภาพของบุคคลจะพัฒนาได้ดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับความสำเร็จในแต่ละช่วงอายุ ถ้าการพัฒนาเป็นไปด้วยดีมีการตอบสนองเต็มที่ที่จะทำให้บุคคลมีบุคลิกภาพดี และพร้อมที่จะพัฒนาขึ้นต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีริกสันได้แบ่งลำดับขั้นของพัฒนาการทางสังคมไว้ 8 ขั้น แต่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กวัยก่อนเรียนมี 3 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 อายุของเด็กอยู่ระหว่างหลังคลอดจนถึง 1 ปี เป็นขั้นการพัฒนาความรู้สึกไว้วางใจขณะที่พยายามเอาชนะความรู้สึกไม่ไว้วางใจ เป็นขั้นของการทำความหวังเป็นจริง ระยะเวลาที่ทารกมีความสบายกาย ได้รับการรักความอบอุ่นจากแม่ในยามที่เขาต้องการ ก็จะมีการปรับตัวที่ดี สามารถพัฒนาความรู้สึกไว้วางใจ และความรู้สึกมั่นใจได้ กล่าวคือทารก

สามารถอดทนต่อการจากไปของแม่โดยไม่เกิดความตึงเครียด ในทางตรงกันข้าม ถ้าทารกรู้สึก ไม่สบายกายขาดความรัก ความอบอุ่น ก็จะไม่สามารถควบคุมอารมณ์ตนเองได้ กลายเป็นผู้ขาด ความรู้สึกมั่นคง มีความกลัวและขาดความไว้วางใจ

ขั้นที่ 2 อายุของเด็กอยู่ระหว่าง 1-3 ปี ขั้นนี้เป็นการพัฒนาความรู้สึกเป็นอิสระขณะที่ กำลังต่อสู้กับความรู้สึกผิดและความละอาย เป็นขั้นของการทำความตั้งใจให้เป็นจริง ระยะนี้ เด็กเริ่มฝึกหัดการขับถ่าย ถ้าเด็กปฏิบัติได้ดีก็จะสามารถผ่านขั้นนี้ไปด้วยดี เด็กเรียนรู้ที่จะรักษา ความตั้งใจไว้ และทำความตั้งใจให้เป็นจริงได้

ขั้นที่ 3 อายุของเด็กอยู่ระหว่าง 3-6 ปี ขั้นนี้เป็นการพัฒนาความคิดริเริ่มขณะที่พยายาม เอาชนะความรู้สึกผิด เป็นขั้นของการทำความมุ่งมั่นหมายให้เป็นจริง ระยะนี้เด็กจะพยายามสร้าง เอกลักษณ์ของตนเองแทนที่จะคิดถึงแค่ตนเองเท่านั้น เด็กสามารถแสดงความรู้สึก และพฤติกรรม ที่เหมาะสมในสภาพแวดล้อมต่างๆ ทั้งทักษะความรู้ลึก และความพร้อมทางอารมณ์ เด็กสามารถ พัฒนาความร่วมมือ การเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีได้ เด็กชายจะมีพฤติกรรมเกี่ยวกับ ระยะ (Space) ความอยากรู้อยากเห็น การสำรวจสิ่งต่างๆ และการทะเลาะวิวาทกับผู้อื่นเพิ่มมากขึ้น ขณะที่ เด็กหญิงจะพยายามทำตัวเองให้เป็นที่น่าสนใจ เชื้อเชิญผู้อื่น เจ้าอู๋บาย และช่างล้อเลียน ระยะนี้ หากเด็กเกิดความกลัวเด็กจะต้องพึ่งพาผู้ใหญ่ ซึ่งมีผลทำให้ความคิดจินตนาการ และพัฒนาการ ทักษะทางด้านสังคมถูกจำกัดลงไปด้วย (ธีราพร กลุณานนท์.2531:16-17;อ้างอิงมาจาก Maier.1969)

พฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน

เพียเจท์(สุภัททา บิณฑะแพทย์.2527:127;อ้างอิงมาจาก Piaget.1952) กล่าวถึง พฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 3-6 ขวบไว้ดังนี้

อายุ 3 ขวบ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นยังไม่แน่นอนแล้วแต่อารมณ์ของเด็ก เด็ก วัยนี้บางคนก็ชอบเล่นคนเดียว หรือเล่นสมมุติมากกว่าที่จะเล่นกับคนอื่น ๆ เช่น เล่นตุ๊กตา เล่น กับสัตว์ และสิ่งของต่างๆขณะที่เล่นก็จะออกคำสิ่ง ทำ หรือ พูดกับของเล่นนั้นๆเหมือนกับเป็น สิ่งมีชีวิต

อายุ 4 ขวบ เด็กเริ่มเล่นกับเด็กอื่นๆ มักจะเป็นเพศเดียวกันกับตนมากกว่าต่างเพศ แต่จะเล่นกันไม่นานเพราะมีเรื่องขัดใจกันเสมอเมื่อโกรธแล้วไม่นานเด็กก็จะเล่นร่วมกันได้อีก

อายุ 5 ขวบ เล่นกับเพื่อนได้โดยไม่เลือกเพศ และสามารถฝึกกติกาต่างๆในการเล่น

ได้ เช่น เล่นเกมส์ต่างๆ เพื่อความเพลิดเพลิน หรือเล่นเพื่อเสริมทักษะในการเรียนรู้ได้

อายุ 6 ขวบ ชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันเป็นหมู่ๆละ 2-3 คน การเล่นบางครั้งจะมีการแยกเพศกันบ้าง

กิลเซลและอีลิก (Gesell and Ilg.1964:354-355) กล่าวถึงพฤติกรรมทางสังคมของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุระหว่าง 4-6 ปี ไว้ดังนี้

อายุ 4 ปี เด็กจะร่วมมือกันเล่นกับเพื่อนสนิท สันทนาการกับเพื่อน มีการเล่นแบบจินตนาการ แต่มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง คือกีดกันเพื่อน พุดไม่มีสาระ โต้เถียงทะเลาะวิวาท เป็นต้น ขณะเดียวกันจะสนใจเพื่อนวัยเดียวกับตนเองมากกว่าสนใจผู้ใหญ่ มีเพื่อนสนิทที่เป็นเพศเดียวกัน และดูแลเด็กที่อายุน้อยกว่าหรือเด็กช้อยาย

อายุ 5 ปี เด็กจะเล่นกับเพื่อนได้ดีโดยเฉพาะในกลุ่มที่มีขนาดเล็ก ไม่ยินยอมที่จะเล่นตามวิธีที่ตนชอบ และไม่วิตกกังวลเกี่ยวกับพฤติกรรมของคนอื่น ชอบเล่นกับเพื่อนวัยเดียวกันในการเล่นเองที่ไม่มีคนดูแล เด็กบางคนจะมีพฤติกรรมเกเรมาก ทำตัวเป็นนาย และร้องไห้มากแต่ก็พร้อมที่จะหยุดได้ง่าย เล่นกับเด็กภายนอกบ้านมากขึ้น และมีความสัมพันธ์กันดีภายในบ้าน

อายุ 6 ปี เด็กสนใจที่จะคบเพื่อน มีเพื่อน อยู่กับเพื่อน และใช้คำว่า "เพื่อนที่โรงเรียน" หรือ "เพื่อนเล่น" อยู่กับเพื่อนได้นาน แต่การเล่นถ้าไม่มีคนดูแลจะเล่นได้ไม่นาน อาจทะเลาะกัน ตีกัน และต่างฝ่ายจะไม่ยอมกัน มีพฤติกรรมการเล่นเรื่องที่ไม่มีสาระมาก มักจะทำตัวเป็นคนเด่น และเป็นนายของเพื่อน บางคนจะไม่ยอมให้เด็กคนที่สามมาเล่นด้วย โดยมักจะถามว่า "เธอจะเล่นกับคนนั้นหรือคนนี้ ฉันจะไม่เล่นกับเธอ" ไม่ชอบแพ้ในการเล่น และถ้าจำเป็นก็จะโก่งเพื่อที่จะให้ตัวเองชนะ และมักคิดว่าเพื่อนเล่นโก่ง หรือทำไม่ถูก

เฮอร์ล็อก (Hurlock.1978:238) กล่าวว่าพฤติกรรมทางสังคมเริ่มพัฒนาในวัยเด็กตอนต้น และได้จำแนกรูปแบบของพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ออกเป็น 2 ประเภทคือ พฤติกรรมที่เข้ากับสังคม และพฤติกรรมที่ไม่เข้ากับสังคม

1. พฤติกรรมที่เข้ากับสังคม (Social Behavior Pattern) ประกอบด้วยพฤติกรรมต่างๆดังต่อไปนี้

1.1 การร่วมมือ (Cooperation) เด็กจะเริ่มให้ความร่วมมือในการเล่นหรือการทำงานกับผู้อื่นเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ เด็กยังมีโอกาสทำกิจกรรมร่วมกันมากเท่าใดก็ยิ่ง

เรียนรู้ถึงวิธีการร่วมมือกับคนอื่นมากขึ้นเท่านั้น

1.2 การแข่งขัน(Rivalry)การแข่งขันเป็นสิ่งกระตุ้นให้เด็กทำกิจกรรมให้ดีที่สุด เป็นส่วนหนึ่งของลักษณะทางสังคมของเด็กวัยนี้ ถ้าเด็กแสดงออกในรูปของการทะเลาะวิวาท และการโอ้อวดก็จะนำไปสู่ลักษณะสังคมที่เป็นปัญหา การแข่งขันเป็นลักษณะของการต่อสู้ดิ้นรน ในการกระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ดีกว่าหรือดีเท่ากับคนอื่นโดยปราศจากขัดแย้งโดยตรง

1.3 การมีใจกว้างขวาง(Generosity) โดยปกติแล้วเด็กยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเรียกร้องสิ่งที่เขาต้องการอยู่แล้ว แต่เมื่อเด็กมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากขึ้นก็จะแสดงพฤติกรรม การมีใจกว้างขวางเพิ่มมากขึ้น โดยการแสดงความเต็มใจที่จะแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น

1.4 ความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม(Desire For Social Approval) เมื่อเด็กมีความต้องการเป็นที่ยอมรับของสังคม จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมตามความคาดหวังของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งความต้องการเป็นที่ยอมรับของผู้ใหญ่จะเกิดขึ้นก่อนความต้องการเป็นที่ยอมรับของเพื่อน

1.5 การยอมตาม(Conformity) เด็กเรียนรู้วิธีการที่จะเข้าร่วมเป็นสมาชิกในกลุ่ม โดยการเลียนแบบหรือปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องไปจากกลุ่มน้อยที่สุด

1.6 ความเห็นอกเห็นใจ (Sympathy) เด็กจะแสดงออกโดยการปลอบโยนหรือช่วยเหลือเมื่อผู้อื่นเป็นทุกข์ เด็กจะสามารถแสดงความเห็นอกเห็นใจต่อผู้อื่น เมื่ออยู่ในสภาพการณ์ที่คล้ายคลึงกับผู้อื่นมาก่อน ดังนั้น เมื่อเด็กยังโตขึ้นมีประสบการณ์มากขึ้นก็จะสามารถแสดงพฤติกรรมเห็นอกเห็นใจได้หลายสถานการณ์มากขึ้น

1.7 การเอาใจเขามาใส่ใจเรา (Empathy) เป็นความสามารถที่เด็กจะนำตนเองเข้าไปแทนที่ในประสบการณ์ของผู้อื่น เด็กจะพัฒนาความสามารถนี้ได้ก็ต่อเมื่อเกิดความเข้าใจการแสดงออกทางสีหน้า และคำพูดของผู้อื่น

1.8 การพึ่งคนอื่น (Dependency) เด็กแสดงพฤติกรรมนี้เพื่อต้องการความช่วยเหลือ ความสนใจ ความรัก และการยอมรับจากผู้อื่น ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เด็กมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ เด็กที่มีอิสระต่อตนเองจะขาดแรงกระตุ้นนี้ การทำโทษทางกายมีแนวโน้มที่จะขับให้เด็กออกจากสิ่งแวดล้อม และสร้างความรู้สึกที่พึ่งพาผู้อื่นมากขึ้น และในทางตรงกันข้าม เด็กที่ได้รับการกระตุ้นให้กระทำผิดด้วยตนเองจะมีบุคลิกภาพที่มีเสน่ห์ น่าสนใจมากกว่าเด็กที่

ถูกผู้ใหญ่บังคับ และเข้ามาว่านวาท

1.9 ความเป็นเพื่อน(Friendliness) เด็กจะแสดงพฤติกรรมนี้เมื่อต้องการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่น และต้องการแสดงความรักต่อผู้อื่น ความเป็นเพื่อนในวัยเด็กเด็กได้รับอิทธิพลมาจากอายุ สติปัญญา ความคุ้นเคย ความสนใจคล้ายคลึงกัน และจากความร่วมมือในระยะแรกที่เด็กเข้ากลุ่มจะแสดงออกโดยการยิ้ม การยกยอ การพูดเชื้อเชิญ และให้คำแนะนำในการเล่น

1.10 ความไม่เห็นแก่ตัว(Unselfishness) การที่เด็กช่วยเหลือแบ่งปันสิ่งของผู้อื่น ถือเป็นการเรียนรู้ถึงจิตใจของผู้อื่น และทำเพื่อผู้อื่นมากกว่าที่จะคิดถึงแต่ความสนใจและความต้องการของตนเองเท่านั้น

1.11 การเลียนแบบ (Imitation) ถ้าเด็กมีการเลียนแบบบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มและช่วยพัฒนานิสัยที่ทำให้กลุ่มยอมรับเด็กด้วย ชั้นแรกเด็กจะเลียนแบบการแสดงออกทางสีหน้า ต่อไปจะมีการเลียนแบบการแสดงออกทางท่าทาง การเคลื่อนไหว คำพูด และสุดท้ายเป็นการเลียนแบบพฤติกรรมทั้งหมด

1.12 ความผูกพัน(Attachment) พฤติกรรมที่มีพื้นฐานตั้งแต่สมัยทารกเนื่องจากเด็กได้รับความรัก ความผูกพันจากแม่อย่างอบอุ่น เมื่อเด็กโตขึ้นก็จะถ่ายทอดความรู้สึกนี้ไปสู่ผู้อื่น และเรียนรู้ที่จะสร้างมิตรภาพเมื่อเข้าสู่วัยเด็กเล็ก

2. พฤติกรรมที่ไม่เข้าสังคม (Nonsocial Behavior Pattern) พฤติกรรมที่ไม่เข้าสังคมนี้มีความสำคัญในการที่จะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ และปรับพฤติกรรมตนเองเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งประกอบด้วยพฤติกรรมดังต่อไปนี้

2.1 การปฏิเสธคัดค้าน(Negativism) เป็นการต้านทานหรือขัดขวางเพื่อจะผลักดันพฤติกรรมของผู้อื่นไปในแนวทางที่ตนเองต้องการ ระยะนี้เด็กจะแสดงออกโดยการใช้ท่าทางแต่จะเปลี่ยนเป็นใช้วาจาเมื่อทักษะการใช้ภาษาได้พัฒนาขึ้น เด็กที่มีการปรับตัวดีจะแสดงการต่อต้านอย่างตรงไปตรงมา แต่เด็กที่มีการปรับตัวไม่ดีอาจจะแสดงออกอย่างรุนแรง เช่น ร้องกรี๊ด ร้องไห้ พร้อมทั้งเกลือกกลิ้งตัวเองกับพื้น สถานการณ์ที่จะทำให้เด็กแสดงพฤติกรรมต่อต้านก็คือ เด็กถูกรบกวนบ่อยโดยไม่จำเป็น ถูกทอดทิ้ง ถูกคาดหวังในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับความต้องการ และถูกขู่บังคับให้กระทำในสิ่งต่างๆไม่ว่าจะด้วยวิธีการนุ่มนวลหรือรุนแรงก็ตาม

2.2 ความก้าวร้าว (Aggression) เป็นการแสดงออกถึงความเกลียดชังโดย

ที่ไม่ได้เกิดจากการยั่วยุของผู้อื่น ซึ่งอาจจะแสดงออกทั้งท่าทางและวาจา ตั้งอายุ 2-4 ปี จะแสดงความก้าวร้าวบ่อย และจะลดลงไปตามอายุ ความก้าวร้าวทางกายจะลดลง แต่ความก้าวร้าวทางคำพูดจะเพิ่มขึ้น

2.3 การทะเลาะวิวาท(Quarreling) จะแสดงออกเมื่อเกิดการโต้เถียงเคืองกัน ซึ่งต่างจากความก้าวร้าวคือ จะเกิดกับคน 2 คนขึ้นไป แต่ความก้าวร้าวเป็นการกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง คนที่เกี่ยวข้องในการทะเลาะวิวาททำเพื่อป้องกันตนเอง แต่ความก้าวร้าวเป็นการรุกรานคนอื่น เด็กชายบางครั้งการทะเลาะวิวาทกันมากกว่าเด็กหญิง เด็กที่มีการติดต่อกับผู้อื่นมาก มีการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่นมากก็จะมีทะเลาะวิวาทมากขึ้นด้วย

2.4 การล้อเลียนและข่มขู่ (Teasing and Bollying) การล้อเลียนเป็นการรุกรานผู้อื่นทางวาจา ขณะที่การข่มขู่เป็นการรุกรานผู้อื่นทางกาย ผู้รุกรานเฝ้ามองความไม่สบายใจของผู้อื่นอย่างพึงพอใจ

2.5 การมีอำนาจเหนือคนอื่น (Ascendant) เด็กจะแสดงพฤติกรรมมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น ถ้าเด็กกระทำได้สำเร็จ จะทำให้เด็กมีลักษณะเป็นผู้นำ แต่ถ้าทำไม่สำเร็จก็จะถูกกลุ่มปฏิเสธ

2.6 การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentrism) เด็กเกือบทุกคนมีลักษณะยึดตนเองเป็นศูนย์กลางคือ มักจะคิดและพูดถึงแต่ตนเองเท่านั้น พฤติกรรมลดลง คงอยู่ หรือเพิ่มมากขึ้นอยู่ที่เด็กจะตระหนักหรือไม่ว่าการมีพฤติกรรมเช่นนี้ ทำให้ตนเองไม่เป็นที่น่าสนใจ

2.7 ความอคติลำเอียง (Prejudice) พฤติกรรมนี้เริ่มเกิดขึ้นในวัยเด็กเล็ก เมื่อเด็กสามารถเห็น และเข้าใจถึงความแตกต่างของตนเองและผู้อื่น และเห็นความแตกต่างทางสังคมที่ทำให้บุคคลเกิดความรำคาญ เด็กมักจะมโนคติ หรือความลำเอียงต่อบุคคลอื่นไปในทางลบ

2.8 การแบ่งเพศ (Sex Antagonism) เด็กเรียนรู้ความแตกต่างระหว่างเพศหญิง และเพศชายพร้อมกับการเรียนรู้บทบาท และทัศนคติที่เหมาะสมกับเพศตนเอง เมื่ออยู่ในกลุ่มเด็กชายมักจะหลีกเลี่ยงการมีความสัมพันธ์กับเด็กหญิง หรือไม่เล่นร่วมกับเด็กหญิง และมีความรู้สึกว่าเป็นผู้ชายอยู่เหนือความเป็นหญิง (Hurlock.1978:238-239)

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่าเด็กก่อนวัยเรียนเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ การเข้าสังคมเด็กจะสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขหรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทางสังคมที่เขาได้รับ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาการ

ทางสังคมของเด็กวัยนี้จะเป็นรากฐานของการพัฒนาการด้านต่างๆในขั้นต่อไป แต่ขณะเดียวกันทฤษฎีของเพียเจต์ (Piaget) ได้กล่าวไว้ว่าเด็กอายุ 2-7 ปี มีความคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีผลต่อการปรับตัว และการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น

งานที่เกี่ยวข้องระหว่างพัฒนาการทางสังคมกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

พัฒนาการทางสังคม เป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน จากการศึกษาของกวีนทร์ ธรรมนุช (2522:67-68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กอายุ 4-9 ปี ที่มีความแตกต่างกันในด้านการอบรมเลี้ยงดู และการยอมรับในกลุ่มเพื่อนจำนวน 100 คน โดยวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทการมองวัตถุในพื้นที่และด้านจำนวน และใช้แบบสอบถามการยอมรับของกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่เพื่อนยอมรับ และไม่ยอมรับจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านจำนวน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ การที่เพื่อนยอมรับหรือไม่ยอมรับ น่าจะมีผลอย่างมากต่อการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทุกด้าน เนื่องจาก เด็กจะต้องทราบด้วยว่าตนเองจะแสดงพฤติกรรมอย่างไรจึงจะเป็นที่ต้องการของเพื่อน ในทางตรงกันข้าม เด็กที่เพื่อนไม่ยอมรับ เป็นเด็กที่ทำอะไรตามใจตนเอง ถือเอาความเห็นของตนเองเป็นสิ่งที่สำคัญ ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เพื่อนาจึงไม่อยากเล่นหรือเข้ากลุ่มด้วย (กวีนทร์ ธรรมนุช. 2522:67)

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กในพัฒนาการช่วงก่อนวัยเรียนจะมีผลต่อพฤติกรรมหลายอย่าง และจะลดลงเมื่อเด็กมีวุฒิภาวะและอายุเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม เด็กต้องใช้เวลานานกว่าที่จะมีการรับรู้ได้อย่างกว้างขวางและตรงตามความเป็นจริง วัยก่อนเรียนเป็นวัยที่สำคัญมาก เพราะเป็นวัยแห่งการเริ่มต้นของการเข้าสังคม กล่าวคือเด็กเริ่มมีการรู้จักกับบุคคลอื่นมากขึ้น ถ้าเขาไม่ใส่ใจกับการรับรู้ของผู้อื่น เขาก็จะแสดงพฤติกรรมอย่างที่เขารับรู้ และจะไปขัดแย้งกับบุคคลอื่น ในยามที่เพื่อนเดือดร้อนและต้องการความช่วยเหลือ เมื่อเขาไม่รับรู้ว่าเป็นเพื่อนเดือดร้อน การช่วยเหลือการแบ่งปัน หรือแม้แต่การเห็นอกเห็นใจก็จะไม่เกิดขึ้น ซึ่งถ้าเด็กอยู่ในสังคม และมีความขัดแย้งกับบุคคลอื่นอยู่เสมอ หรือเด็กไม่มีพฤติกรรมอันเป็นที่พึงปรารถนาของสังคมแล้ว จะทำให้เขามีเพื่อนน้อย เนื่องจากเขายึดมันอยู่เพียงการรับรู้ของตนเอง ไม่สนใจในการรับรู้ของผู้อื่น (ศรีสदा พิลิษฐ์ศักดิ์. 2527:4) และการยึดตนเองเป็น

ศูนย์กลางนี้จะมีผลต่อพฤติกรรมการเข้าสังคมของเด็กด้วย และเด็กที่มีอายุน้อยจะมีการคิด
โดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทสูงกว่าเด็กที่มีอายุน้อยที่ระดับ .05

ศรีสุตา พิธิษฐ์ศักดิ์ (2527:40-43) ทำการศึกษาถึงผลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อ
การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กอายุ 5-6 ปี จำนวน
96 คน วัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางโดยใช้แบบทดสอบที่ดัดแปลงมาจากเพียเจต์ และเครื่องมือ
ของฮอย สุ่มเด็กที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมาจำนวน 32 คนแบ่งเป็นกลุ่มควบคุม 16 คน
กลุ่มทดลอง 16 คน นำเด็กในกลุ่มทดลองทั้ง 16 คนมาจับคู่กับเด็กที่ไม่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง
16 คน จัดให้มีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมโดยใช้เครื่องมือชุดปฏิสัมพันธ์ทางสังคม 4 ชุด ทำการทดลอง
1 สัปดาห์แล้ววัดผล พบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกล่าวคือ
กลุ่มทดลองที่ได้รับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ
น้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ระดับ .01

จากแนวคิด และงานวิจัยดังกล่าวจะเห็นได้ว่าพัฒนาการทางสังคมเป็นตัวแปรที่มีความ
สัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน ผู้วิจัยจึงคาดว่าพัฒนาการทาง
สังคมมีความเกี่ยวข้องและความสัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเด็กก่อนวัยเรียน
ที่มีพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กก่อนวัยเรียนที่มี
พัฒนาการสังคมต่ำกว่าเกณฑ์

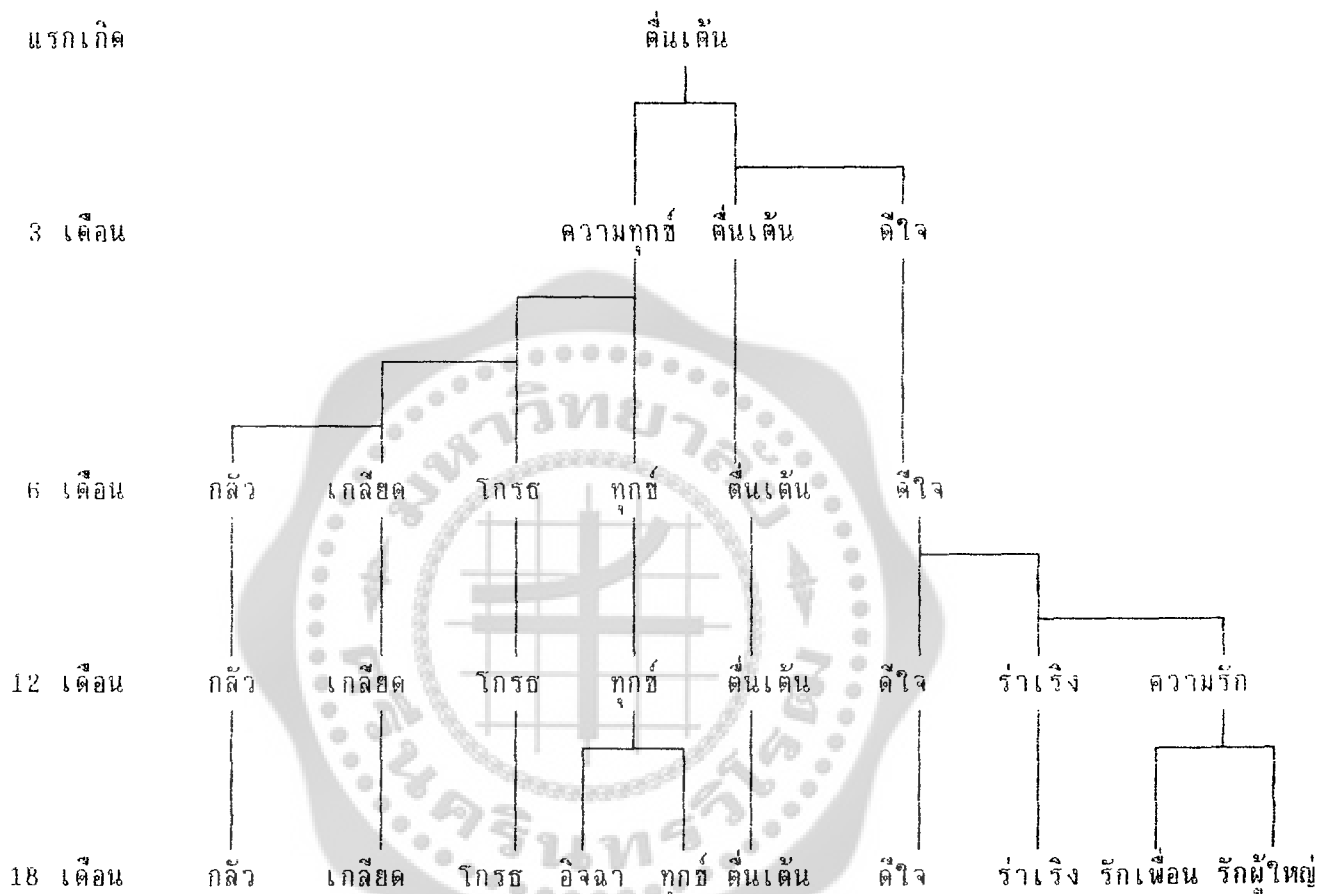
พัฒนาการทางอารมณ์

พัฒนาการทางอารมณ์ หมายถึง การที่เด็กจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ให้ดีขึ้น
เป็นลำดับตามวันที่ผ่านไปเริ่มจากโกรธ เกลียด กลัว ฯลฯ ซึ่งมีมาแต่กำเนิดให้พัฒนาการเป็น
ความรัก ความเมตตาและความอบอุ่นใจ ตามลำดับ (ประสาร ทิพย์ธารา.2521:8)

พัฒนาการทางอารมณ์ หมายถึง การอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ทางด้านจิตวิทยา ซึ่ง
กล่าวถึงวิวัฒนาการด้านความรู้สึกของบุคคลที่ยอมรับว่าบุคคลมีวิวัฒนาการของด้านความรู้สึก
เข้าสู่ระดับวุฒิภาวะแล้ว ย่อมหมายถึงบุคคลที่สามารถสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้น
(สมบูรณ์ พรรณาภ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ.2518:109-110)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอารมณ์

บรีเจส (Bridges) ได้ศึกษาพัฒนาการทางอารมณ์ และได้แบ่งพัฒนาการทางอารมณ์ออกตามระดับอายุต่างๆกัน ไว้ดังนี้

จะเห็นได้ว่า เมื่อแรกเกิดยังไม่สามารถแยกแยะอารมณ์ชนิดต่างๆได้จนกว่าจะอายุประมาณ 3 เดือน และเมื่ออายุ 6 เดือนขึ้นไป จะเกิดอารมณ์ชนิดต่างๆ ทั้งที่นำมารื่นรมย์และไม่นำมารื่นรมย์ ทั้งนี้ต่างก็มีความสัมพันธ์อย่างสูงกับทัศนคติของบิดามารดา และสภาพแวดล้อมของตัวเด็กเอง (Bridges.1932:115)

ลักษณะอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนสามารถแยกแยะได้ดังนี้

อารมณ์ที่จะพบได้บ่อยในช่วงเด็กก่อนวัยเรียน ได้แก่ อารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว อารมณ์ริษยา อารมณ์รำเริง อารมณ์รัก และความอยากหรืออยากเห็น

อารมณ์โกรธ (Anger)

อารมณ์โกรธจัดว่าเป็นอารมณ์ที่ธรรมชาติในช่วงวัยเด็กตอนต้น เด็กจะเริ่มมีอารมณ์โกรธคือ อายุ 6 เดือน และจะมีอัตราความโกรธมากขึ้นเรื่อยๆ จนถึงวัยก่อนเข้าโรงเรียน อารมณ์โกรธของเด็กวัยนี้มักเกิดขึ้นได้ง่าย เพราะในขณะนี้เด็กอยากเป็นตัวของตัวเอง ไม่ค่อยตามใจใคร เมื่อมีเหตุการณ์กระตุ้น เด็กจะแสดงอารมณ์ออกมาด้วยอาการต่างๆ เช่น ร้องไห้ กระตืบเท้า ร้องไห้กรีดๆ นอนดิ้นกับพื้น ทำร้ายตัวเอง แสร้งทำเจ็บปวด ทำหน้าอไม่พูดไม่จา

อารมณ์กลัว

เด็กวัยนี้จะกลัวในสิ่งที่มีเหตุผลมากกว่าวัยทารก สิ่งเร้าที่ทำให้เด็กกลัวมีมากขึ้น เช่น กลัวสิ่งที่ทำให้เกิดเสียงดัง คนแปลกหน้า สิ่งแปลกๆ อายุ 3-5 ปี เด็กจะกลัวสัตว์ กลัวการถูกทอดทิ้งให้อยู่คนเดียว กลัวความมืด ฯลฯ ระยะแรกๆ เด็กจะกลัวแทบทุกอย่าง ต่อมา เด็กจะเลือกกลัวสิ่งเร้าเป็นชนิดๆ ไปตามประสบการณ์ ของเด็ก เนื่องจากเป็นระยะที่เด็กมีจินตนาการเพื่อฝัน พฤติกรรมความกลัวได้แก่ วิ่งหนีหลบซ่อน หลีกเลียงสถานการณ์ที่ทำให้เด็กตกใจ

อารมณ์อิจฉา

เป็นอารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองคือดีกว่าผู้อื่น หรือกำลังจะสูญเสียสิ่งที่เป็นของตนไปให้แก่ผู้อื่น อารมณ์อิจฉาจะเกิดขึ้นในเด็กวัย 3-5 ปีมาก เด็กจะอิจฉาน้องเมื่อเห็นว่าพ่อแม่ให้ความรัก ความสนใจ มากกว่าตน อิจฉาเพื่อนบางคนที่ครูแสดงความรัก อิจฉาคนที่มีความสามารถมากกว่า พฤติกรรมที่เกิดขึ้นเวลาที่เด็กเกิดอารมณ์อิจฉามีลักษณะเช่นเดียวกับอารมณ์โกรธ แต่ค่อนข้างก้าวร้าวกว่า เด็กบางคนอาจจะมีพฤติกรรมเป็นเด็กกว่าอายุจริง เช่น ดูดนิ้วมือ ปัสสาวะรดที่นอน หรือร้องไห้แง

อารมณ์ร่าเริง

เกิดขึ้นเมื่อเด็กมีความสุขหรือประสบความสำเร็จในการทำสิ่งต่างๆ เด็กจะเกิดความสนุกสนานร่าเริงใจซึ่งแสดงออกมาด้วยการยิ้ม หัวเราะ หรือส่งเสียงดังด้วยความดีใจ อารมณ์สนุกสนานของเด็กจะมีพัฒนาการเป็นระยะๆ เช่น ยิ้มและหัวเราะร่วมกับผู้อื่นได้เมื่ออายุ 2 ขวบ

อารมณ์รัก

เป็นอารมณ์แห่งความสุข เกิดขึ้นเมื่อเด็กได้รับความรักและความเอาใจใส่จากพ่อแม่

เด็กในวัยนี้จะรู้จักรักตนเอง และรักผู้อื่น เด็กจะแสดงความรักต่อวัตถุ บุคคล หรือสิ่งของ อย่างเปิดเผยด้วยการอยู่ใกล้ชิด กอดจูบ ลูบคลำ แสดงอาการโศกเศร้า เมื่อสูญเสียสิ่งที่รัก

ความอยากรู้ อยากเห็น

เด็กวัยนี้จะเริ่มรู้จักใช้เหตุผลมีความเป็นตัวของตัวเอง และมีความสงสัยในสิ่งต่างๆ ที่ไม่เคยเห็นมาก่อน และชอบสำรวจ ลูบคลำ และชอบซักถาม ในระยะนี้บางทีเรียกว่า "วัยช่างซัก" คำถามมักจะออกมาในรูปอะไร ทำไฉน ของใคร ฯลฯ

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการแสดงอารมณ์ (อารี เพชรพุด.2525:176)

1. ความเหนื่อยล้า (Fatigue)
2. สุขภาพไม่ดี (Poor Health)
3. ช่วงเวลาของวัน (Time Of Day)
4. ลำดับการเกิด (Order Of Birth)
5. ทิศนคติของพ่อแม่ (Parental Attitudes)
6. สิ่งแวดล้อม (Environment)

พัฒนาการทางอารมณ์นั้นนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก จะต้องคำนึงถึงความต้องการที่เป็นแรงขับสำคัญ ที่ทำให้เกิดพัฒนาการทางอารมณ์ ถ้าเด็กได้รับการตอบสนองความต้องการทุกด้านที่เป็นแรงขับสำคัญ อย่างเหมาะสมจึงจะสามารถพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กได้ แรงขับที่สำคัญของพัฒนาการทางอารมณ์ ที่จะต้องคำนึงถึงได้แก่

1. ความต้องการที่จะได้รับความรัก ความเมตตา ถ้าเด็กได้รับความรักจากผู้ใหญ่ ก็มีความสุขไม่เกิดความรู้สึกว่าเหงา การพัฒนาการทางอารมณ์ก็จะไปไปตามความเหมาะสม
2. ความต้องการที่จะได้รับความอบอุ่นใจ หรือมีความรู้สึกปลอดภัยจากภัยอันตรายต่างๆ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองที่จะไปไหนหรือทำกิจกรรมใดๆ โดยไม่กังวลใจ
3. ความต้องการที่จะมีความรู้สึกเป็นเจ้าของและรู้สึกว่าตนเองก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม
4. ความต้องการที่จะได้รับความยกย่องนับถือจากคนอื่น ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ มีกำลังใจที่จะทำงานต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ด้วยดี
5. ความต้องการที่จะมี ทักษะ มีความรู้ และมีความหวังที่จะหลีกเลี่ยงความยุ่งยากใจ ความคับข้องใจ ความผิดหวัง
6. ความต้องการที่จะได้รับการฝึกฝนใจ ไม่ถูกบังคับหรือเคร่งครัดมากเกินไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างพัฒนาการทางอารมณ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

นีล (Neale, 1960) ได้ศึกษาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในกลุ่มที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ และกลุ่มที่มีอารมณ์ปกติ กลุ่มตัวอย่างได้มาจากโรงพยาบาลจิตเวชเทอร์ทวีน และโรงเรียนบิวมอนต์ไฮท์ ซึ่งเป็นโรงเรียนของรัฐ อายุระหว่าง 8-11 ปี จำนวน 20 คน แบ่งเป็น 4 กลุ่มๆละ 5 คน แต่ละกลุ่มมีจำนวนเด็กหญิงและเด็กชาย มีค่าระดับเชาวน์ปัญญาและอายุสมองใกล้เคียงกัน โดยให้เครื่องมือของเพียเจต์และอินเฮลเดอร์ที่ประกอบด้วยลูกเต๋า 3 ลูกที่มีขนาดความสูง รูปร่าง และสีแตกต่างกันทดสอบ ผลการทดลองพบว่าเด็กที่มีปัญหาทางด้านอารมณ์ จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงกว่าเด็กที่มีอารมณ์ปกติ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและพัฒนาการทางอารมณ์ ผู้วิจัย คาดว่าพัฒนาการทางอารมณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และเด็กที่มีพัฒนาการทางอารมณ์เหนือเกณฑ์ที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีพัฒนาการทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์

เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง การที่บิดามารดาหรือผู้ดูแลเด็กปฏิบัติต่อเด็ก และเรีกร้องให้เด็กปฏิบัติต่อตน และผู้อื่นไปในทำนองต่างๆกัน ซึ่งเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในชีวิตเด็กทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว และเลียนแบบการกระทำต่างๆของผู้อบรมเลี้ยงดู ประสบการณ์เหล่านี้จะมีผลต่อพฤติกรรมของเด็กทั้งในปัจจุบันและอนาคต (ดวงเดือน พันธมนาวิน, 2520:21; Sears, 1959:14; Watson, 1973:30)

ลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู

การอบรมเลี้ยงดูมีหลายรูปแบบซึ่งขึ้นอยู่กับวิธีการปฏิบัติ ความเชื่อ ค่านิยมของบิดามารดา หรือผู้ปกครองที่มีต่อเด็ก ซึ่งนักจิตวิทยา และนักการศึกษาได้พยายามจำแนกลักษณะการอบรมเลี้ยงดู แตกต่างกันออกไป เช่น

เฮิร์ลอค (Hurlock, 1956:504-512) ได้ศึกษาการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดา ผู้ปกครองพบว่ามี 6 ประเภทคือ

1. ประเภทประคบประหงมลูกเกินไป (Over-Protectiveness) หมายถึง

พ่อ แม่ ผู้ปกครองที่ให้ความรัก ความเอาใจใส่ต่อเด็กมากเป็นพิเศษ และแสดงออกอย่างเปิดเผยถึงการยอมรับตามใจให้สิทธิพิเศษแก่เด็ก จะคอยปกป้องภัยอันตราย และจะคอยทำทุกอย่างให้ ถึงแม้ว่าเด็กโตพอจะทำสิ่งนั้นได้เองแล้ว

2. ประเภทตามใจ (Permissiveness) หมายถึง พ่อ แม่ ที่เลี้ยงดูเด็กจะฝึกให้เด็กได้รู้จักคิด รู้จักหัดทำสิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง มุ่งให้เด็กมีความอดทนและความพยายาม

3. ประเภทละทิ้งปฏิเสธ (Rejection) หมายถึง พ่อแม่ปล่อยปละละเลย เฉื่อยชา ไม่สนใจ ไม่เอาใจใส่ ในสวัสดิภาพของเด็ก หรือทำตนเป็นศัตรูของเด็ก โดยเปิดเผย แสดงความโกรธเกลียดเด็กออกมาในรูปของการบังคับ ควบคุมลงโทษ ซึ่งขึ้นอยู่กับความรู้สึกทางด้านลบของพ่อแม่ที่มีต่อเด็กมากกว่าการกระทำผิดของเด็กเอง

4. ประเภทที่ยอมรับเด็ก (Acceptance) หมายถึง พ่อแม่ที่แสดงความรักให้ ความสนใจ ให้ความอบอุ่นแก่ลูก รวมทั้งยกย่อง ชมเชยเด็ก

5. ประเภทที่มีอำนาจเหนือลูก (Domination) หมายถึง พ่อแม่ที่มีความต้องการและคาดหวังให้เด็กเชื่อฟังตนอย่างเคร่งครัด โดยมุ่งให้เด็กประสบผลสำเร็จในเรื่องต่างๆ ถ้าเด็กทำผิดกฎเกณฑ์ที่พ่อแม่วางไว้ เด็กจะถูกลงโทษทันที พ่อแม่จะบอกให้เด็กรู้ถึงความรู้สึกนึกคิด และความต้องการของตน โดยจะไม่คำนึงถึงความคิดหรือความต้องการของเด็ก

6. ประเภทที่ยอมรับจำนนต่อลูก (Submission to child) หมายถึง พ่อแม่ที่อยู่ใต้อำนาจของลูกยอมให้เด็กเป็นศูนย์กลางความสำคัญ เด็กได้รับความรัก และการตามใจเกินสมควร

โดโรธี (Dorothy, 1972:117) ได้แบ่งการอบรมเลี้ยงดู ออกเป็น 3 ประเภทได้แก่

1. ประเภทประชาธิปไตย (Democracy) เป็นการให้การอบรมเลี้ยงดูซึ่งเด็กมีความรู้สึกว่าคุณเองได้รับความยุติธรรม พ่อแม่ที่อบรมเลี้ยงดูแบบนี้มีความอดทนไม่ตามใจหรือเข้มงวดจนเกินไป พ่อแม่ยอมรับนับถือความสามารถ และความคิดเห็นของเด็ก และยังให้ความร่วมมือในโอกาสอันควรอีกด้วย

2. ประเภทปล่อยปละละเลย (Rejection) เป็นการอบรมเลี้ยงดูชนิดที่พ่อแม่ปล่อยให้ทำอะไรต่างๆ ตามใจตนเองโดยพ่อแม่ไม่เอาใจใส่แนะนำช่วยเหลือ และเด็กที่มีความรู้สึกว่าคุณถูกเกลียดชัง

๓. ประเภทให้ความคุ้มครองมากเกินไป (Over-Protection) เป็นวิธีการอบรมเลี้ยงดูแบบที่พ่อแม่คอยคุ้มครองป้องกันภัย และให้ความช่วยเหลือตลอดเวลา ทำให้บุตรมีความรู้สึกว่าเขาเองไม่ได้รับความสะดวกให้กระทำในสิ่งที่ตนต้องการ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

กวินทร์ ธรรมนธ (2522:67-68) ได้ศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการคิดโดยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กอายุ 4-9 ปี ที่มีความแตกต่างในด้านการอบรมเลี้ยงดู และการยอมรับในกลุ่มเพื่อนจำนวน 100 คน โดยวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทการมองวัตถุในพื้นที่ และด้านจำนวนและใช้แบบสอบถามการยอมรับของกลุ่มเพื่อน ผลการศึกษาพบว่าเด็กที่เพื่อนยอมรับ และไม่ยอมรับจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านจำนวนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อแยกประเภทการอบรมเลี้ยงดูพบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกว่าเด็กที่มีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทและการมองวัตถุในเนื้อที่สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 กล่าวคือ เมื่อเปรียบเทียบการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทกับเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตยมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู แบบเข้มงวดจะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการจำแนกประเภทสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตย แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตยมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านจำแนกประเภทไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองวัตถุในเนื้อที่กับเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน พบว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูต่างกันจะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองวัตถุในเนื้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำคะแนนเฉลี่ยของการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองวัตถุในเนื้อที่ของเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แบบปล่อยปละละเลยและแบบประชาธิปไตยพบว่า เด็กที่ได้รับการอบรม

เลี้ยงดูแบบเข้มงวด จะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยและแบบประชาธิปไตย แต่เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบประชาธิปไตยมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองวัตถุในเนื้อหาไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยทำให้ทราบว่า การอบรมเลี้ยงดูมีผลต่อการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด มีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางทั้งด้านการจำแนกประเภท การมองวัตถุในเนื้อหา ส่วนการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านจำนวน แม้จะไม่พบความแตกต่างระหว่างแบบของการอบรมเลี้ยงดู แต่ก็มีแนวโน้มว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด จะมีการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง สูงกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และแบบประชาธิปไตย

ดังนั้นในการศึกษาค้นคว้านี้ ผู้วิจัยคาดหมายว่าตัวแปร การอบรมเลี้ยงดูน่าจะเกี่ยวข้องกับ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Egocentric) และเด็กที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผลตามลำดับ

สมมติฐานของงานวิจัย

1. อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน
2. อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม สามารถพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนได้
3. เด็กก่อนวัยเรียนที่มีความแตกต่างกันด้าน อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันดังนี้
 - 3.1 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุน้อยจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีอายุน้อย

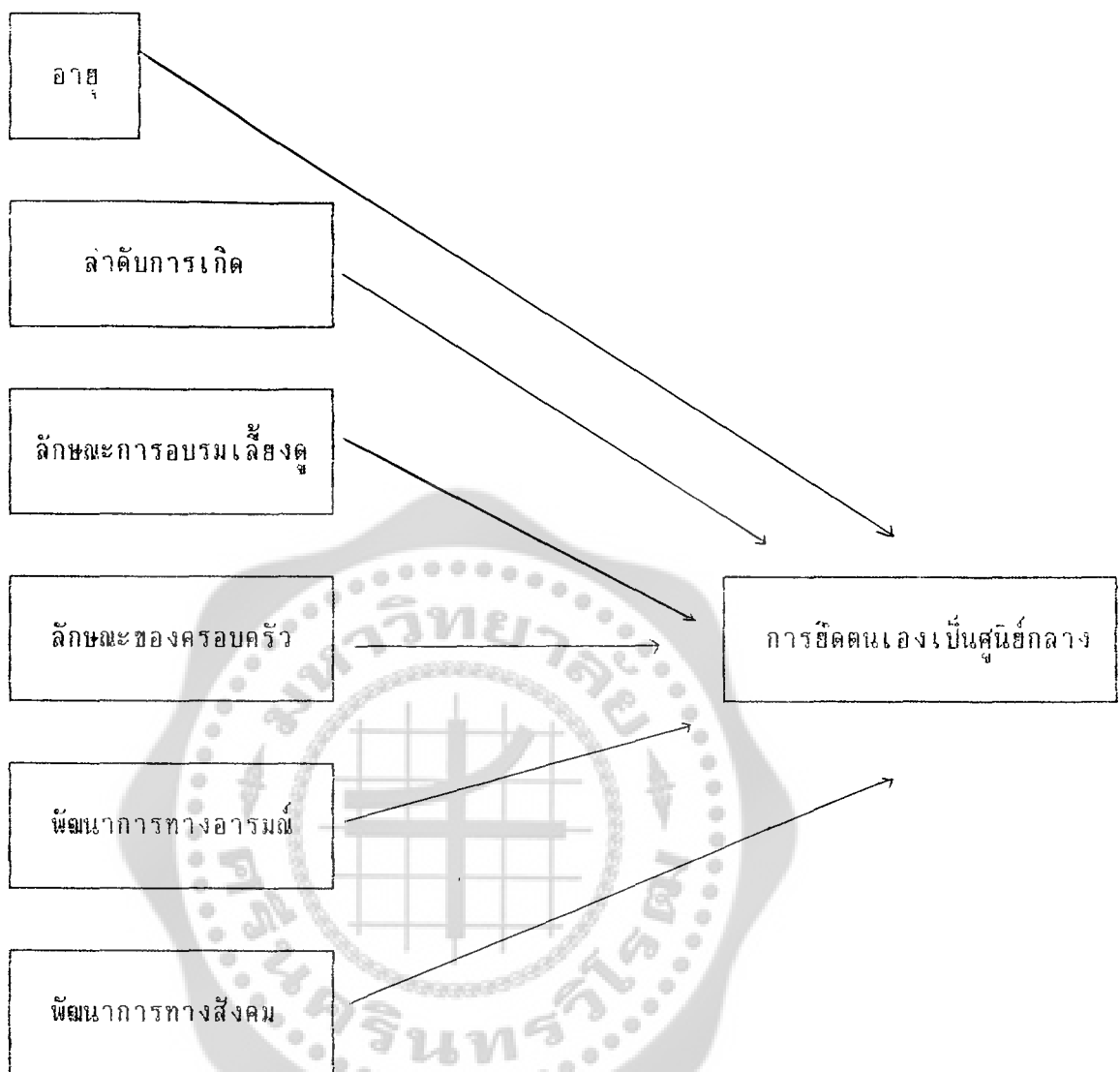
3.2 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว

3.3 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ปล่อยปละละเลย และแบบตามใจไว้เหตุผลตามลำดับ

3.4 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลำดับการเกิดคือเป็นลูกคนกลาง คนเล็กและคนโตมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าลูกคนโต

3.5 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์

กรอบแนวคิดของงานวิจัยครั้งนี้

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ลำดับการเกิด ลักษณะของครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุในเด็กก่อนวัยเรียน วิธีดำเนินการแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4-6 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดลาดสนุ่น ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สังกัดประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 110 คน และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าว

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4-6 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดลาดสนุ่น ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สังกัดประถมศึกษาแห่งชาติ จังหวัดปทุมธานี จำนวน 60 คน และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าว ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ประกอบด้วย

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ลำดับการเกิด จำนวน

สมาชิกในครอบครัว

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู ลักษณะของแบบทดสอบเป็นข้อคำถามปลายเปิด
จำนวน 16 ข้อ

ชุดที่ 3 แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์ ลักษณะของแบบวัดเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้น กระตุ้น
ให้เด็กได้แสดงอารมณ์ต่างๆ จำนวน 12 ข้อ

ชุดที่ 4 แบบวัดพัฒนาการทางสังคม ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบสังเกตในห้องเรียนและ
สถานการณ์ที่สร้างขึ้น จำนวน 12 ข้อ

ชุดที่ 5 แบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อคำถาม แบบถูกผิด

วิธีสร้างเครื่องมือ

ชุดที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัว

แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามตัวแปร คือ อายุ ลำดับที่การเกิด
ลักษณะของครอบครัว โดยจำแนกตัวแปร (Variate Atribute) ตามลักษณะของตัวแปร
ดังนี้

อายุ

4 ปี - 4 ปี 11 เดือน

5 ปี - 5 ปี 11 เดือน

6 ปี - 6 ปี 11 เดือน

ลำดับการเกิด

ลูกคนโต

ลูกคนกลาง

ลูกคนเล็ก

ลูกคนเดียว

ลักษณะของครอบครัว

ครอบครัวเดี่ยว

ครอบครัวขยาย

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู

ลักษณะของแบบทดสอบ เป็นแบบทดสอบในขอบเขตของการอบรมเลี้ยงดู 5 แบบ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผล และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ลักษณะของแบบทดสอบสร้างเป็นข้อความปลายเปิด ที่เป็นสถานการณ์ของปัญหาในชีวิตประจำวัน หรือที่เด็กประหลาดใจหรือเคยประหลาดปฏิบัติ เมื่อเกิดกรณีดังกล่าวผู้ปกครองจะปฏิบัติต่อเด็กอย่างไร นำคำตอบที่ได้จากบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมาจัดเข้าเกณฑ์ของวิธีการอบรมเลี้ยงดูแต่ละแบบตามนิยามปฏิบัติการ โดยตัดสินคะแนนด้วยการดูความถี่ ถ้าความถี่ของลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบใดมากที่สุด ก็จัดว่าบิดามารดาหรือผู้ปกครองให้การอบรมเลี้ยงดูประเภทนั้นๆ แบบทดสอบนี้ใช้สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล จำนวน 16 ข้อ

ตัวอย่างแบบทดสอบการอบรมเลี้ยงดู

(๑) กิจวัตรประจำวันก่อนที่จะมาโรงเรียนเด็กเขาทำอะไรบ้าง และมีความคิดอย่างไร การที่ทำให้เด็กวัยนี้ทำอะไรต่างๆด้วยตัวเอง เช่น แต่งตัว อาบน้ำ แปรงฟัน ทานข้าว ซักเสื้อผ้า

ตอบ เด็ก แปรงฟันเอง ส่วนอาบน้ำ แต่งตัว แม้ทำให้เพราะเด็ก ทำอะไรไม่เป็นเลย และไม่ยอมทำเอง (จัดว่าคำตอบข้อนี้ ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจแบบไว้เหตุผล)

และคิดว่าการที่จะให้เด็กวัยนี้ทำอะไรเอง คิดว่าเขายังเด็กเกินไปรอให้โตกว่านี้อีกหน่อย คงจะราวๆอายุ 8 ขวบ (จัดว่าคำตอบข้อนี้ ให้การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป)

ชุดที่ 3 แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์

แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามลักษณะของอารมณ์ในเด็กก่อนวัยเรียน

ซึ่งมีทั้งหมด 6 ชนิดคือ อารมณ์โกรธ อารมณ์กลัว อารมณ์ริษยา อารมณ์ร่าเริง อารมณ์รัก และ ความอยากหรืออยากเห็น แบบทดสอบจะประกอบด้วยสถานการณ์ที่สร้างขึ้น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ถ้าเด็กทำได้จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าทำไม่ได้จะได้คะแนน 0 คะแนน มีจำนวนข้อทั้งหมด 12 ข้อ รวมเป็น 12 คะแนน โดยแบ่งเกณฑ์ของพัฒนาการทางอารมณ์ดังนี้

คะแนน 9-12 คะแนน หรือตั้งแต่ 75% ขึ้นไปมีพัฒนาการทางอารมณ์เหนือเกณฑ์

คะแนน 0-8 คะแนน หรือต่ำกว่า 75% ลงมามีพัฒนาการทางอารมณ์ต่ำกว่าเกณฑ์

ตัวอย่างแบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์

อารมณ์โกรธ

(๐) วิธีการ ถามเด็กว่า "ตอนที่หนูกำลังเล่นของเล่นอยู่ เพื่อนเกิดมาแย่งของเล่นหนูไป หนูจะทำอย่างไร"

ถูกเพื่อนแย่งขนมหรือ แย่งของเล่น หรือถูกเพื่อนแกล้ง

การให้คะแนน ให้ 1 คะแนน ถ้าเด็กตอบว่า ร้องให้ ตีเพื่อน แย่งคืน

ให้ 0 คะแนน ถ้าเด็กตอบว่า ให้เพื่อนไป เงียบ

(๐๐) แสดงอารมณ์ร่าเริงได้

วิธีการ บอกเด็กว่า "เดี๋ยวครูจะพาหนูไปดูวิดีโอการ์ตูน"

การให้คะแนน ให้ 1 คะแนน ถ้าแสดงอาการยิ้ม คี๊ใจ กระโดด โดดเต้น ร้องไชโย

ให้ 0 คะแนน ถ้าแสดงความไม่สนใจ เฉย

* ชุดที่ 4 แบบวัดพัฒนาการทางสังคม

ตัวอย่าง (๐) การรู้จักใช้ช้อนส้อม

วิธีการ สังเกตในขณะที่เด็กรับประทานอาหารกลางวัน

การให้คะแนน ให้ 1 คะแนน เมื่อเด็กจับช้อนส้อมได้ถูกต้องและตักอาหารรับประทานได้ถึงแม้จะหกบ้าง

ให้ 0 คะแนน เมื่อเด็กใช้ช้อนส้อมไม่เป็นหรือใช้มือข้าง

เดียว ถือทั้งช้อนและส้อมตักอาหาร หรือใช้แค่ช้อนมือเดียวตักอาหาร โดยไม่ใช้ส้อมเลย

ซึ่งแบบวัดพัฒนาการทางสังคม ผู้วิจัยได้ดัดแปลง และปรับปรุงมาจากแบบวัดพัฒนาการทาง
อารมณ์-สังคมของนันทา แทนธานี (นันทา แทนธานี.2534) โดยแบบวัดนี้ใช้การสังเกตในห้อง
เรียนและสถานการณ์ที่สร้างขึ้น โดยตั้งเกณฑ์ไว้ว่าถ้าเด็กทำได้ จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าทำ
ไม่ได้จะได้คะแนน 0 คะแนนแบบวัดทั้งหมดนี้มีทั้งหมด 12 ข้อ รวม 12 คะแนน โดยแบ่งเกณฑ์
 ของพัฒนาการทางสังคม ดังนี้

คะแนน 9-12 คะแนน หรือตั้งแต่ 75% ขึ้นไปมีพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์

คะแนน 0-8 คะแนน หรือต่ำกว่า 75% ลงมามีพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์

ชุดที่ 5 แบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

แบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองตำแหน่งวัตถุ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยนำมาจาก
เครื่องมือวัดตามสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่นของดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ (2522:46) ซึ่งดัดแปลง
มาจากเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเพียเจต์ (Piaget) ประกอบด้วย

บ้านจำลอง 1 หลัง

ตุ๊กตาถือกล้องถ่ายรูป 1 ตัว

ภาพถ่ายทั้ง 4 ด้านของบ้านจำลอง

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. ขั้นตอนการทดสอบ

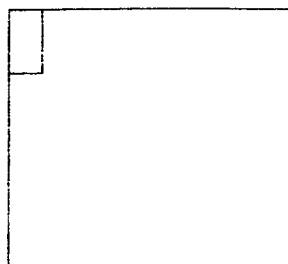
- 1.1 จัดเตรียมสถานที่ในการทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล
- 1.2 เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบ
- 1.3 สร้างความคุ้นเคยกับเด็กโดยการสนทนา

2. ขั้นตอนทดสอบ

ตำแหน่งที่ 3

ตำแหน่งที่ 4

ตำแหน่งที่ 2

ผู้ทดสอบ เด็ก

ตำแหน่งที่ 1

ผู้ทดสอบนั่งตรงตำแหน่งที่ 1 แล้วยืนบ้านจำลองให้เด็กดูทุกด้าน พร้อมกับบอกว่า ถ้าเราถ่ายภาพด้านต่างๆ จะได้ภาพดังนี้ ซึ่งให้เด็กดูภาพซึ่งตรงกับด้านต่างๆ แล้ว วางบ้านตรงหน้าเด็กต่อจากนั้นผู้ทดลองบอกเด็กว่า สมมติให้ตุ๊กตาดูนี้เป็นหนู (Subject) ยืนถ่ายภาพบ้านหลังนี้ตรงนี้ จับตุ๊กตายืนตรงตำแหน่งที่ 1 หนูคิดว่าจะถ่ายภาพได้ภาพไหน ให้เด็กเลือกภาพถ่ายทั้ง 4 ภาพ ถ้าเด็กตอบผิดให้หยุดการทดสอบ (เพื่อทดสอบความพร้อมของเด็ก) เว้นระยะเวลาไปช่วงหนึ่งจนกว่าเด็กจะตอบภาพแรกถูกต้องจึงจะดำเนินการทดสอบต่อไป และถ้าเด็กตอบถูกให้ทำการทดสอบต่อไป

- ถ้าให้ยืนตรงนี้ (จับตุ๊กตายืนตรงตำแหน่งที่ 2) หนูคิดว่าจะได้ภาพไหน
- ถ้าให้ยืนตรงนี้ (จับตุ๊กตายืนตรงตำแหน่งที่ 3) หนูคิดว่าจะได้ภาพไหน
- ถ้าให้ยืนตรงนี้ (จับตุ๊กตายืนตรงตำแหน่งที่ 4) หนูคิดว่าจะได้ภาพไหน

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน 0 คะแนน เมื่อเด็กเลือกภาพที่เป็นภาพแทนด้านที่ 2, 3 และ 4 ได้ถูกต้อง

3 ภาพ

คะแนน 1 คะแนน เมื่อเด็กเลือกภาพที่เป็นภาพแทนด้านที่ 2, 3 และ 4 ได้ถูกต้อง

2 ภาพ ผิด 1 ภาพ

คะแนน 2 คะแนน เมื่อเด็กเลือกภาพที่เป็นภาพแทนด้านที่ 2, 3 และ 4 ได้ถูกต้อง

1 ภาพ ผิด 2 ภาพ

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. เครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองตำแหน่งวัตถุ ผู้วิจัยได้นำมาหาคุณภาพเครื่องมือวัดความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่นของดวงเดือน ศาสตร์ภักดิ์ และได้นำเครื่องมือไปทดสอบกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนวัดลาดสนุ่นจำนวน 20 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างนำผลที่ได้มาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร α - Coefficient

2. แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นให้เด็กได้แสดงอารมณ์ต่างๆ โดยมีขั้นตอนดำเนินการสร้างดังนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการทางอารมณ์ แยกแยะและวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กที่แสดงออกของแต่ละอารมณ์

2.2 เขียนนิยามพัฒนาการทางอารมณ์ของเด็กซึ่งสรุป มาจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามที่นิยามศัพท์ไว้ในหน้าที่ 7

2.3 สร้างข้อคำถามที่เป็นสถานการณ์ให้ครอบคลุม ลักษณะอารมณ์ของเด็กให้ครบทุกด้าน ด้านละ 4 ข้อ 6 ด้าน รวมจำนวน 24 ข้อ ข้อสอบเป็นข้อคำถามแบบถูกผิด (0,1)

2.4 ตรวจสอบแบบสอบถามเบื้องต้นด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยา 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นสามารถวัดได้ตรงตามคุณลักษณะของพัฒนาการทางอารมณ์ ตามที่ได้กำหนดความหมายไว้ในนิยามปฏิบัติการ โดยถือเกณฑ์การตัดสินของผู้เชี่ยวชาญต้องมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน แล้วนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนนี้คัดเลือกข้อสอบเหลือเพียงด้านละ 3 ข้อ 6 ด้าน รวม 18 ข้อ

2.5 ตรวจสอบคุณภาพ ของแบบสอบถามโดยนำข้อสอบไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ เด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 30 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กล่าวไว้แล้วในหน้า 37 โดยผู้วิจัยทำการทดสอบเป็นรายบุคคล นำผลการทดสอบที่ได้มาหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อโดยใช้ค่าสหสัมพันธ์แบบพอยท์-ไบซีเรียล (Point Biserial Correlation) เลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .353-.62 ได้จำนวน 12 ข้อ (ดูภาคผนวก ข ตาราง 1) แบ่งเป็น

อารมณ์กลัว จำนวน 2 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 1-2

อารมณ์โกรธ จำนวน 2 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 3-4

อารมณ์ร้ายแรง	จำนวน 2 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 5-6
อารมณ์รัก	จำนวน 2 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 7-8
อยากรู้ อยากเห็น	จำนวน 2 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 9-10
อารมณ์อิจฉา	จำนวน 2 ข้อ ตั้งแต่ข้อ 11-12

2.6 หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่คัดเลือกมาจากข้อ 2.5 โดยใช้ KR-21

(ล้วน และอังคณา สายยศ.2536:168) ได้ค่าความเชื่อมั่น (r_{xx}) ของแบบสอบถามเท่ากับ .7

2.7 รวบรวมข้อความที่คัดเลือกได้จากข้อ 2.6 จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยนี้

3. ~~แบบทดสอบพัฒนาการทางสังคม~~ ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบสังเกตในห้องเรียน และสถานการณที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้ดัดแปลง และปรับปรุงมาจากแบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์-สังคมของนันทา แทนธานี (นันทา แทนธานี.2536) โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมของเด็กก่อนวัยเรียน

3.2 ศึกษาตัวอย่างแบบสังเกตพัฒนาการทางอารมณ์-สังคม ของ นันทา แทนธานี (2534) แบบสังเกตวัดลักษณะพฤติกรรมในการเข้าสังคมของ จรรยา สุวรรณทัต (2529) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบพัฒนาการทางสังคม

3.3 เขียนนิยามพัฒนาการทางสังคม ซึ่งสรุปมาจากทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยของ นันทา แทนธานี (2534) ตามที่ได้นิยามศัพท์ไว้ในหน้า 9

3.4 สร้างข้อคำถามให้ครอบคลุมตามนิยามพัฒนาการทางสังคมจำนวน 18 ข้อ

3.5 ตรวจสอบแบบสอบถามเบื้องต้นด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยา 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบว่าแบบวัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นสามารถวัดได้ตรงตามคุณลักษณะของพัฒนาการทางด้านสังคม ตามที่ได้กำหนดความหมายไว้ในนิยามปฏิบัติการ โดยถือเกณฑ์การตัดสินของผู้เชี่ยวชาญต้องมีความเห็นตรงกันทั้ง 3 ท่าน แล้วนำผลการตรวจสอบมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ในขั้นตอนนี้คัดเลือกข้อสอบเหลือเพียง 12 ข้อ

3.6 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามโดยนำไปทดลองใช้กับเด็กที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ เด็กวัยก่อนเรียนจำนวน 20 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กล่าวไว้

แล้วในหน้า 87 โดยผู้วิจัยทำการทดสอบเด็กเป็นรายบุคคล นำผลการทดสอบที่ได้มาหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 (ลิวันและอังคณา สายยศ.2536:168) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ .97

3.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อใช้ในการวิจัยนี้

4. แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู

4.1 แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยได้ศึกษาทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

4.2 ศึกษาว่าตัวอย่างแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของกวินทร์ ธรรมนุต (2522) แบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของ รัตนาวดี รอดภิรมย์ (2533) และแบบสอบถามการอบรมเลี้ยงดูของเฉลิมพล มาลากุล (2521) เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดความหมายและสร้างข้อคำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน

4.3 เขียนนิยามการอบรมเลี้ยงดู ซึ่งสรุปมาจากทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งการอบรมเลี้ยงดูออกเป็น 3 ลักษณะคือ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เข้มงวดกวดขัน ปลอ่ยปละละเลย

4.4 เขียนข้อความคำถามที่เป็นปลายเปิดตามนิยามการอบรมเลี้ยงดู จำนวน 20 ข้อ

4.5 ให้อาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 4 ท่าน คือครูประจำชั้นนักเรียนอนุบาลกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 ท่านและอาจารย์ด้านจิตวิทยา 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดูว่าข้อคำถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นสามารถวัดได้ตรงตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่

4.6 นำข้อคำถามไปทดลองใช้กับผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือ เป็นผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนชั้นอนุบาล 2 ของโรงเรียนวัดลาดสนุ่น จำนวน 20 ท่าน จำนวนวัน 14 วัน นำผลการสัมภาษณ์ที่ได้มาทำ Pilot Study ซึ่งประกอบด้วย รศ.ดร. ดวงเดือน ศาสตราภักดิ์ นิสิตปริญญาโทปีที่ 3 จำนวน 2 ท่าน และนิสิตปริญญาโทปีที่ 2 จำนวน 13 ท่าน เพื่อช่วยกัน พิจารณาคำตอบที่ได้มาจัดหมวดหมู่ของการอบรมเลี้ยงดูแต่ละลักษณะ และได้การอบรมเลี้ยงดูเพิ่มขึ้นอีก 2 ลักษณะจากการทำ Pilot Study ครั้งนี้คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไร้เหตุผล และจำนวนข้อเหลือ 16 ข้อคำถาม

4.7 เขียนนิยามปฏิบัติการการอบรมเลี้ยงดูเพิ่มขึ้นอีก 2 ลักษณะ รวมเป็นการอบรม

เลียงดู 5 ลักษณะคือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เข้มงวดกวดขัน ปล่อยปละละเลย ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผล ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

4.8 ตรวจสอบแบบสัมภาษณ์เบื้องต้นด้วยการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านจิตวิทยา 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแบบสัมภาษณ์ว่าสามารถวัดได้ครอบคลุมลักษณะการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดคำตอบของแบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดูประเภทต่างๆได้

4.9 ตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ โดยนำไปทดลองใช้กับผู้ปกครองของเด็กที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือผู้ปกครองของเด็กก่อนวัยเรียนจำนวน 20 คน ซึ่งมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กล่าวไว้แล้วในหน้า 37 ทำการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยอีก 1 ท่าน

4.10 นำผลการสัมภาษณ์ที่ได้ของผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยมาวิเคราะห์ร่วมกัน ถ้าคำตอบที่ได้ตรงกันจะได้ 1 คะแนน ถ้าไม่ตรงกันจะได้ 0 คะแนน

4.11 นำคะแนนที่ได้มารวบรวม แล้วทำการวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของการสัมภาษณ์ โดยใช้สูตรของกัตต์แมน (Guttman) (ล้วนและอังคณา สายยศ.2536:135) ได้ค่าความเชื่อมั่นของการสัมภาษณ์เท่ากับ 91.04%

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือที่ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัย ไปติดต่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนวัดลาดสนุ่น ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. นำเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองตำแหน่งวัตถุ และแบบทดสอบพัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ไปทดสอบกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยและผู้ช่วย
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 8 สัปดาห์และนำแบบสัมภาษณ์การอบรม
เลี้ยงดูไปสัมภาษณ์ ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยอีก 1 คน ระยะ
เวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง 8 สัปดาห์
3. นำข้อมูลที่ได้นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science: SPSS) และวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. แยกคะแนนตามกลุ่มตัวแปรต้นที่ศึกษา
2. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางตามระดับตัวแปรอิสระ
3. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ด้วย t-test (Garrett, 1966:143)
4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยมีตัวแปรเกณฑ์ คือการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ตัวพยากรณ์ คือ อายุ ลำดับการเกิด ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับตัวแปรต่างๆ โดยใช้สถิติดังนี้
 - 5.1 ใช้ F-test ทดสอบสมมติฐานข้อ 3.1, 3.3 และ 3.4 และตรวจสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ
 - 5.2 ใช้ t-test ทดสอบสมมติฐานข้อ 3.2 และ 3.5

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจตรงกัน ในการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ต่างๆ แทนความหมายดังนี้

AGE	แทน	อายุ
TYPEF	แทน	ลักษณะครอบครัว 1 = เดี่ยว 2 = ชขย
SEQB	แทน	ลำดับการเกิด 1 = ลูกคนเตียว 2 = ลูกคนเล็ก 3 = ลูกคนกลาง 4 = ลูกคนโต
C_1	แทน	ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
C_2	แทน	ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย
C_3	แทน	ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป
C_4	แทน	ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผล
C_5	แทน	ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน
TYPEC	แทน	ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู
DSO	แทน	พัฒนาการทางสังคม
DEMO	แทน	พัฒนาการทางอารมณ์
EGO	แทน	การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
R	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
R^2	แทน	สัมประสิทธิ์ของการทำนาย

Y	แทน	ค่าสมการถ่านายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในรูปคะแนนดิบ
F	แทน	ค่าสถิติ (F) เอฟ ที่ใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญ
t	แทน	ค่าสถิติที (t) ที่ใช้ทดสอบความมีนัยสำคัญ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความชัดเจน ผู้วิจัยเสนอผลตามลำดับของจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าซึ่งมี 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของเต็ก่อนวัยเรียน

ตอนที่ 2 การศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของเต็ก่อนวัยเรียน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเต็ที่มีอายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคมที่แตกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเต็ก่อนวัยเรียน โดยมีสมมติฐานตั้งไว้ว่า "อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ มีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุของเต็ก่อนวัยเรียน" ผลที่ได้จึงแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ลักษณะครอบครัว ลำดับการเกิด ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน

ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ	P
อายุ (AGE)		-.454***	.000
ลักษณะครอบครัว (TYPEF)		-.117	.187
ลำดับการเกิด (SEQB)		-.116	.188
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย (C ₁)		-.163	.107
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย (C ₂)		-.038	.387
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครองมาก		-.075	.284
เกินไป (C ₃)			
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผล (C ₄)		.105	.211
ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน (C ₅)		.182	.082
พัฒนาการทางสังคม (DSO)		-.322*	.006
พัฒนาการทางอารมณ์ (DEMO)		-.179	.086

จากตาราง 1 เห็นได้ว่าตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ อายุ (AGE) และพัฒนาการทางสังคม (DSO)

สรุปได้ว่า จากการพิจารณาว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุกับ อายุ ลักษณะครอบครัว ลำดับการเกิด ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางสังคม และพัฒนาการทางอารมณ์ พบว่า มีตัวแปรเพียง 2 ตัวแปร ได้แก่ อายุ (AGE) และพัฒนาการทางสังคม (DSO) มีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .05 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ลักษณะครอบครัว ลำดับการเกิด ลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ปล่อยปละละเลย ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ตามใจไร้เหตุผล แบบเข้มงวดกวดขัน และการพัฒนาการทางอารมณ์ ไม่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 การศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน โดยมีสมมุติฐานตั้งไว้ว่า "อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม สามารถพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนได้ " ผลที่ได้ดังแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตาราง 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างกันของตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน โดยมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุเป็นตัวแปรเกณฑ์ และตัวแปรด้านอายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ เป็นตัวพยากรณ์

ตัวแปร	AGE	TYPEF	SEQB	C ₁	C ₂	C ₃	C ₄	C ₅	DSO	DEMO	EGO
AGE	1	.083	.038	.128	.108	.203	-.114	-.275*	.533***	.186	-.454***
TYPEF	.083	1	-.038	-.252	.236	.089	-.311*	.129	-.029	.192	-.117
SEQB			1	-.053	-.093	.033	.131	-.018	-.096	-.044	-.117
C ₁				1	-.288*	-.230	-.070	-.261*	.205	-.008	-.163
C ₂					1	-.235	-.285*	-.319*	.027	-.060	-.038
C ₃						1	.125	-.341	.100	.381*	-.075
C ₄							1	-.444***	.072	-.056	.106
C ₅								1	-.311*	-.180	.182
DSO									1	.234	-.322**
DEMO										1	-.179
EGO											1

*** P < .001

** P < .01

* P < .05

จากตาราง 2 เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พบว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรพยากรณ์ 2 ตัวแปร ได้แก่ อายุ และพัฒนาการทางสังคม (r มีค่า -.454, -.322 ตามลำดับ)

เป็นที่น่าสังเกตว่ามีตัวแปรพยากรณ์เพียง 2 ตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรเกณฑ์ ได้แก่ อายุ และพัฒนาการทางสังคม ในขณะที่ตัวแปรพยากรณ์อื่นๆ ไม่พบว่ามี ความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรเกณฑ์นี้เลย

สำหรับตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุและลำดับ ความสำคัญของตัวแปรกล่าว โดยการวิเคราะห์หาคถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) โดยวิเคราะห์ดังแสดงไว้ในตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์หาคถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ (Stepwise Multiple Regression Analysis) ของตัวแปรที่สัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็น ตำแหน่งวัตถุ

ตัวแปร	a_i	b_i	B_i	R^2	R^2 change	F	F change
อายุ	4.317	-.55	-.454	.206	.206	.0003	15.049

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์หาคถอยพหุคูณ พบว่ามีตัวแปรเพียง 1 ตัวแปรที่สามารถทำนายการ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0003 คือ อายุ โดยสามารถทำนายการ ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางได้ร้อยละ 20.60 และสามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์พหุคูณในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y = 4.317 - .55AGE$$

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียนที่มี อายุ ลักษณะครอบครัว ลำดับการเกิด การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางสังคมที่แตกต่างกัน

3.1 เปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ กับระดับอายุ เพื่อพิสูจน์ สมมติฐานที่ว่า : เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุน่าจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีอายุน้อย

ได้ทดสอบคะแนนความแปรปรวนของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีระดับอายุต่างกัน โดยใช้ F-test เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ผลการ วิเคราะห์ข้อมูลแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่า การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนเฉลี่ยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม(B)	2	12.633	6.317	7.810	.001
ภายในกลุ่ม (E)	57	46.100	.809		
รวม	59				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางต่างกัน จึงทำการทดสอบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังแสดงในตาราง 5

ตารางที่ 5 การทดสอบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับกลุ่มอายุ

กลุ่มตัวอย่าง	$\bar{X}$	กลุ่มตัวอย่าง 6 ปี	กลุ่มตัวอย่างอายุ 5 ปี	กลุ่มตัวอย่างอายุ 4 ปี
		.95	1.7	2.05
กลุ่มตัวอย่าง 6 ปี	.95	—	.75*	1.10*
กลุ่มตัวอย่าง 5 ปี	1.70		—	.35
กลุ่มตัวอย่าง 4 ปี	2.05			—

ตาราง 5 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างอายุ 4 ปีและ 5 ปี มีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่ากลุ่มตัวอย่าง 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 4 ปี กับกลุ่มตัวอย่างอายุ 5 ปี ไม่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.2 เปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุกับลักษณะครอบครัว

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า : เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลักษณะครอบครัวชายมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว

ได้ทดสอบคะแนนความแปรปรวนของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน โดยใช้ t-test เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่า การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนเฉลี่ยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน

ประเภทของลักษณะครอบครัว	n	$\bar{X}_i$	s^2	t	p
ครอบครัวเดี่ยว	24	1.708	.999	.999	.374
ครอบครัวชาย	36	1.472	1.000		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.3 เปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุกับการอบรมเลี้ยงดู เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า : เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ปล่อยปละละเลย และแบบตามใจไว้เหตุผลตามลำดับ

ได้ทดสอบคะแนนความแปรปรวนของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกัน โดยแสดงค่าสถิติพื้นฐานในตาราง 7 และแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ F-test เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 8

ตาราง 7 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เพื่อจำแนกตามลักษณะการอบรมเลี้ยงดู

ลักษณะการอบรมเลี้ยงดู (TYPEC)	จำนวน (n)	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าความเบี่ยงเบน (SD)
C ₁	9	2.533	1.771
C ₂	8	2.500	2.296
C ₃	6	2.800	1.624
C ₄	14	3.467	1.631
C ₅	23	4.817	2.548

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนเฉลี่ยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของ
กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม (B)	4	5.511	1.378	1.424	.238
ภายในกลุ่ม (E)	55	53.223	.968		
รวม	59				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน
จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.4 เปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุกับลำดับการเกิด

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า : เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลำดับการเกิดคือ เป็นลูกคนกลาง คนเล็ก และคนโต มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าลูกคนโต

ได้ทดสอบคะแนนความแปรปรวนของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกัน โดยใช้ F-test เป็นค่าสถิติในการทดสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 9

ตาราง 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนเฉลี่ยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของกลุ่มตัวอย่างที่มีลำดับการเกิดต่างกัน

แหล่งข้อมูล	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม (B)	3	11.930	3.977	4.758*	.005
ภายในกลุ่ม (E)	56	46.804	.836		
รวม	59				

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามตาราง 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีลำดับการเกิดต่างกัน จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางต่างกัน จึงทำการทดสอบคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe's test) เป็นค่าสถิติในการทดสอบ ปรากฏผลเปรียบเทียบดังตาราง 10

ตาราง 10 ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับลำดับการเกิด

ลำดับการเกิด	$\bar{X}$	ลูกคนกลาง	ลูกคนโต	ลูกคนโต	ลูกคนเล็ก
		.6250	1.4286	1.500	2.000
ลูกคนกลาง	.625	-	.804	.875	1.375*
ลูกคนโต	1.429		-	.071	.571
ลูกคนโต	1.500			-	.5
ลูกคนเล็ก	2.000				-

จากตาราง 10 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนเล็ก มีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนโตกับลูกคนกลาง กลุ่มตัวอย่างลูกคนโตกับลูกคนกลาง กลุ่มตัวอย่างลูกคนเล็กกับลูกคนโต กลุ่มตัวอย่างลูกคนโตกับลูกคนโต และกลุ่มตัวอย่างลูกคนเล็กกับลูกคนโต ไม่พบว่ามีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

3.5 เปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของกลุ่มตัวอย่าง กับพัฒนาการทางสังคม

เพื่อพิสูจน์สมมติฐานที่ว่า : เด็กก่อนวัยเรียนที่มีพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์ มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์

ได้ทดสอบคะแนนความแปรปรวนของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียนที่มีพัฒนาการทางสังคมต่างกัน โดยใช้สถิติ t -test เป็นค่าสถิติในการทดสอบผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตาราง 11

ตาราง 11 ค่า การวิเคราะห์ความแปรปรวน ของคะแนนเฉลี่ยการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางที่มีพัฒนาการทางสังคมต่างกัน

ประเภทของพัฒนาการทางสังคม	n	$\bar{X}_1$	s^2	t	P
- เหนือเกณฑ์	26	1.808	.849	.790	.102
- ต่ำกว่าเกณฑ์	34	1.382	1.074		

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีพัฒนาการทางสังคมต่างกันจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน
2. เพื่อศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กก่อนวัยเรียน
3. เพื่อเปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กที่มี อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคมที่แตกต่างกัน

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน
2. อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคมสามารถพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียนได้
3. เด็กก่อนวัยเรียนที่มีความแตกต่างกันด้าน อายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันดังนี้
 - 3.1 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีอายุน้อยจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีอายุเ็น้อย
 - 3.2 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลักษณะครอบครัวขยายมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีลักษณะครอบครัวเดี่ยว
 - 3.3 เด็กก่อนวัยเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ปกป้องคุ้มครองมากเกินไป ปล่อยปละละเลย

และแบบตามใจไร้เหตุผล ตามลำดับ

3.4 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลำดับการเกิดคือ เป็นลูกคนกลาง คนเล็กและคนโต มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าลูกคนโต

3.5 เด็กก่อนวัยเรียนที่มีพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์ มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่มีพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนอายุระหว่าง 4-6 ปี กำลังเรียนอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 1 และปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2537 ของโรงเรียนวัดลาดสนั่น ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี สังกัดการประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี จำนวน 60 คน และผู้ปกครองของนักเรียนดังกล่าว ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

2.1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อายุ ลำดับการเกิด จำนวนสมาชิกในครอบครัว

2.2 แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู ลักษณะของแบบทดสอบเป็นข้อความปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นของการสัมภาษณ์เท่ากับ 91.04% โดยวิธีของกัตต์แมน (Guttman)

2.3 แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์ ลักษณะของแบบวัดเป็นสถานการณ์ที่สร้างขึ้นกระตุ้นให้เด็กได้แสดงอารมณ์ต่างๆ มีลักษณะเป็นแบบถูกผิด จำนวน 12 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Point Biserial Correlation) ตั้งแต่ .353-.62 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .698

2.4 แบบวัดพัฒนาการทางสังคม ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบสังเกตในห้องเรียนและสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบถูกผิด ได้จากการดัดแปลง และปรับปรุงแบบทดสอบวัดพัฒนาการทางอารมณ์-สังคมของนันทา แทนธานี (2536) จำนวน 12 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

2.5 แบบวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อความ แบบถูกผิดซึ่งผู้วิจัยได้นำมาจากเครื่องมือวัดความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่นของดวงเดือน ศาสตร์ภักตร์ (2522:46)

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือที่ออกโดยบัณฑิตวิทยาลัย ไปติดต่อขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียน วัดลาดสำเภา ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล
2. นำเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ แบบทดสอบพัฒนาการทางอารมณ์ แบบทดสอบพัฒนาการทางสังคม ไปทดสอบกับเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งใช้เวลาในการเก็บข้อมูล 8 สัปดาห์ และนำแบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดูไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มตัวอย่างที่บ้าน โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยอีก 1 คน ระยะเวลาที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง 8 สัปดาห์
3. นำข้อมูลที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Science :SPSS) และวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นต่อไปนี้

1. แยกคะแนนตามกลุ่มตัวแปรต้นที่ศึกษา
2. หาค่าสถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวนของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางตามระดับตัวแปรอิสระ
3. ทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) และทดสอบความมีนัยสำคัญของค่าสหสัมพันธ์ด้วย t-test (Garrett.1966:143)
4. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) โดยมีตัวแปรเกณฑ์คือการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ตัวพยากรณ์คือ อายุ ลำดับการเกิด ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางสังคม และพัฒนาการทางอารมณ์ เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 2
5. เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางกับตัวแปรต่างๆ โดยใช้สถิติดังนี้

5.1 ใช้ F-test ทดสอบสมมติฐานข้อ 3.1 3.3 และ 3.4 และตรวจสอบค่าเฉลี่ย

เป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ่

5.2 ใช้ t-test ทดสอบสมมติฐานข้อ 3.2 3.5

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 และ .05 คือ อายุ และพัฒนาการทางสังคม ตามลำดับ (r มีค่า $-.4539$ และ $-.322$ ตามลำดับ)

2. การศึกษาตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง โดยมี การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเป็นตัวแปรเกณฑ์ และตัวแปรด้านอายุ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ เป็นตัวพยากรณ์ ผลการวิเคราะห์หาค่าของพหุคูณ พบว่ามีตัวแปรเพียง 1 ตัวแปรที่สามารถทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .003 คืออายุ โดยสามารถทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางได้ร้อยละ 20.60

3. การเปรียบเทียบการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของกลุ่มตัวอย่างที่มี อายุ ลักษณะครอบครัว ลำดับการเกิด การอบรมเลี้ยงดู พัฒนาการทางสังคม ที่แตกต่างกัน พบว่า

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกัน จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างอายุ 4 ปี และ 5 ปี มีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่ากลุ่มตัวอย่างอายุ 6 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างอายุ 4 ปี กับกลุ่มตัวอย่างอายุ 5 ปี พบว่ามีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะครอบครัวต่างกัน (ครอบครัวเดี่ยว ครอบครัวขยาย) จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน

3.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะการอบรมเลี้ยงดูต่างกัน จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน

3.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีลำดับการเกิดต่างกัน จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนเล็ก มีคะแนนการ

ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนโตกับลูกคนกลาง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกคนเดียวกับลูกคนกลาง กลุ่มตัวอย่างลูกคนเล็กกับลูกคนเดียว กลุ่มตัวอย่างลูกคนโตกับลูกคนเดียว และกลุ่มตัวอย่างลูกคนเล็กกับลูกคนโต พบว่ามีคะแนนการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน

3.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีพัฒนาการทางสังคมต่างกันจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) อายุมีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ นอกจากนี้ยังพบอีกว่า เด็กกลุ่มอายุ 4 ปี และเด็กกลุ่มอายุ 5 ปี จะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ สูงกว่าเด็กกลุ่มอายุ 6 ปี งานวิจัยนี้สนับสนุนทฤษฎีของเพียเจต์ (Cox, 1986:22-29:Citing Piaget and Inhelder, 1956) และ กวินทร์ ธรรมนุศ (กวินทร์ ธรรมนุศ, 2522:62) ที่ว่าเด็กที่มีอายุเพิ่มมากขึ้นจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดลง,

การวิจัยได้พบอีกว่า อายุเป็นตัวแปรเพียงตัวเดียวที่สามารถทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุได้ 20.60 % ส่วนตัวแปรอื่นๆ คือ ลักษณะครอบครัว การอบรมเลี้ยงดู ลำดับการเกิด พัฒนาการทางสังคม พัฒนาการทางอารมณ์ไม่สามารถทำนายได้ สำหรับผลการทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเขียนได้ดังนี้

$$Y = 4.317 - .55 \text{ AGE}$$

จากสมการเมื่อแทนตัวเลขที่แสดงอายุเข้าไปในสมการ จะได้ค่าการทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุได้ และอายุยิ่งมากขึ้นค่าการทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะลดลง จากสมการถ้าเด็กอายุ 7 ปี 10 เดือน ค่าการทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะเท่ากับศูนย์ นั่นคือเด็กจะหลุดพ้นจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง เมื่ออายุ 7 ปี 10 เดือน จะเห็นว่าซ้ำว่าทฤษฎีของเพียเจต์ไป 10 เดือน ซึ่งเพียเจต์ได้กล่าวไว้ว่าเด็กจะหลุดพ้นจากการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางเมื่ออายุ 7 ปี (ตรงเดือน ศาสตราจารย์ 2522:11) จากผลการวิจัยนี้ทำให้เห็นว่าพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กไทย ยังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วจะทำให้พัฒนาการด้านอื่นๆ ทั่วไปด้วย

2. พัฒนาการทางสังคมพบว่ามีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นั่นคือ

* ถ้าพัฒนาการทางสังคมมีมากเด็กก็ย่อมมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง ซึ่งผลการวิจัยนี้สนับสนุนผลการทดลองของศรีสุตา พิลิษฐ์ศักดิ์ (ศรีสุตา พิลิษฐ์ศักดิ์ 2527:40-43) ซึ่งได้ทดลองผลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุของเด็กลาย 5-6 ปี จำนวน

๑๕ คนได้ใช้เครื่องมือที่ดัดแปลงมาจากเพียเจต์และสอย พบว่าการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีผลต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ กลุ่มทดลองที่ได้รับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุน้อยกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่ระดับ .01 และ รายงานวิจัยของสุดาทิพย์ ภู่พานิช (สุดาทิพย์ ภู่พานิช. 2536:56-57) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมในวงกลม เป็นกลุ่มย่อยที่มีต่อความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทิศระของผู้อื่นของเด็กรุ่นวัย ที่ได้รับประสบการณ์กิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อย มีพัฒนาการด้านความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจ ทิศระของผู้อื่นเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และงานวิจัยของกวีรินทร์ ธรรมนุศ กวีรินทร์ ธรรมนุศ. 2522:62) ที่พบว่า เด็กที่เพื่อนยอมรับจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าเด็กที่เพื่อน ไม่ยอมรับ แต่เมื่อเปรียบเทียบพัฒนาการทางสังคมที่อายุเหนือเกณฑ์และต่ำกว่าเกณฑ์แล้วกลับไม่พบความแตกต่างของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ ซึ่งผลที่พบนี้ไม่สอดคล้องกับการหาในเรื่องความสัมพันธ์ ที่เป็นเช่นนั้นอาจเนื่องมาจากเกณฑ์ที่ผู้วิจัยใช้ในการแบ่งพัฒนาการทางสังคมออกเป็นพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์ และต่ำกว่าเกณฑ์ โดยตั้งเกณฑ์จาก คะแนน 9-12 คะแนน ได้เป็นพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์ และคะแนน 0-8 คะแนน มีพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ แต่จากคะแนนของกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ พบว่าพัฒนาการทางสังคมเหนือเกณฑ์คะแนนส่วนใหญ่จะอยู่ตรงช่วงคะแนน 9 คะแนน และพัฒนาการทางสังคมต่ำกว่าเกณฑ์ คะแนนส่วนใหญ่จะอยู่ตรงช่วงคะแนน 8 คะแนน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับจึงไม่พบความแตกต่างของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ดังนั้นจึงทำให้ผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไม่ตรงกับงานวิจัยของ ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์ ศรีสุดา พิสิษฐ์ศักดิ์. 2527) และ กวีรินทร์ ธรรมนุศ กวีรินทร์ ธรรมนุศ. 2522) อีกทั้งยังขัดกับคำกล่าวของเพียเจต์ที่ว่า พัฒนาการทางสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในสี่ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วย วุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางกาย ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งหมายถึงความสมดุลระหว่างการปฏิบัติงานร่วมกัน ของวุฒิภาวะ ประสบการณ์ทางกาย และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมอย่างเหมาะสม) เควิน เดียน ศาสตรีกิธร. 2522:20-21) ซึ่งจะทำให้การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดลงได้

3. ลำดับการเกิด ผลการวิจัยพบว่า ลูกคนเล็กมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็น ตำแหน่งวัตถุมากกว่าคนอื่น ๆ โดยผู้วิจัยตั้งสมมติฐานไว้ว่า เด็กก่อนวัยเรียนที่มีลำดับการเกิดต่างกัน คือเป็นลูกคนกลาง คนเล็ก และคนโต มีการพัฒนาการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยกว่าคนโต ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งสมมติฐานโดยยึดหลักงานวิจัยของมิลเลอร์และมารูยามา (Miller and Maruyama. 1976:123-131) แต่ผลที่พบว่า เด็กที่เป็นลูกคนเล็ก มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าลูกคนอื่น ๆ

การที่ผลวิจัยไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของมิลเลอร์และมารูยานา แต่กลับสนับสนุนทฤษฎีของแอตเลอร์ ก็กล่าวว่าลูกคนเล็กมักเป็นลูกที่ได้รับการตามใจจนเสียเด็ก เด็กเหล่านี้อยู่ในโลกของการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง กล่าวคือ เด็กไม่สามารถเข้าใจถึงความรู้สึกนึกคิด การรับรู้และทัศนคติของผู้อื่น ไม่สามารถเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างความคิด และการกระทำของตนเองกับผู้อื่นได้ เพราะพ่อ แม่ ผู้ปกครองคอยให้ความช่วยเหลือเอาใจใส่มาาก จึงทำให้เด็กคิดว่าตัวเองหาถูกหมด ดังนั้นเมื่อตรวจสอบทางสถิติจึงพบว่า เด็กที่เป็นลูกคนเล็กมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าคนอื่นๆ

4. ลักษณะครอบครัวผลการวิจัยพบว่าไม่พบความสัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ และการเปรียบเทียบครอบครัวเดี่ยวและขยายไม่พบว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้ดังนี้คือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในชุมชนแบบกึ่งสังคมเมืองกึ่งสังคมชนบท มีทั้งประชากรที่อาศัยอยู่เดิมและประชากรที่เข้าไปอาศัยอยู่ใหม่ ดังนั้นอาจเป็นไปได้ทั้งครอบครัวเปลี่ยนจากครอบครัวขยายมาเป็นครอบครัวเดี่ยว หรือเปลี่ยนจากครอบครัวเดี่ยวมาเป็นครอบครัวขยาย เช่น ประชากรที่เข้าไปอาศัยอยู่ใหม่ส่วนมากจะเข้าไปอยู่ตามหมู่บ้านจัดสรร แต่เดิมอาจจะอยู่บ้านเช่า ห้องเช่า หรืออยู่ต่างจังหวัด ก็ย้ายเข้ามาอยู่อาจจะมีความดีๆ เข้ามาอาศัยอยู่ด้วยในปัจจุบัน หรืออยู่ต่างจังหวัดเป็นครอบครัวขยาย ครอบครัวใหญ่ พอย้ายมาอยู่บ้านจัดสรรก็อาจจะกลายเป็นครอบครัวเดี่ยว ส่วนประชากรที่อาศัยอยู่เดิมอาจจะเป็นครอบครัวขยายมาก่อน ต่อมากับลูกบ้านย้ายออกไปอยู่ตามลำพัง พ่อ แม่ ลูก เป็นครอบครัวเดี่ยว แต่การมีปฏิสัมพันธ์กับญาติๆ ก็ยังคงอยู่เพราะยังอยู่ในชุมชนเดียวกัน เป็นต้น ด้วยเหตุนี้เองทำให้ข้อมูลบิดเบือนไปได้ เนื่องจากลักษณะครอบครัวที่เด็กเติบโตมาโดยตลอดมีผลต่อตัวเด็กทั้งทางด้านประสบการณ์ทางสังคมและรูปแบบของพฤติกรรม เพราะประสบการณ์ต่างๆในช่วงแรกของชีวิตจะเริ่มจากบุคคลต่างๆในครอบครัว ซึ่งประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากบ้านจะมีอิทธิพลอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอยู่ในระดับอนุบาล เพราะนี่ ชูเกียรติ เจริญจิต. 2526: 168)

(5) พัฒนาการทางอารมณ์ ผลการวิจัยพบว่าไม่พบความสัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งวัตถุ และการเปรียบเทียบพัฒนาการทางอารมณ์ เหนือเกมท์และต่ำกว่าเกมท์ ก็ไม่พบว่าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางต่างกัน การที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งตามงานวิจัยของนิล อาจเกิดจากการกำหนดเกณฑ์การตัดสินคะแนนมีลักษณะแบบเดียวกับพัฒนาการทางสังคม คือคะแนนของกลุ่มพัฒนาการทางอารมณ์ เหนือเกมท์และต่ำกว่าเกมท์มาออกอยู่ใกล้ๆ กับเกณฑ์คืออยู่ระหว่าง 8 และ 9 คะแนน ดังนั้นเมื่อเข้ามาเปรียบเทียบกันจึงไม่พบความแตกต่างของ

การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ สำหรับในประเทศไทยยังไม่พบว่ามี การศึกษาตัวแปรนี้กับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ

6. การอบรมเลี้ยงดู เป็นอีกตัวแปรหนึ่งเช่นกันที่พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการยึดตนเองเป็น ศูนย์กลางด้านการมองเห็นตำแหน่งของวัตถุ และเมื่อเปรียบเทียบการอบรมเลี้ยงดูแบบต่างๆไม่พบว่า การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางแตกต่างกัน การที่ผลการวิจัยไม่สอดคล้องกับสมมติฐานอาจเนื่องจาก พฤติกรรมที่พ่อแม่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบปกป้องคุ้มครอง มากเกินไป พ่อแม่จะทำกิจกรรมทุกอย่างให้กับเด็ก เมื่อถึงวัยที่เด็กจะทำอะไรต่างๆได้แล้ว แต่พ่อแม่ ผู้ปกครองก็จะทำให้อีก เพราะกลัวว่าเด็กจะทำไม่ได้ หรือทำผิดพลาด พ่อ แม่ ผู้ปกครองจะคอย ปกป้องทุกสิ่งทุกอย่างให้กับเด็กส่วนการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผลนั้น กล่าวคือเด็กจะสร้างเงื่อนไข ไปให้พ่อแม่ ผู้ปกครองทำตามทุกอย่าง เช่นตอนเช้าเด็กจะต้องไปโรงเรียน พ่อ แม่ ปลุกให้พฤติกรรม ที่เหมือนกัน แม้ว่าจะมาจากเหตุผลของการอบรมเลี้ยงดูต่างกันก็ตาม คือด้านหนึ่งมาจากการอบรมเลี้ยงดู แบบปกป้องคุ้มครองมากเกินไป หรือมาจากการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจไว้เหตุผล ดังนั้นการแบ่งลักษณะ การอบรมเลี้ยงดูจึงไม่สามารถแยกแยะจากกันอย่างเด็ดขาดได้ จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ไม่พบความสัมพันธ์ และการเปรียบเทียบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง นอกจากนั้นแล้ว เฟอร์นิเจอร์ของกลุ่มตัวอย่างที่สับ ส่วนมากเป็นแบบเข้มนวดกดชันมากการที่กลุ่มตัวอย่างมีการอบรมเลี้ยงดูแบบใดแบบหนึ่งมากเกินไป อาจจะมีผลกระทบต่อการเปรียบเทียบได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากงานวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่า อายุ และพัฒนาการทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางลบกับการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน กล่าวคือเมื่อเด็กมีอายุเพิ่มมากขึ้น การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดลง และเด็กที่มีพัฒนาการทางสังคมที่ดีขึ้นจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางลดลง ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กก่อนวัยเรียน เช่น บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือครูอาจารย์ จะได้นำมาพิจารณา และตระหนักในหน้าที่ที่มีร่วมกันในการลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน ควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีโอกาสในการเข้าสังคม มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นๆ สามารถเข้ากับเพื่อนวัยเดียวกันได้ ซึ่งเป็นทางหนึ่งที่จะช่วยลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางในเด็กก่อนวัยเรียนได้

2. จากผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่สามารถทำนายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กก่อนวัยเรียน คือ อายุ เมื่อดูจากสมการทำนายจะพบว่า ถ้าเด็กมีอายุเพิ่มมากขึ้น ค่าสมการที่ได้จากการทำนายจะลดลง นั่นคือ ถ้าการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางจะเป็นศูนย์กลางต่อเมื่อ เด็กมีอายุ 7 ปี 10 เดือน ดังนั้น บิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือครูอาจารย์ควรจะได้มีความเข้าใจในตัวเด็กให้มากขึ้น เพราะเป็นธรรมชาติของเด็กในวัยนั้นๆ และพยายามหาทางลดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กเท่าที่จะสามารถทำได้ แทนที่จะรอจนเด็กอายุ 7 ปี 10 เดือน กล่าวคือ บิดา มารดา ผู้ปกครอง อาจพาเด็กไปเล่นกับเด็กหรือมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กคนอื่นๆ ซึ่งควรจะเป็นเด็กที่มีอายุมากกว่า และครูอาจารย์ อาจจัดประสบการณ์ในโรงเรียนให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก เป็นต้น จากการศึกษาครั้งนี้ยังพบอีกว่าเด็กที่เป็นลูกคนเล็กจะมีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางมากกว่าลูกคนกลาง ส่วนลูกลำดับอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บิดา มารดา ผู้ปกครอง มักจะมองว่าเด็กยังไม่โตพอที่จะทำอะไรได้ จึงคอยช่วยเหลือทำทุกสิ่งทุกอย่างให้หมด เมื่อเด็กไม่ได้ตั้งใจก็จะร้องไห้ แสดงอาการที่ไม่พอใจ จึงทำให้เขามีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางสูง บิดา มารดา ผู้ปกครอง จึงควรส่งเสริมให้เด็กหัดทำอะไรต่างๆด้วยตนเองตามความสามารถที่เขาจะทำได้ และให้คำชมเชยเมื่อเด็กสามารถทำได้

บรรณานุกรม

- กวินทร์ ชูธรรมนุช. การศึกษาเปรียบเทียบพัฒนาการทางการคิดโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กที่มีความแตกต่างในด้านกรอบการเรียนรู้และการยอมรับของกลุ่มเพื่อน. ปรินิพนธ์ .กศ.ม.มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.2522
- ชจิตพรพร ทงคำ. การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัย. ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2536
- ชนิษฐา วิเศษสาธร. "กรอบครีวกับการยอมรับเรียนรู้". ว.การชนน ก.ค.2528 30,6
- บุญลือ วันทายนน. กรอบครีวและวงศควาน. โรงพมพมหาวิทยาลัยรามคําแหง.กรงเทพ:2522.
- ฉัตรชัย วิเทศน "ลำดับการเกิดกับบุคลิภาพ"วารสารนนะแนว .26,141 มิถุนายน-กรกฎาคม2535
- เฉลิมพล ตันสกุล. พัฒนาการทางสติปัญญาและการก้ไขเฉพาะหน้าของเด็กก่อนวัยเรียนในเขตการศึกษา 3 ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.2521
- ชูศรี หลีกเพชร. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกรอบการเรียนรู้กับความเชื่อมั่นในตนเองและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
- ดวงเคือน ศาสตรภัทร. อิทธิพลของชมชนที่มีผลต่อพัฒนาการทางสติปัญญาด้านเหตุผลความสามารถในการเข้าใจบุคคลอื่น. กรงเทพ:ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2522.

ดวงเดือน ศาสตร์ภัทร. เอกสารประกอบการสอนวิชาทฤษฎีของเพียเจต์. ภาควิชาจิต

วิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป 2520.

78 หน้า อัดสำเนา

ศันย งามมานะ. ความรู้สึกรับผิดชอบ ความอยากหรืออยากเห็นและแรงจูงใจไม่สัมฤทธิ์
ของนักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยกับแบบเอาใจใส่มากเกินไป.

ปริญญาณิพนธ์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2518

ถวิล รักชลธี. การศึกษาพัฒนาการทางด้านนิสัยส่วนบุคคลและสังคมของเด็กก่อนวัยเรียน

เขตบางกะปิ ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2526

ทรงพร สุกธิธรรม. การศึกษาความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่นของ

เด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองจัดกิจกรรมนิทาน เพื่อส่งเสริมการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2534.

ทัศนาก้าวพลอย. การคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด

กิจกรรมการเล่นน้ำ เล่นทราย ในกิจกรรมการเล่นกลางแจ้ง ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2535.

ธีราพร กุลนันทน์. การศึกษาผลของการเล่นต่างกลุ่มอายุที่มีต่อพฤติกรรมทางสังคมของ

เด็กปฐมวัย. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2531

ธีราพร กุลนันทน์. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน้าที่ที่ 6. กรุงเทพฯ

: อรุณ การพิมพ์, 2525.

นวลละออ สุภาพล. ทฤษฎีบุคลิกภาพ. กรุงเทพฯ. 2527

นวลศิริ เปาโรหิตย์. "ลำดับการเกิดในครอบครัว" วารสารแนะแนว. 22, 117 มิถุนายน-กรกฎาคม 2531.

นิภาพรรณ โสมนะพันธ์. บุคลิกภาพของบุตรตามลำดับการเกิด การอบรมเลี้ยงดู และสถานภาพทางเศรษฐกิจ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2522.

นันทา แทนธานี. การศึกษาตัวแปรบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาการของเด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2535.

ประณต คำจิม. จิตวิทยาเด็ก กรุงเทพฯ: คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526

ประณต เล็กสวาสดี. ความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การฟังผู้อื่น พฤติกรรมด้านความเป็นผู้นำ และความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2517.

ประภาพันธุ์ กรโกสียกาจ. การศึกษาเด็ก เอกสารคำสอนประถม 301 กรุงเทพมหานคร ภาคหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527

ประสาร พิทยธำรา. พัฒนาการเด็ก และการอบรมเลี้ยงดู. โรงพิมพ์แพร่พิทยาอินเตอร์เนชั่นแนล หจก. กรุงเทพฯ, 2521.

ประดิษฐ์ อูปรมัย. เอกสารทางการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน้าที่ 8. กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์, 2525

ผกา สัตยธรรม, สุขภาพจิตเด็ก โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530.

พวงเพ็ญ เจียมปัญญาธิช. พัฒนาการทางด้านอารมณ์. ภาควิชาการพยาบาลอาชีวศาสตร์
และจิตเวช คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล. 2522.

พรรณิ ชูทัย เจนจิต. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก หน่วยที่ 3 (เล่มที่ 1)
อรุณการพิมพ์. 2525, 450 หน้า

พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุษย์. จิตวิทยาครอบครัว. โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2530

มธุรส วีระกำแหง. ความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การคิดแบบไม่มีตัวตน
เองเป็นศูนย์กลางรวม การอบรมเลี้ยงดูในการฝึกฝนตนเอง และในการยับยั้งการฝึกตนเอง
ของเด็กไทย เชื้อชาติไทย และเด็กไทยเชื้อชาติจีนในระดับอนุบาล. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2515.

รักตวรรณ ศิริภาพร. ความสามารถในการรับรู้ และเข้าใจทัศนคติของผู้อื่น ของเด็ก
ปฐมวัยที่ได้เล่นกิจกรรมการเล่นเพื่อคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง. ปรินิพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2532.

รัตนวดี รอดภิรมย์. การศึกษาพฤติกรรมช่วยเหลือของเด็ปฐมวัยที่ได้รับการอบรม
เลี้ยงดูแตกต่างกัน. ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2533

ล้วน และอังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ
: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

ละม้ายมาศ ศรัทธา และจรรยา สุวรรณทัต. อิทธิพลทางสังคมที่มีต่อพัฒนาการเด็กที่ ตำบลนาบ่า อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี รายงานการวิจัยอันดับที่ 9 สถาบันระหว่างชาติสำหรับคณควา
เรื่องเด็ก โรงพิมพ์คุรุสภา 2510, 184 หน้า

วิรัตน์ สุวัฒนานันท์. การศึกษาเปรียบเทียบพื้นฐานอารมณ์ของเด็กก่อนวัยเรียนตามลักษณะ
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเลี้ยงดู. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหิดล. 2530

วิกรม กมลสุโกศล. การศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู ความวิตกกังวล
และค่านิยมของนักเรียน ชั้น ม.ศ. 3 ที่นับถือศาสนาพุทธ และอิสลามในจังหวัดนราธิวาส.
ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. 2518.

วัฒนา บุญฤทธิ์ การยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านอารมณ์ และความรู้สึกของเด็กปฐม
วัยที่ได้รับการจัดสภาพแวดล้อมของโรงเรียนต่างกัน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2531

ศศิวิมล โสภณพันธ์. ลำดับการเกิดกับการปรับตัว. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2533.

ศรีสุดา พิสิทธิ์ศักดิ์. ผลของปฏิสัมพันธ์ทางสังคมที่มีต่อการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางด้านการมองเห็น
ตำแหน่งของวัตถุของเด็กก่อนบาล. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์ มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527.

สมบัติ พรธนาภพ และชัยโรจน์ ชัยอินคำ. จิตวิทยาการศึกษา. บรรณกิจ 2518.

สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. ครอบครัวสัมพันธ์. โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ. 2518, 403 หน้า

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการเด็ก ตำบลนาป่า
อำเภอเมือง จังหวัด ชลบุรี เล่มที่ 1-2 โรงพิมพ์ครุสภา.2509

สถาบันระหว่างชาติสำหรับการค้นคว้าเรื่องเด็ก. อิทธิพลของสังคมต่อการพัฒนาการของเด็กที่หมู่บ้านพรานหมื่น ตำบลบ้านขาว อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี และหมู่บ้านอูเม็ง ตำบลยุหว่า อำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่. เล่มที่ 3-4 โรงพิมพ์ครุสภา.2512.

สนิท สัมครการ "ครอบครัว ระบบครอบครัว และการเมืองไทย" ในเอกสารวิชาชุดสังคมและ
วัฒนธรรมในการเมืองไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ. ประชาธิ์น จำกัด, 2528.

สุดาทิพย์ ภูพานิช การศึกษาการจัดกิจกรรมในวงกลมเป็นกลุ่มย่อยที่มีต่อความสามารถในการ
รับรู้ และเข้าใจทัศนะของผู้อื่นของเด็กปฐมวัย. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.2536

สุภัทรา ปิณฑะแพทย์. จิตวิทยาพัฒนาการ. หอรัตนชัยการพิมพ์.2527.

สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.2523

หฤทัย อติชาตพงศ์. จิตวิทยาพัฒนาการ. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พลศึกษา กรุงเทพฯ .2525

อารี เพชรผด. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ.2528.

Andrews, D. "Social Development in Early Childhood," A Paper
Presented at the Development of the Model for a Preschool Social
Skills Development Conference. Bangkok : The National Commission

of Primary Education, 1988.

Bloom, Benjamin S. Stability and Change in Human Characteristics.

New York : John Wiley & Sons Inc. 1964.

Bridges, Katharine. Child Development. New York, 1932, 380P.

Buckley, S. and N. "Egocentrism Empathy and Altruistic Behavior
in Young Children", Developmental Psychology. 15:329-330, 1977.

Coie, J.D. and others. "Specific Transitions in the Development
Spatial Perspectives Taking Ability, " Developmental Psychology. 9:
167-177; 1973.

Cowan, P.A. Piaget With Feeling. New York : Holt Rinehart and
Winston, 1970.

Cox, M.V. The Child's Point of View : The Development of Cognition
and Language. Brighton Sussex: The Harvester Press, 1986.

Elkind , David. Children and Adolescents: Interpretive Essays on
Jean Piaget New York : Oxford University Press, 1970.

Flavell, J.H. The Developmental Psychology of Jean Piaget.
New Jersey : D Van Nostrand, 1963.

Ford, M.E. "The Construct Validity of Egocentrism", in Psychology

gical Bullentin. New York : John Wiley and Son Company, 1979.

Garrett, Henry E., Statistics in Psychology and Education, Vakils,
Feffer and Siman's Private Ltd. Bombay, 1966, 491 PP.

Gesell, A and F.L. Ilg. The Children from Five to Ten. New
York: Harper and Brother Publisher, 1964

Ginsbert, Herbert, and Oppen, Sylvia, Piaget's Theory of Intellectual
Development : An Introduction, Prentice-Hall, Inc., Englewood
cliffs, New Jersey, 1969, 237 PP.

Gresham, F.M. " Validity of Social Skills Measures for Assessing
Social Competence, in Low-Status Children : A Multivariate
Investigation, " Developmental Psychology. 17(4):390-399 ,
July, 1981

Hoy , E.A. "Measurement of Egocentrism in Children's Communication
", Developmental Psychology. 10:392; 1975

Hurlock , E.B. Child Development. 4th ed. New York: McGraw-Hill
Book co., 1964

Hurlock , E.B. Child Development. 4th ed. New York: McGraw-Hill
Book co., 1978

Liebert, Robert M. and Nelson, Rita W. Developmental Psychology.
New Jersey:Prentice-Hall Inc., 1981.

Maratsos, Michael P. Nonegocentric Communication Abilities in
Preschool Children. Child Development. 1973,44,697-700.

Neale, John M. "Egocentrism in Institutionalized and Noninsti
tutionalized Children " Child Development. 1966,37,97-101.

Piaget, J. and B. Inhelder. The Psychology of the Child. New York :
Weaver, Helen, Basic Books, 1969.

Rubin, Kenneth H. "Relationship between Egocentric Communication
and Popularity among Pears." Developmental Psychology.
1972,7,364.

Potter, J.M. "Thai Peasant Social Structure. Chicago: The University
about parenting, "Developmental Psychology. 20:1017-1025, 1984.

Saltyman, Ann L. and Townsend, David J. "Children can
Learn to Communication in a Word-Pair Task: Evidence
Against Egocentrism " Developmental Psychology. 1980,16,83-84.

Shantz, C.U. "The Development of Social Cognition", Review
of Child Development Research. ed. by E.M. Helhrington .
5:6-10, 1975.

Sinclair-de-Zwart, H. "Developmental Psycholinguistics", in D. Elkind and J.H. Flavell (Eds.) Studies in Cognitive. Oxford University Press, 1969.503 P.

Smart, Mollie S. and Smart ,Russel C. Children Development and Relationship. New York :Macmillan Company, 1967.

Smith, J.B. and others. "Perspective-Taking and Prosocial Behavior," Developmental Psychology,13:87-88;1977.

Waxler,C.Z., M.R. Yarrow and J.B. Smith. "Perspective-Taking and Prosocial Behavior", Developmental Psychology. 13:87-88;1977.

ภาคผนวก ก

ภาพแสดงเครื่องมือวัดการยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง

และ

แบบบันทึกการให้คะแนนความสามารถในการรับรู้

และเข้าใจธรรมชาติของผู้อื่น

แบบบันทึกการให้คะแนนความสามารถในการรับรู้และเข้าใจทฤษฎีของผู้อื่น

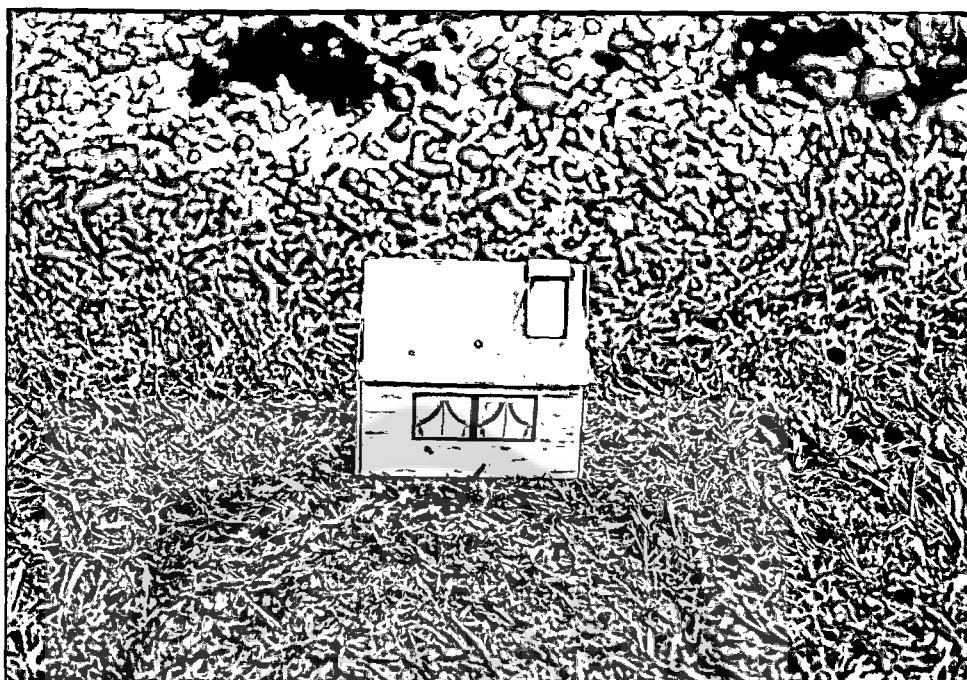
ชื่อ.....

ชั้นอนุบาลปีที่
 ปี.....

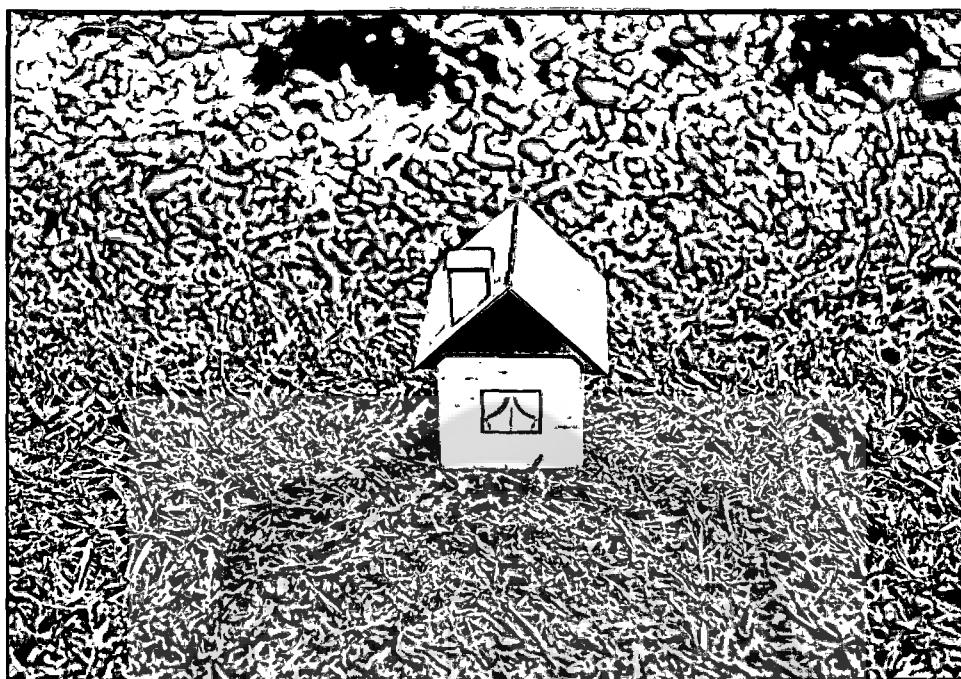
คำถาม	คะแนนการตัดสินเองเป็นศูนย์กลาง (การเลือกภาพ)			
	ผิดหมด ให้ 3 คะแนน	ถูก 1 ผิด 2 ภาพ ให้ 2 คะแนน	ถูก 2 ผิด 1 ภาพ ให้ 1 คะแนน	ถูกหมด ให้ 0 คะแนน
สมมติว่าตุ๊กตาดาวนี้เป็นหนู (subject) ขึ้นถ่ายภาพบ้านหลังนี้ หนูคิดว่าจะถ่ายภาพได้ภาพไหน - จับตุ๊กตาดาวขึ้นตรงตำแหน่งที่ 2 - จับตุ๊กตาดาวขึ้นตรงตำแหน่งที่ 3 - จับตุ๊กตาดาวขึ้นตรงตำแหน่งที่ 4				
คะแนนรวม				

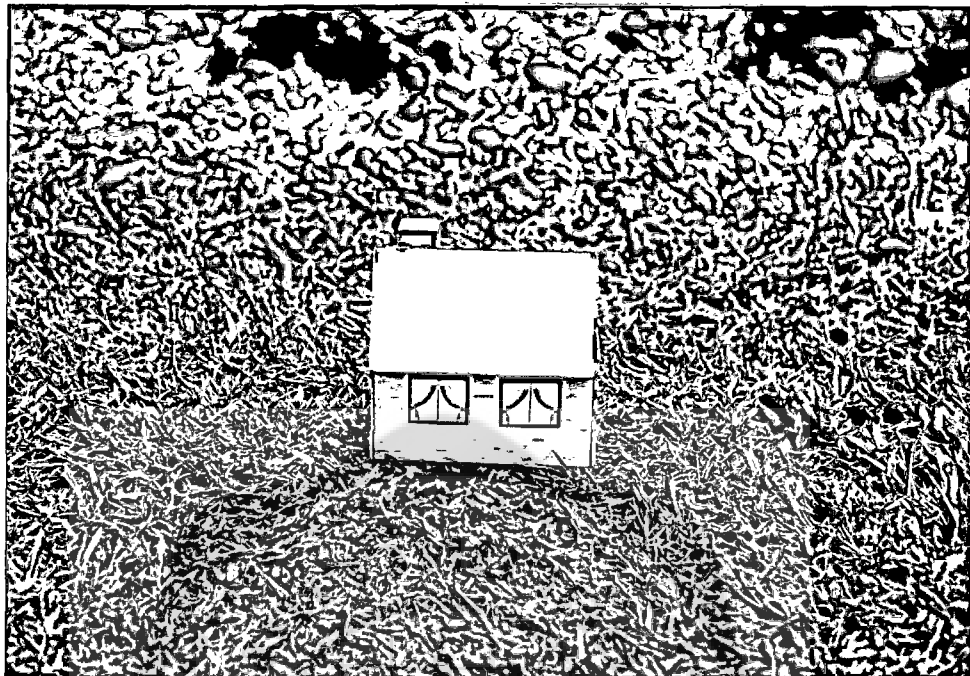
ตำแหน่งที่ 1

ตำแหน่งที่ 2

ตำแหน่งที่ 3

ตำแหน่งที่ 4

ภาคผนวก ก

แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์ พัฒนาการทางสังคม
และแบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู

แบบวัดพัฒนาการทางอารมณ์

อารมณ์กลัว

1. วิธีการ เล่านิทานเกี่ยวกับเรื่องผีให้เด็กฟัง "ครั้งหนึ่งนานมาแล้วได้มีผีแม่เฒ่าคน
พระโขนง มันคอยจะหลอกหลอนชาวบ้านทั่วไป ชาวบ้านต่างไม่กล้า
ออกมาเดินในตอนกลางคืน เพราะกลัวผีแม่เฒ่า ถ้าเกิดคืนหนึ่ง ตัวหนู
ปวดท้องฉี่ ต้องลุกมาเข้าห้องน้ำคนเดียว ไม่มีใครตื่นขึ้นมาพาหนูไปห้อง
น้ำเลย หนูจะลุกขึ้นไปห้องน้ำเองไหม

การให้คะแนน ถ้าเด็กตอบ ลุกขึ้นไปห้องน้ำ ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กตอบ ไม่ลุกขึ้นไปห้องน้ำ ให้คะแนน 1 คะแนน

2. วิธีการ เล่านิทานเรื่อง งูกินคนให้เด็กฟัง "ครั้งหนึ่งนานมาแล้ว มีงูตัวหนึ่ง ตัวโต
เท่าลูกไก่ (เท่าทำประกอบให้เด็กดู) อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน มันจะขโมยกิน
สัตว์เลี้ยงของชาวบ้านที่เลี้ยงไว้เป็นประจำเช่น ไก่ ลูกหมู ลูกหมา มัน
ขโมยกินสัตว์จนหมดหมู่บ้าน วันหนึ่งมันไม่ได้กินอะไรเลย รู้สึกหิวมาก มันนอน
ซดตัวอยู่ใต้กองฟางของชาวบ้านที่กองๆไว้ พลังก็คิดในใจว่าเอ...สัตว์เลี้ยง
ก็หมดแล้วต่อไปเราจะกินอะไรดี มันนอนคิดไปเรื่อยๆ พลังก็เกิดความคิด
แวบขึ้นมาว่า เด็กตัวเล็กๆไง เราก็กินได้นี่นา แต่เราจะทำยังไงดีถ้าถึง
จะได้กินเด็ก อ้อ เราก็ไปตอนดึกๆไง แอบดูทุกบ้านเลยว่าบ้านไหนมีเด็กบ้าง
ถ้ามีเด็กก็คงจะเห็นเด็กๆเล่น หรือดูโทรทัศน์อยู่ เราจะกินเฉพาะเด็กที่นอน
ดึกๆ และแล้วงูมันก็รอจนถึงกลางคืน มันก็ค่อยๆแอบเลื้อยไปตามบ้าน
ของชาวบ้าน ไปเรื่อยๆแล้วมันก็มาแอบดูที่บ้านของหนู (ตัวเด็กเอง) มันก็เห็น
หนูกำลังดูโทรทัศน์อยู่ งูมันก็เลื้อยไปมุดอยู่ใต้ผ้าห่มของหนู พอหนูดูโทรทัศน์จบ
ก็จะเข้านอน หนูก็เดินเข้าห้องนอน เห็นอะไรก็ไม่มีรู้คนอยู่ใต้ผ้าห่มของหนู หนู
จะเปิดผ้าห่มดูไหม

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กตอบ เปิดผ้าห่มดู ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กตอบ ไม่เปิดผ้าห่มดู ให้คะแนน 1 คะแนน

อารมณ์ออกหรือยากเห็น

1. วิธีการ บอกได้ว่า "เดี๋ยวครูจะพาหนูไปดู สิ่งแปลกประหลาดที่หนูไม่เคยเห็นมาก่อน"
 เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กเฉย ไม่ซักถาม ให้คะแนน 0 คะแนน
 ถ้าเด็กถามว่าคืออะไร ที่ไหน ให้คะแนน 1 คะแนน
2. ผู้ทดสอบนำกล่องกระดาษหลายสีหลายขนาดวางบนโต๊ะ เปลี่ยนตำแหน่งกล่องกระดาษ
 ไป-มา
 เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กเฉย ไม่สนใจซักถาม ให้คะแนน 0 คะแนน
 ถ้าเด็กแสดงความสนใจ ซักถาม ให้คะแนน 1 คะแนน

อารมณ์รัก

1. วิธีการ ถามเด็กว่า "สัตว์อะไรบ้างที่หนูรัก" แล้วถามต่อว่า หนูทำอะไรบ้างคะ
มัน(สัตว์) จะรู้ว่าหนูรักมัน(สัตว์)

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กตอบ เตะ ตี ทูบ รังแก หรือ เจ็บ ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กตอบ กอด อุ้ม อาบน้ำ หอม เล่นด้วย ให้คะแนน 1 คะแนน

2. วิธีการ ถามเด็กว่า "หนูรู้จักในหลวงไหมคะ" แล้วถามต่อว่า หนูจะทำอย่างไรที่
แสดงว่าหนูรักในหลวง"

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กเจียบ เจย หรืออ้อมเจยๆ ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กตอบว่า เคารพ กราบไหว้ ให้คะแนน 1 คะแนน

อารมณัจฉา

1. วิธีการ ถามเด็กว่า "หนูเห็นเด็กข้างบ้านได้ของเล่นชิ้นใหม่ พ่อแม่เขาซื้อให้ หนูอยากให้
พ่อแม่ของหนูซื้อของเล่นให้หนูไหม"
เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กตอบว่า ไม่อยากให้พ่อแม่ซื้อให้ หรือเฉย ให้คะแนน 0 คะแนน
ถ้าเด็กตอบว่า อยากให้พ่อแม่ซื้อให้ ให้คะแนน 1 คะแนน
2. วิธีการ ผู้ทดสอบชมเด็กคนอื่นต่อหน้าตัวเด็ก(subject) สิ่งเกศเด็ก (subject) ว่าจะ
แสดงพฤติกรรมอย่างไร
เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กเฉย เงียบ ให้คะแนน 0 คะแนน
ถ้าเด็กพูดคัดค้าน ตอบโต้ให้คะแนน ให้คะแนน 1 คะแนน

อาร์มโกธร

1. วิธีการ ถามเด็กว่า "ขณะที่หนูกำลังเล่นของเล่นอยู่ เพื่อนเกิดมาแย่งของเล่นหนูไปหนูจะทำอย่างไร"

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กตอบ ให้เพื่อนไปหรือเงียบ ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กตอบ ร้องไห้ ตีเพื่อน แย่งคืน ให้คะแนน 1 คะแนน

2. วิธีการ ถามเด็กว่า ถ้าพ่อแม่พาหนูไปเที่ยว หนูอยากได้ของเล่น แต่พ่อแม่ไม่ยอมซื้อให้ หนูจะทำอย่างไร

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กตอบว่าไม่เอา หรือเงียบ ยิ้ม ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กตอบ ร้องไห้ บอกพ่อแม่ว่าจะเอา ให้คะแนน 1 คะแนน

อารมณ์ร้าย

1. วิธีการ บอกเด็กว่า "เดี๋ยวครูจะแจกขนมให้หนู"

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กเฉย

ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กแสดงอาการดีใจ ยิ้ม หัวเราะ ให้คะแนน 1 คะแนน

2. วิธีการ บอกเด็กว่า "เดี๋ยวครูจะพาหนูไปดูวิดีโอการ์ตูน"

เกณฑ์การให้คะแนน ถ้าเด็กเฉย

ให้คะแนน 0 คะแนน

ถ้าเด็กแสดงอาการดีใจ กระโดดโลดเต้นร้องไฮโฮ ยิ้ม

ให้คะแนน 1 คะแนน

แบบวัดพัฒนาการทางสังคม

1. รู้จักแข่งขัน

วิธีการ สังเกตการเล่นของเด็กกับเพื่อนๆ

การให้คะแนน ให้ / ถ้าเด็กรู้จักออกไปเล่นแข่งขัน อ้ากเอาชนะ อ้ากเก่งกว่าคนอื่น ๆ
ไม่ยอมแพ้

ให้ X ถ้าเด็กไม่ยอมเล่นหรือเล่นแบบไม่กระตือรือร้น

2. การรู้จักใช้ช้อนส้อม

วิธีการ สังเกตในเวลาที่เด็กรับประทานอาหารกลางวัน

การให้คะแนน ให้ / เมื่อเด็กจับช้อนส้อมได้ถูกต้อง และตักอาหารรับประทานได้ถึงแม้จะ
หกบ้าง

ให้ X เมื่อเด็กใช้ช้อนส้อมไม่เป็นหรือใช้มือข้างเดียวถือทั้งช้อนและส้อมตัก
อาหาร หรือใช้แค่ช้อนมือเดียวตักอาหารโดยไม่ใช้ส้อมเลย

3. แคะกระดูกและติดกระดูกได้

วิธีการทดสอบ ให้เด็กทดลองแคะกระดูกและติดกระดูกเสือ 2 เม็ด

การให้คะแนน ให้ / เมื่อเด็กสามารถแคะและติดกระดูกได้อย่างน้อย 2 เม็ด
โดยไม่ต้องช่วยเหลือ (ถึงแม้จะติดไม่ตรงรูของกระดูกเม็ดน้อย)

4. การแต่งตัวแบบง่ายๆ ได้เอง

วิธีการทดสอบ สังเกตในการแต่งตัวของเด็กในเวลาที่เด็กเปลี่ยนเสื้อผ้า นอนพักตอนบ่าย
(ยกเว้นเสื้อผ้าที่ใส่ยาก เช่น ติดกระดูกหลัง)

การให้คะแนน ให้ / เมื่อเด็กสามารถแต่งตัวได้เอง

ให้ X เมื่อเด็กต้องให้คนอื่นช่วยแต่งตัวให้

5. รู้จักผลัดเปลี่ยนในการเล่น

วิธีการ สังเกตการเล่นของเด็กกับเพื่อนๆ เช่น เล่นไม้ล้อ ของเล่น

การให้คะแนน ให้ / ถ้าเด็กเล่นอยู่อย่างมีกติกา รู้จักเปลี่ยนกันเล่น

ให้ X ถ้าเด็กเล่นอย่างไม่มีกติกา ไม่รู้จักผลัดเปลี่ยน

6. รู้จักเก็บของเมื่อเลิกเล่นแล้ว

วิธีการ สังเกตเด็กหลังจากเมื่อเลิกเล่นของเล่น

การให้คะแนน ให้ / ถ้าเด็กเก็บของเล่นเข้าที่หลังจากเล่นเสร็จถึงแม้จะไม่เป็นระเบียบ

ให้ X ถ้าเด็กเล่นแล้วไม่เก็บของเล่นเข้าที่

7. การเล่นกับเพื่อน

วิธีการ สังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็ก

การให้คะแนน ให้ / เมื่อเด็กเล่นร่วมกับคนอื่นอย่างมีปะทะสัมพันธ์ เช่น เล่นซ่อนหา

เล่นได้จับ

ให้ X ถ้าเล่นเป็นแบบวิ่งตามกันเฉยๆ โดยไม่ได้เล่นด้วยกัน

8. การรู้จักชื่อ-นามสกุลของตัวเอง

วิธีการ ถามเด็กว่าหนูน้อย-นามสกุลอะไร

การให้คะแนน ให้ / เมื่อเด็กตอบได้ถูกต้อง

ให้ X เมื่อเด็กตอบไม่ได้

9. การช่วยงานง่ายๆ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบ ไม่กวาด

วิธีการ บอกให้เด็กกวาดพื้น ห้องเรียนให้ครู

การให้คะแนน ให้ / ถ้าเด็กกวาดพื้นห้องเรียนได้ ถึงแม้จะไม่สะอาด

ให้ X ถ้าเด็กทำไม่เป็น

10. การแปรงฟัน

วิธีการทดสอบ ให้เด็กแปรงฟันให้ครู

การให้คะแนน ให้ / เมื่อเด็กสามารถแปรงฟันได้ถึงแม้วิธีการจะไม่ถูกต้อง

ให้ X เมื่อเด็กแปรงฟันเองไม่ได้ต้องให้คนอื่นแปรงฟันให้

11. รู้จักวัน

วิธีการทดสอบ ถามเด็กว่า วันนี้นะวันอะไร

การให้คะแนน ให้ / เมื่อเด็กตอบชื่อวันได้ ถูกต้อง ถึงแม้จะไม่ตรงกับวันจริง

ให้ X เมื่อเด็กตอบไม่ได้ เงือบ

12. การหิวผม

วิธีการทดสอบ เอาหวีให้เด็กหิวผมให้ครู

การทดสอบ ให้ / เมื่อเด็กสามารถจับหัวหวีวมได้ถูกต้อง
 ให้ X เมื่อเด็กเอาหัวไปถูๆมอยู่บนศีรษะเท่านั้น

แบบสัมภาษณ์การอบรมเลี้ยงดู

1. ตอนเข้าก่อนมาโรงเรียน ถ้าเด็กงอแง ออกอันไม่ยอมมาโรงเรียน คุณจะทำอย่างไร
2. กิจกรรมประจำวันก่อนจะมาโรงเรียน เด็กเขาทำอะไรเองบ้าง
3. คุณมีความคิดอย่างไร การที่เด็กวัยนี้ควรจะทำอะไรต่างๆด้วยตัวเอง เช่น แต่งตัว อาบน้ำ ชักเสื้อผ้า
4. คุณพูดอะไรกับเด็กบ้างก่อนที่จะให้เงินเด็กมาโรงเรียน
5. เมื่อเด็กโกรธ และแสดงอาการโกรธอย่างรุนแรง เช่น ร้องไห้เสียงดัง นอนก่้างกับพื้นเมื่อถูกขัดใจ คุณทำอย่างไร
6. เมื่อคุณมารับเด็กหลังโรงเรียนเลิกแล้ว พบว่าเสื้อผ้าของเด็กสกปรกมาก แต่งตัว มอมแมม คุณจะทำอย่างไร
7. เห็นคุณครูให้การบ้านเด็กไปทำ แต่เด็กเขาบอกว่าจะไปวิ่งเล่นก่อน หรือดูโทรทัศน์ก่อน คุณจะทำอย่างไร
8. เวลาทานอาหารที่บ้าน ถ้าเด็กเขากินตกๆหล่นๆ หกเลอะเทอะ คุณจะทำอย่างไร
9. สมมุติว่าคุณจะหัดให้เด็กช่วยงานเล็กๆน้อยๆ เช่น รดน้ำต้นไม้ แต่เด็กกลับเอาน้ำรดตัวเอง แถมยังเล่นดินเปียกๆ คุณจะทำอย่างไร
10. ถ้าคุณพาเด็กไปเที่ยว เช่น ห้างสรรพสินค้า เด็กร้องขอเอาของเล่น คุณจะทำอย่างไร
11. ถ้าคุณบอกไม่ให้เด็กทำ หรือไม่ให้ช่วยในงานที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก เช่น ยกน้ำร้อน แต่เด็กขัดคำสั่งคุณ คุณจะทำอย่างไร
12. เมื่อเด็กโต้แย้ง หรือเถียง มีความคิดไม่เห็นด้วยกับคุณ คุณจะทำอย่างไร
13. ถ้าเด็กเขาซักถามบ่อยๆ ซ้ำๆซากๆ คุณมีความคิดหรือความรู้สึกอย่างไร
14. สมมุติว่าเด็กเขาขีดเขียนสกปรกที่ผนังบ้าน คุณจะทำอย่างไร
15. ถ้าเด็กเขาซนหรือดื้อมากๆ เช่น รื้อของเล่นออกมาหมด แล้วไม่ยอมเก็บทิ้งเกะกะ คุณจะทำอย่างไร
16. เมื่อถึงเวลานอนของเด็กแล้ว แต่เด็กเขาไม่ยอมนอน จะเล่นของเล่นหรือดูโทรทัศน์ต่อ คุณจะทำอย่างไร

ประวัติย่อ

ชื่อ นางสาวศิริพร ชื่อสกุล วงศ์คำมุล
เกิดวันที่ 23 พฤษภาคม พุทธศักราช 2512
สถานที่เกิด จังหวัดเชียงใหม่
สถานที่อยู่ปัจจุบัน บ้านเลขที่ 601/186 หมู่บ้านขุนพลนิเวศน์
ถนนพหลโยธิน-ลำลูกกา ต. คูคต
อ. ลำลูกกา จ. ปทุมธานี
ตำแหน่งหน้าที่การทำงานปัจจุบัน อาจารย์ภาควิชาจิตเวช วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์
ด. สาทรใต้ ย่านนาวา กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา
พ.ศ. 2531 มีธยมศึกษาจากโรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่
พ.ศ. 2535 พย.บ. จากวิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2538 กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร